

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA

KATEDRA MUZIKOLOGIE

Současná muzikálová scéna
v Divadle Jiřího Myrona
v Ostravě

Contemporary musical scene
in the Jiří Myron Theatre
in Ostrava

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Studijní obor: Muzikologie

Autor: Tereza Zbořilová, DiS.

Vedoucí práce: doc. PhDr. Jiří Kopecký, Ph.D.

Olomouc 2023

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto bakalářskou práci zpracovala samostatně a použila pouze zdrojů, které cituji a uvádím v seznamu použité literatury.

V Ostravě 2023

podpis.....

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala panu doc. PhDr. Jiřímu Kopeckému, Ph.D. za odborné vedení práce, cenné rady a připomínky.

Mé poděkování patří také zaměstnancům Archivu Národního divadla moravskoslezského.

Za hodnotné informace a materiály vděčím tvůrcům autorských muzikálů.

Nakonec děkuji blízkému okolí za podporu a motivaci.

OBSAH

ÚVOD	6
STAV BĀDÁNÍ	8
1 Stručná historie Národního divadla moravskoslezského	12
2 Od operety k muzikálu v Ostravě	16
2.1 Osobnosti současné muzikálové scény	19
3 Muzikály v Ostravě.....	23
3.1 Marguerite	24
3.2 Noc na Karlštejně	25
3.3 Mrazík	26
3.4 Fantom Londýna.....	28
3.5 Josef a jeho úžasný pestrobarevný plášť	30
3.6 Edith a Marlene	31
3.7 Evita	33
3.8 Sunset Boulevard	37
3.9 Jesus Christ Superstar	38
3.10 Rebecca	41
3.11 Romeo a Julie, poselství lásky.....	44
3.12 Kočky	45
3.13 West Side Story	47
3.14 Další muzikály	49
4 Harpagon je lakomec?.....	51
4.1 Profily autorů.....	51
4.1.1 Boris Urbánek (1961) – hudba	51
4.1.2 Jiří Krhut (1975) – texty písní	52
4.1.3 Vojtěch Štěpánek (1984) – režie, libreto	52
4.2 O vzniku inscenace	53
4.3 Postavy	54

4.4	Instrumentace	56
4.5	Scéna	56
4.6	Kostýmy	57
4.7	Autorské pojetí muzikálu	58
4.8	Shrnutí.....	70
ZÁVĚR		73
Resumé.....		74
Summary		75
Zusammenfassung		76
Anotace		77
Použité ZDROJE		78
SEZNAM OBRÁZKŮ.....		86
SEZNAM ZKRATEK.....		88

ÚVOD

Muzikál je umělecký žánr, který spojuje divadlo, hudbu, tanec a vizuální prvky. Vliv na kulturní scénu jsou patrné po celém světě a představuje fascinující oblast divadelního umění, která si získala značnou popularitu nejen diváků, ale i umělců a kritiků. Přesto, že si autoři inscenací většinou nepřejí změny v dílech a mnohdy si kladou podmínky pro schvalování např. obsazení daných rolí, dalo by se říci, že je každé jednotlivé uvedení originální. Divadlo je živým organismem, který se neustále proměňuje.

Ostrava, jako jedno z nejvýznamnějších kulturních měst České republiky, se může pochlubit bohatou tradicí divadelního dění. Operetní scéna v Národním divadle moravskoslezském byla svého času hojně navštěvována a není tomu jinak ani u muzikálů, které se staly nedílnou součástí repertoáru. Tamní divadelní scény stále přináší nejen nezapomenutelné představení, ale také otevírají cestu mladým talentům a rozvíjí místní kulturní identitu.

Globálním pohledem se Ostrava nejspíš nikdy nebude moci vyrovnat vyhledávaným světovým scénám, jako je Broadway nebo West End, přesto však za svou divadelní historii vyrostla do širokých rozměrů a kvality. Práce se nesnaží o srovnání s takovými velkými produkcemi, stejně jako neusiluje o postižení veškerých zpracování uvedených muzikálů ani jejich autorů, ale snaží se poukázat na ostravské zpracování inscenací jako na mnohdy oceňované a často jedinečné projekty. Práce má za cíl prozkoumat a zmapovat současnou muzikálovou scénu v Ostravě a více se zaměřit na poslední autorský muzikál (do roku 2023), který byl psán pro soubor Národního divadla moravskoslezského. Stručnější vhled do historie divadla a souboru poskytne souvislosti z dob minulých, z osobností současného souboru poskytnu výběr jeho členů i hostů.

Kompilační kapitola s přehledem hraných muzikálů vybírá jednotlivé inscenace, které byly uvedeny na jevišti v Divadle Jiřího Myrona. Dále kapitola uvádí u muzikálu vždy obecná data a informuje o ostravském pojetí díla či zajímavostech s nimi spojených. Průzkum pro tuto práci byl prováděn prostřednictvím studia dostupné literatury, divadelních programů, archivních materiálů a také rozhovorů původních či vyhledaných. Právě poslední dva zmíněné zdroje se pro tento typ práce zdají jako ideální, avšak při jejich zpracování jsem občas narazila na úskalí spojené s možností zveřejnit publikovatelné informace. Získané poznatky pomohou lépe porozumět muzikálového fenoménu v Ostravě a přispějí k povědomí o bohaté muzikálové tradici v tomto regionu.

Výběr k prostudování muzikálu *Harpagon je lakomec?* a volba k obsáhlejšímu rozboru díla pramení z originality a aktuálnosti projektu. Nelze si nevšimnout, že se současnými autorskými muzikály v Národním divadle moravskoslezském je ve všech případech spojeno jméno Borise Urbánka. Jeho poslední muzikál se od předchozích dvou liší tím, že jej sám autor ještě nikdy předtím nezpracoval do jiné žánrové podoby.

STAV BĀDÁNĪ

Vzhledem k oblĪbenosti ůanru muzikál není problěm v dohledatelnosti velkěho množství zdrojů. Práce se vřak zaměruje pŕedevřim na jeviřtě Divadla Jiŕiho Myrona a jeho současnou muzikálovou scěnou, která patŕí mezi pŕednĪ v republice a tomu odpovĪdá vĵběr pramenů. Jak se Ostravě povedl vzestup muzikálově scěny a proč patŕí mezi pŕednĪ instituce?

Co se tĵče diplomověch pracĪ na těma muzikál, najdeme jich značnĵ počet. Konkrětně o budově Divadla Jiŕiho Myrona byla inspirativnĪ práce Barbory Kŕiŕově *Od Nárrodního domu k Divadlu Jiŕiho Myrona*.¹ Ostravskĵ muzikálovĵ soubor je takě pŕedmětem zkoumání Natálie Tichánkově a jejĪ práce *OperetnĪ/muzikálovĵ soubor Nárrodního divadla moravskoslezskěho v letech 2010-2013*,² ve kterě pojednává o počátcĪch vĵvoje současněho souboru a změnách s nĪm spojeněch. S divadlem se pojĪ nedávna práce Jany řimákově: *Vĵvoj muzikálově produkce mezi lety 1945-1989*,³ která mapuje ostravskou stále vzkvětajĪcĪ scěnu a pojĪmá pŕerod od operety k muzikálům. Ve svě práci jsem pŕvobudně neměla myřlenku navazovat na tuto práci, vycházĪm ze současnosti a mnohdy z pohledu častěho diváka ostravskě produkce.

Vzhledem k momentálnĪ nedostupnosti informací ohledně ekonomickě a marketingově stránky divadla, byla alespoň zajĪmavostĪ četba o tehdeřim stavu, kterĵ uvádĪ práce vĵře, či o běžněm provozu muzikálů jako byla práce od Terezy Aster Vágnerově: *Muzikál jako marketingovĵ produkt*.⁴ Velmi pŕĪnosnou pracĪ byla *PŕĪprava a realizace muzikálověho projektu z pohledu dirigenta* od Marka Prášila⁵, kterĵ je dirigentem NDM a kterĵ huděbně nastudoval pŕávě muzikál *Harpagon je lakomec?*, kterěmu se věnujĪ v závěru práce. Vzhledem ke zmĪnce o rockověch operách, byla uŕitečnā detailněřim práce Aděly Svobodově:

¹ KŕĪŕOVĀ, Barbora. *Od Nárrodního domu k Divadlu Jiŕiho Myrona v Ostravě (1894-1986)*. Olomouc, 2013. Bakalářskā diplomovā práce. Univerzita Palackěho v Olomouci. Filozofickā fakulta. Vedoucí práce doc. PhDr. JiŕĪ řtefanides. Dostupně z: <https://theses.cz/id/jfgxmg/00178052-115338688.pdf>.

² TICHÁNKOVĀ, Natálie. *OperetnĪ/muzikálovĵ soubor Nárrodního divadla moravskoslezskěho v letech 2010-2013*. Brno, 2014. Diplomovā práce. Janáčkova akademie mŕzickěch uměnĪ v Brně. Vedoucí práce Doc. MgA. Jan řotkovskĵ, Ph.D. Dostupně z: <https://is.jamu.cz/th/lmuw2/>.

³ řIMÁKOVĀ, Jana. *Vĵvoj muzikálově produkce mezi lety 1945-1989*. Olomouc, 2019. Bakalářskā práce. Univerzita Palackěho v Olomouci. Pedagogickā fakulta. Vedoucí práce Vedoucí: Mgr. Gabriela Vřetičkovā, Ph.D. Dostupně: https://theses.cz/id/bwr4tj/imkov_Jana_Bakalsk_prce.pdf

⁴ VÁGNEROVĀ, Tereza Aster. *Muzikál jako marketingovĵ produkt*. 2014. Bakalářskā práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálněch věd, Katedra marketingově komunikace a public relations. Vedoucí práce Dolanskĵ, Pavel. Dostupně z: <https://www.citacepro.com/dokument/GSsS8juTALubrtWm?kontrola=1>

⁵ PRÁřIL, MgA. Marek. *PŕĪprava a realizace muzikálověho projektu z pohledu dirigenta*. Brno, 2015. Bakalářskā práce. Janáčkova akademie mŕzickěch uměnĪ v Brně. Vedoucí práce prof. Mgr. Jan Zbavitel. Dostupně takě z: <https://is.jamu.cz/th/gubzm/>.

Antické drama ve zpracování RockOpery Praha,⁶ ze které čerpám užitečné informace nejen o rockové opeře jako takové, ale také o konkrétním slavném muzikálu *Jesus Christ Superstar*. Prvnímu zmapovanému muzikálu *Marguerit* se samostatně věnuje práce *Reflexia zmien hereckých úloh v závislosti na autorských zásahoh do textu* od Silvie Soldanové.⁷ Historii české muzikálové scény podrobně zpracovává práce Petry Komendové: *Fenomén současné české muzikálové konjunktury*.⁸

Při dokončování bakalářské práce jsem narazila na jinou práci, kterou jsem v obsáhlém výčtu přehlédla a která podobně pojednává o ostravské operetní a muzikálové scéně. *Soubor operety Národního divadla moravskoslezského – od operety k muzikálu* od Zdeňka Halaty⁹ je prací obsahující širší historický vhled do souboru a inscenací divadla. Má práce se na rozdíl od historických popisů zabývá užším pohledem na dění v muzikálu a snažím se pochopit, jak v Ostravě vzniká kvalita na celorepublikové úrovni. Zabývám se vytyčením jednotlivých inscenací, jejich celkovou interpretací, a proto se nevyhýbám obrazovým přílohám.

K získání a čerpání pramenů byl využit Archiv NDM, kde mi bylo umožněno procházet každou uvedenou inscenaci. Archiv divadla je velmi dobře systematicky veden. Každá inscenace má svou složku, kde jsou uloženy nejen programy, fotky a příp. plakáty, ale také všemožné zmínky o muzikálu v podobě tiskovin a následně fotografie nejen z provedení, ale i návrhy scén a kostýmů. Pořizování záznamů jakéhokoliv materiálu mi bylo bez problémů umožněno. Z množství informací bylo často velmi obtížné vybrat ty podstatné nebo něčím zajímavé. Každá inscenace má svou složku, která většinou obsahuje záznamy o počtu a datech uvedení, programy a další propagační materiály, složku s kostýmními návrhy, scénou a fotografie z inscenace. K dělení takových pramenů využívám zkratky pro přehlednost zdrojů. Problematickou a obtížněji zpracovatelnou sférou byly tiskoviny. Různé články nebo i velmi krátké zmínky jsou vyňaty z původních výtisků či okopírovány z internetu a následně vytištěny. Avšak díky pečlivosti členů archivu, je většina dokumentů opatřena zprávou o původním zdroji,

⁶ SVOBODOVÁ, Adéla. *Antické drama ve zpracování RockOpery Praha*. 2014. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Šárka Havlíčková Kysová, Ph.D. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/pq3et/>

⁷ SOLDANOVÁ, Silvie. *Reflexia zmien hereckých úloh v závislosti na autorských zásahoh do textu*. Brno, 2011. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Divadelní fakulta. Vedoucí práce MgA. Jiří Hájek. Dostupné z: <https://is.jamu.cz/th/cifbh/?fakulta=5453>

⁸ KOMENDOVÁ, Petra. *Fenomén současné české muzikálové konjunktury*. Olomouc, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta. Vedoucí práce prof. PhDr. Ivan Poledňák, DrSc. Dostupné z: <https://www.citacepro.com/dokument/k1TqgXQPmhKb5oWF?kontrola=1>

⁹ HALATA, Zdeňek. *Soubor operety Národního divadla moravskoslezského – od operety k muzikálu*. Ostrava, 2020. Bakalářská práce. Ostravská univerzita. Fakulta umění. Oddělení dechových nástrojů. Vedoucí práce MgA. Ján Garláthy. Dostupné z: file:///C:/Users/Student1/AppData/Local/Temp/MicrosoftEdgeDownloads/7be66f16-a999-4a75-933a-f339fc986002/bc_konec.pdf.

i když jeho znění není vždy úplné. Čerpání informací bylo možné také online formou, zaměstnanci se snaží o neustálou aktualizaci a přínos co nejvíce informací. K tomuto způsobu získávání pramenů se poji prostudování jednotlivých programů, které archiv nabízí. Komunikace s archivem byla vždy bezproblémová a na jeho zaměstnance jsem se vždy mohla obrátit s prosbou o radu.

Na místě je zmínit také literární publikace, kterých je na trhu opravdu velké množství. Krátkou historii přináší *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby* (část věcná) od Matznera, Poledňáka, Wasserbergra a kol. Přesto, že jsem pročetla publikace jako *Od operety k muzikálu* od Pavla Bára nebo *Muzikál v Čechách aneb Velký svět v malé zemi* od Jana J. Vaňka, snažila jsem se postupem času věnovat publikacím spjatým s Ostravou. Přesto neztracuji známé publikace již zmíněné nebo dále např. *Muzikál expres: Malý průvodce velkým muzikálem* od Michala Prostějovského a jiné stále považuji za základní literaturu k tomuto tématu. Při zaměření na ostravsko však byla přínosnější např. práce *Historie thálie v Moravskoslezské Ostravě* od Lumíra Václavíka, která mi pomohla osvětlit a zpracovat historii budov NDM. O konkrétních stavebních plánech a fyzických změnách jsem se dočetla v díle *Divadlo Jiřího Myrona*, které vydal Okresní stavební podnik Opava. Informace o konkrétně ostravské operetě jsem získávala z publikace *60 let Státního divadla v Ostravě*, kterou vydalo Státní divadlo. Podobné informace lze čerpat také z almanachů Národního divadla moravskoslezského.

Osnovou nebo předobrazem při zpracovávání muzikálu od roku 2010 byla publikace *10 let muzikálu v Ostravě*,¹⁰ která přináší přehled muzikálových inscenací mezi lety 2010-2020. Kniha obsahuje vždy základní informace o muzikálu, počet provedených repríz do roku 2020 a krátké texty, na kterém se podíleli členové sborů a zaměstnanci divadla. Pomůckou při připomenutí jednotlivých muzikálů byly programy inscenací.

Pro proniknutí k (prozatím) poslednímu autorskému muzikálu *Harpagon je lakomec?* byly přínosem rozhovory s autory muzikálů. Přestože se jedná o nejrychlejší a autentický způsob získání informací, plné znění rozhovoru nebylo možné poskytnout vzhledem k citlivým informacím i konverzaci o mnoha jiných tématech. Problematikou bylo také zpracování těchto informací právě vzhledem k citlivosti obsahu. Přestože jsem samotný muzikál několikrát navštívila, tak velkou pomocí bylo laskavé poskytnutí partitury, části záznamu muzikálu

¹⁰ BÁR, Pavel, Marcela BEDNAŘÍKOVÁ, Patrick FRIDRICHOVSKÝ, et al. *Muzikál v Ostravě: 2010-2020: od Marguerite k paní Harrisové*. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2021. ISBN 978-80-88180-93-7.

a vlastní autentický pohled autorů. Ani jeden ze zdrojů (libreto, partituru, záznam) nemohu zveřejnit v plném znění, tudíž příklady ukazují na jednotlivých výsecích.

1 STRUČNÁ HISTORIE NÁRODNÍHO DIVADLA MORAVSKOSLEZSKÉHO

Pro pochopení kulturního společenství v Ostravě bychom se měli vrátit na konec 19. století. Poté, co započalo národní obrození a zbytek země se snažil o počesťování. Ostrava v 80. letech zažívala nárůst německého obyvatelstva a tak i germanizační nátlak. Další početnou skupinu tvořila polská část. Jako výsledkem společenských „bojů“ byly vystavěny tři společenské domy – každý pro jednu národnostní skupinu. Německý dům, který se nacházel na náměstí E. Beneše, se začal stavět v roce 1893 a otevřen v roce 1895. Po bombardování Ostravy byl však poškozen a následně zdemolován v roce 1945.¹¹ Přesto, že polští obyvatelé souzněli s Čechy, vznikl Polský dům, který je secesní stavbou a dodnes součástí ostravské architektury. Otevřen byl v roce 1900 a prošel mnoha změnami co se týče svého využití. Ze začátku fungoval jako společenské a vzdělávací centrum, v době Protektorátu jako Hitlerjugend, následně restaurace a připojen byl i hotel. Polský dům nebyl ohrožen až po získání statutu kulturní památky, ale dodnes zůstává nevyužívanou budovou.

Počátky výstavby jedné z dnešních scén Národního divadla moravskoslezského jsou spojeny s rokem 1881, kdy v Ostravě vznikl Moravský klub, jehož zájmem bylo zřizování českých škol, jazyková rovnoprávnost v úředních záležitostech a prosazování politických a kulturních práv. V počátcích se ještě uvažovalo o výstavbě domu pro Čechy i Němce, avšak z toho se upustilo pro nesouhlas převážně české veřejnosti. Stavba byla zahájena zahájena v červnu v roce 1892 s projektem architekta Josefa Srba a vyčíslení projektu se pohybovalo kolem 160 000 zlatých. Národní dům (dnes Divadlo Jiřího Myrona) byl poprvé otevřen 2. prosince 1893, avšak celkové dokončení bylo ukončeno v roce 1894.¹² Při slavnostním otevření v červnu roku 1894 byla uvedena veselohra *Paní mincmistrová* Ladislava Stroupežnického. V domě působily nejen místní i hostující divadelní spolky, diváci v Ostravě mohli pravidelně přednostně zhlédnout inscenace Národního divadla v Brně ještě před jeho sezónou. Sjížděli se zde také slavné osobnosti jako pěvec Emil Burian a uváděly se velké tituly.

Ostrava jako tehdejší součást rakousko-uherské monarchie potřebovala reprezentativní divadlo. Tentokrát už žádné diskuze o privilegiu některého z národnostních skupin nehovořilo a zpočátku se divadlo zdálo německé. Přesto, že česká strana podala žalobu na vystavění budovy, avšak prohrála a následně ani nedostala povolení k působení v divadle.

¹¹ SÝKOROVÁ-ČÁPOVÁ, Eva a Mojmír WEIMANN. *60 let Státního divadla v Ostravě*. Ostrava: Státní divadlo v Ostravě, 1979. ISBN 278-131-77.

¹² Archiv města Ostravy. *Ostrava : Příspěvky k dějinám a současnosti Ostravy a Ostravska / Vyd. Archiv města Ostravy, Statutární město Ostrava*. Šenov u Ostravy: Tilia, 1999. ISBN 0232-0967.

V roce 1905 započala stavba Městského divadla nebo také „Stadttheateru“ (dnes Divadlo Antonína Dvořáka) ve stylu pozdního baroka s architektem Alexandrem Grafem. Divadlo bylo slavnostně otevřeno v září 1907 prologem Wilhelma Madjery, ouverturou *Rosamunde* a představením *Wilhelm Tell* od Friedricha Schillera. Během slavnosti probíhal také banket v Německém domě. Mnoho Čechů s tímto počinem nesouhlasilo a mnozí z pozvaných svou účast odmítli.

Protesty vyústily až do realizace vzniku první stálé české scény v Ostravě pod vedením Františka Trnky, kdy byla v roce 1908 uvedena *Prodaná nevěsta* Bedřicha Smetany v Národním domě. Následně byly na repertoár nasazeny nejčastěji operety, operní soubor uváděl inscenace české i světové a stejně tak v činohře. V následujících letech byly díky vedení Aloise Janovského přidány baletní výstupy. V Ostravě hostovali mj. herci z Národního divadla (např. Eva Vrchlická) nebo herci známí ze stříbrného plátna (Oldřich Nový), uváděla se světoznámá díla (např. *Carmen*) a angažmá získávali významní umělci (např. dirigent Emanuel Bastl) a střídaly se společnosti. Divadlo fungovalo na profesionální úrovni vč. propagace a systému předplatného.

„*Vcházíme sem jako vítězi, avšak nikoliv jako násilníci...*“.¹³ Tato slova pronesl dr. Ferdinand Pelc (předseda spolku NDMS) při provedení *Libuše* Bedřicha Smetany v květnu 1919, když Češi dostaly povolení hrát v Městském divadle české hry. O rok dříve se na Polské radnici debatovalo mj. o kulturním zaměření kvůli nespokojenosti s dosavadním směřování tehdejšího ředitele Antonína Drašana. Původně se domluvilo postavení nového divadla, ke kterému vznikl Spolek Národní divadlo moravskoslezské podporován spolkem Národního domu a Umělecké besedy. Avšak na po říjnu 1918 odstoupilo německé zastupitelstvo a pro chod města byla ustanovena komise, se kterou začal Spolek NDMS jednat. Výsledkem byl kompromis k využití divadla pro české i německé inscenace po 3 roky. V roce 1919 se Moravsko-slezským deníku objevila zpráva, která informovala o zahájení stále činnosti českého divadla, které bude pod názvem Národní divadlo moravskoslezské zahrnoval obě dvě budovy: Městské divadlo i Národní dům.

Na počátku 20. let se vzhledem k náročnosti provozu rozhodlo o využití Národního domu pro společenské účely. Bylo zde kino Kosmos a inscenace byly provozovány pouze v Městském divadle. Německé hry se přesunuly do Německého domu a operetní inscenace

¹³ In: *Historie Thálie v moravskoslezské Ostravě: souhrn významných historických dat, sto let budovy Městského divadla v Ostravě*. [Haviřov?]: Upgrade CZ, c2007, s. 50. ISBN 978-80-254-0560-4.

nahradily baletní výstupy. V prvním desetiletí se však zhoršovala finanční stránka a repertoár se proměňoval na malé opery (hlavně komické) a komornější balety.

Nejen pro Ostravu nastalo těžké období po okupaci fašisty. Vynucené změny zaznamenala proměna repertoáru, kontrola vystupujících a výslechy. Uváděny mohly být domácí hry. Ve 40. letech začíná ostravská scéna vzkvétat i přes okupaci Němci. Divadlo posílily významné osobnosti (např. Josef Kobr) a využita byla i spolupráce s rozhlasem. V roce 1941 byl změněn název NDSM na České divadlo moravskoostravské.¹⁴ V divadle se hovořilo převážně česky kvůli většímu počtu Čechů v souborech, jen činohra byla německá.

Po válce se v roce 1945 divadlo přejmenovalo na Zemské divadlo v Moravské Ostravě (ZD-MO) a v květnu roku 1946 proběhlo po zlikvidování škod z války znovuotevření divadla. Poškozena tehdy byla obě divadla. A téhož roku byla Národní dům přejmenován na Lidové divadlo. V roce 1948 se název ZD-MO změnil na Státní divadlo v Ostravě (SDO) a téhož roku bylo přejmenováno Městské divadlo na Divadlo Zdeňka Nejedlého. Obě dvě scény divadel se začaly využívat po opravě Městského divadla v květnu roku 1946. Poté, co v roce 1954 zemřel tamní herec Jiří Myron, bylo po něm přejmenováno Lidové divadlo na Divadlo Jiřího Myrona. V 50. letech bylo v Ostravě založeno mnoho významných institucí jako např. Vyšší odborná škola (1953) – později Jánáčkova konzervatoř v Ostravě. Dále vznikl Ostravský symfonický orchestr (1954) – později Janáčkova filharmonie. Také vznikala další divadla, která fungují dodnes jako např. Divadlo hudby známé později jako Komorní scéna Aréna.¹⁵

Po druhé světové válce docházelo k mnoha rekonstrukcím divadla, ať už od přístavby v zadní části, navyšování počtu sedadel, zvětšení orchestrálního lustru nebo zvýšení napětí elektrické sítě apod. Ve 2. polovině 50. let prošla budova zvenku velkou proměnou, kdy se odstranily původní barokní prvky a nahradil je styl socialistického realismu. V přední části budova nesla pseudoklasicistní styl (portikové sloupky, tympanon aj.). To vše nahradil projekt moderní architektury Iva Klimeše na přelomu 60. a 70. let. V roce 1966 bylo rekonstruováno také Divadlo Jiřího Myrona a v roce 1977 vyhořelo po uvedení muzikálu *Švejk* a bylo slavnostně znovuotevřeno 10 letch (duben

¹⁴ SÝKOROVÁ-ČÁPOVÁ, Eva a Mojmir WEIMANN. *60 let Státního divadla v Ostravě*. Ostrava: Státní divadlo v Ostravě, 1979. ISBN 278-131-77.

¹⁵ GOLAT, Luděk; ŠTEFANIDES, Jiří; HOLEŇOVÁ, Jana; STEINMETZ, Karel; MALURA, Miroslav a další. *Almanach Národního divadla moravskoslezského: 1919-1999*. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 1999. 80-238-5261-2

1986). Rada města v roce 1995 schválila změnu názvu Státní divadlo v Ostravě na Národní divadlo moravskoslezské.¹⁶

V květnu 1990 bylo Divadlo Zdeňka Nejedlého přejmenováno na Divadlo Antonína Dvořáka a na přelomu tisíciletí zaznamenalo jedny z nejdůležitějších proměn. Komfort pro diváky byl zajištěn výměnou starých sedadel za nová a širší, jevištní technologie se zdokonalovaly, zvýšila se scéna a rozšířily se také služební prostory. Tato rekonstrukce získala ocenění „Dům roku 2000“. Dříve bylo k provozním účelům využito Divadlo Jiřího Myrona, avšak mezi lety 2000-2001 se vystavěla nová budova dílen pro NDM. V roce 2004 se divadlo stalo součástí Opera Europa, což je organizace, která sdružuje přes 150 divadel a festivalů z téměř 40 zemí.¹⁷ Zvukové možnosti se postupně zlepšovaly a stále zlepšují, i když divadlo stále nemá nejlepší podmínky. Dosavadní problémy s ozvučením často zapříčiní přehlušení herců orchestrem. O to více je zapotřebí profesionálních zvukařů, které dokáží případné nedostatky zakrýt. Progresivní se stává pojetí scény, která je v Divadle Jiřího Myrona unikátní v tom, že je stále nehybná. Jeviště nemůže, i přes neustále se zlepšující kvalitu všech složek, změnit úplnou podobu, aby se vyměnily dvě zcela odlišné scény. V tomto nastává nelehký úkol pro scénografy, kteří musí zařídit co nejplynulejší a nejrychlejší úpravu scény. Světelná technika už je v lepších podmínkách, možný je lighting design, který umožňuje vykreslit atmosféru jednotlivých změn a např. nasvítit jednoho interpreta, což před několika lety ještě nebylo možné. Zatím poslední rekonstrukce DJM začala v roce 2017. O rok později byla otevřena nová menší scéna Divadlo 12 (60 míst), která umožňuje produkci menších komornějších muzikálů. Dále byla otevřena Kavárna Národní dům, prostory sloužící Ateliéru NDM nebo nový slavnostní sál Edmunda Palkovského, který je využíván ke koncertům, výstavám či společenským setkáním.

¹⁶ KOLÁŘ, Viktor; KRASL, František; PEKÁREK, Jaromír; ČTVRTNÍČEK, Miloslav; FOJTÍKOVÁ, Jana. *Divadlo Jiřího Myrona Ostrava: 1986*. Opava: Okresní stavební podnik Opava, 1986.

¹⁷ ANDMO. *Historie Národního divadla moravskoslezského v datech*. [online]. Ostrava [cit. 2023-05-26]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/stranka/161-historie-narodniho-divadla-moravskoslezskeho-v-datech.html>

2 OD OPERETY K MUZIKÁLU V OSTRAVĚ

První operetou, která byla po vzniku ČSR uvedena, byla *Mam'zelle Nitouche* v roce 1919.¹⁸ V téže roce byly ustaveny soubory divadla. Na počátku 20. let 20. století nebylo operetě přáno. V sezóně 1920/1921 soubor uvedl pár inscenací (11) a poté se až do sezóny 1922/1923 nehrála vůbec. Mohlo za to rozhodnutí tehdejšího ředitele Václava Jiříkovského a fakt, že divadlo s tímto žánrem nemělo příliš mnoho dobrých zkušeností díky divadelním společnostem, které byly svou kvalitou v tomto žánru nedostačující. Když se opereta znovu objevila a ostravském jevišti, měla k dispozici asi šestičlenný soubor sólistů a o orchestr i sbor se dělila s operou. V takovém případě nebylo možné uvádět vytoužené tituly, a proto se zapojily členové činohry a opery a výsledkem byly kvalitnější produkce. Ve 30. letech se uváděly nejen stěžejní díla klasické operety, ale i republikánské operety – např. operety Jára Beneše (*U sv. Antonička* aj.) a také v této době probíhaly pokusy o vytvoření autorských inscenací (Mirko Hanák – *Na palubě lásky* aj.). V divadle se začínaly profilovat výrazné herecké osobnosti jako např. Meda Valentová, Lída Slaná, Jaroslav Budil, Jan Pacl, František Paul, František Hurych a mnoho dalších.¹⁹

V době okupace se z jeviště prakticky odstranil dosud běžný repertoár a v zájmu bylo uvádět díla německých autorů. Avšak pro mnohé české inscenace se našlo místo, aniž by vybočovaly z požadovaných standardů. Autorská tvorba se výrazně projevila ve 40. letech, kdy byla uvedena inscenace *Děvčátko z kolonie* od Rudolfa Kubína, která se stává „regionální operetou“. Přesto, že se v roce 1944 nemohlo hrát díky zákazu, společnost pravidelně vyjížděl na zájezdy a snaží se udržet soubor pohromadě. V roce 1945 se opereta stává samostatným uměleckým tělesem a o rok později získává svůj samostatný sbor a orchestr.²⁰ Opereta byla pořád některými brána jako podřadný či lehký žánr, který měl „přitáhnout lidi“, avšak situace se pro ni zlepšila s příchodem Nového divadelního žánru v roce 1948.²¹ V téže roce divadlo uvádí inscenaci *Divotvorný hrnec*, který se dá považovat za první muzikálový počín ostravské scény, přestože slovo „muzikál“ ještě nebylo zcela využíváno. Po 2. sv. válce se vyprofilovalo mnoho skvělých sólistů jako byli Josef Kobr, Liběna Astorová, Otakar Viktorin, Zdeňka Poláčková a další.

¹⁸ JANOTA, Dalibor. Opereta v Ostravě. In: JANOTA, Dalibor. *Česká a světová opereta: Průvodce operní tvorbou*. Praha: 2020, str. 821. ISBN 978-80-205-0641-2

¹⁹Tamtéž.

²⁰ BIRGUS V. et. al.: Almanach Národního divadla moravskoslezského 1919-2009. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské 2009.

²¹ Nový divadelní zákon pojednává o divadlech jako o institucích zřizovaných státem. Byly vytvořeny krajské divadelní komise, aby dohlížely na očekávanou náplň divadla, celkovou organizaci a dohled nad kulturním děním.

V 60. letech tomu však bylo jinak, ale ostravské publikum některé uváděné inscenace nepřijímalo přívětivě, protože bylo zvyklé na klasické operety. Vzestup začíná s uvedením muzikálu „*My fair lady*“, kdy se tento žánr začíná dostávat do popředí. Na začátku odchází Jan Pacl jako Zasloužilý umělec po 50leté praxi a po profesním životě zasvěcený ostravské scéně, která díky němu vzkvétala. Nové vedení nenarušilo koncepci a v 70. letech jsou muzikály stále více zařazovány do repertoáru. V sezóně 1970/71 byl uveden první český muzikál: *Malá noční hudba* od Iva T. Havlů a Harryho Macourka. Dále v tomto desetiletí Ostrava zaznamenala uvedení světových titulů jako *Hello, Dolly* nebo *Zkrocení zlé ženy (Kiss me, Kate!)*. Po 30 letech se v sezóně 1979/80 znovu uvedl *Divotvorný hrnec*. V obsazení účinkovali někteří herci ještě z prvního uvedení. V dalším desetiletí se uvedly inscenace jako např. *Hrabě Monte Christo* nebo české muzikály *Nejkrásnější válka* a *Zvonkonosy* aj.²²

Důležitými byly samozřejmě události v listopadu v roce 1989, které zanedlouho probudily touhu po dosud odpíraných muzikálových kusech, jako jsou *Jesus Christ Superstar*, *Evita* a mnoho dalších. Ostravská scéna si oproti mnohým udržela své kvality a soubor a zároveň přišla změna v podobě zřizovatele, kterým se stalo město. Do programu se musely zařazovat také muzikály, ale stále byla snaha o zachování klasických modelů. Uváděly se retromuzikály (*Jak snadno a rychle udělat kariéru*), operety (*Madame Favart*, *Uherská rapsodie* aj.). V 90. letech se soubor omlazoval, slavní sólisté končili kariéru a repertoár se stále pohyboval od klasické operety po muzikál. Tehdejší nový šéf souboru po svém předchůdci nic neměnil, bylo totiž potřeba dokázat divákovi kvality v obou žánrech. V roce 1998 se šéfem operety stal Miroslav Urbánek.

Na začátku nového tisíciletí se objevovaly náznaky větších muzikálů v podobě např. koncertů apod., které nemohly být uvedeny ať z interpretačních nebo prostorových důvodů. V roce 2006 nahradil Miroslava Urbánka Karel Mládek. Přestože se projevovala snaha začleňovat více muzikálů, do roku 2009 byla převaha operetních inscenací.²³ Na vině může být snad jen dlouhodobá regionální tradice operetního žánru. Sólisté i orchestr nebyli zvyklí na „muzikálové hraní“, využívaná nebyla ani práce s company a šéfové souboru rovněž vedli členy k operetě. Hrály se klasická díla J. Offenbacha, J. Strausse atd. Některé operety však trochu vybočily z řady svým zpracováním a záměrem a tyto pokusy byly krokem vpřed.

²² ŠIMÁKOVÁ, Jana. *Vývoj muzikálové produkce mezi lety 1945-1989*. [online]. Olomouc, 2019. [cit. 2023-05-01]. Dostupné z: <https://theses.cz/id/bwr4tj/>. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci, Pedagogická fakulta. Vedoucí práce: Mgr. Gabriela Všetická, Ph.D.

²³ Od roku 1999-2009 se uvedlo: 8 klasických muzikálů, 3 soudobé (z posledního čtvrtstoletí) muzikály, 2 původní muzikály/hry se zpěvy, 3 novinkové muzikály/hry se zpěvy, 18 klasických operet, 7 operet, které hraničí s hrou se zpěvy.

Velkou změnou se jeví sezóna 2010/2011, kdy se soubor přejmenoval na soubor opereta/muzikál. Samotné přejmenování by nejspíš nemuselo znamenat velké změny, avšak ty přišly v podobě repertoáru a reorganizaci souboru (především zmenšení počtu). V této sezóně začala převaha muzikálu nad klasickou operetou, přesto doprovodným programem byly speciální koncerty složené převážně z operetního repertoáru. Mnozí tuto změnu přičítají Gabriele Petrákové – dramaturgyni, režisérce a nynější šéfce souboru, která pracovní pozici přijala v roce 2010 a nahradila ve funkci Karola Kevického, který se stal hudebním ředitelem. Ve stejném roce také nastoupil na post ředitele divadla Jiří Nekvasil. Za vedení souboru Gabrielou Petrákovou se ostravský muzikál stal jedním z nejúspěšnějších žánrů nejen ve svém regionu. Díky velkým změnám v souboru, v dramaturgii a popularizaci, se divadlo začalo dostávat na úroveň scén (např. Prahy).²⁴ Neméně důležitým pro NDM byl také Michael Prostějovský, který začal s NDM spolupracovat díky muzikálu *Marguerite*. V roce 2014 vystřídal Gabrielu Petrákovou na 3 roky Patrick Fridrichovský. Směřování divadla jistě ovlivnilo také ustanovení Umělecké rady²⁵ v roce 2011. Tradiční operety se postupně vytrácely. Personální změny, a hlavně angažování zvučných jmen do inscenací zajišťovaly zvýšení atraktivity divadla u diváků. Ostravská scéna se také může pyšnit velkým orchestrem, který čítá 24 členů. V sezóně 2016/2017 jako první z tuzemských divadel nabídl čtyři inscenace Andrewa Lloyd Webbera. Spolu s Divadlem J. K. Tyla v Plzni, Hudebním divadlem v Karlíně, Městským divadlem v Brně patří NDM mezi jediná divadla v České republice, která mají stálý samostatný muzikálový soubor.²⁶ Pouze města Ostrava a Plzeň mají divadlo se čtyřmi soubory (operní, činoherní, baletní, operetní/muzikálový), což je pro diváka jistě obdivuhodné, avšak pro divadlo to může znamenat organizační a časové problémy.

²⁴ TICHÁNKOVÁ, Natálie. *Operetní/muzikálový soubor Národního divadla moravskoslezského v letech 2010-2013*. Brno, 2014. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Vedoucí práce MgA. Jan Šotkovský, Ph.D.

²⁵ Umělecká rada je poradní orgán ředitele divadla, který se skládá ze šéfů jednotlivých souborů, dalších osobností spjatých s divadlem, ale i jiných uměleckých osobností (také z jiných měst), a společně reflektují a komentují kulturní a umělecké dění spjaté s projekty divadla.

²⁶ PRÁŠIL, Marek. *Příprava a realizace muzikálového projektu z pohledu dirigenta*. Brno: Janáčkova akademie múzických umění v Brně, Hudební fakulta, Katedra kompozice, dirigování a operní režie, rok 2015, s.50, Vedoucí diplomové práce doc. Mgr. Jan Zbavitel

2.1 Osobnosti současné muzikálové scény

Při představení ostravské scény muzikálu je vhodné začít šéfem souboru, kterým je Gabriela Petráková, která má prvotní zkušenosti spíše interpretační. Vystudovala zpěv a následně působila v divadlech. Po potížích s hlasem však nakonec odešla studovat operní režii na HAMU. S NDM je spjatá vzhledem k inscenování jak operetních děl (*Krásná Helena*, *Polská krev*), tak muzikálů jako např. *Josef a jeho úžasný pestrobarevný plášť*, *Rebecca* nebo nejnovější *Producenti* a další.

Dirigenty muzikálů jsou Jakub Žídek a Marek Prášil. Jakub Žídek je zároveň hudebním ředitelem muzikálu a korepetitor. Jeho studijním oborem byly svého času varhany, po vystudování oboru dirigování orchestru na brněnské JAMU spolupracoval např. se Slezským divadlem v Opavě jako sbormistr a jako dirigent symfonického orchestru hostoval s filharmonii z různých měst (Brno, Ostrava, Olomouc aj.).²⁷ Od roku 2010 je součástí NDM, ve kterém se podílel na tvorbě mnoha inscenací nejen muzikálových (*Polská krev*, *Nabucco*, *Anna Bolena*, *Krásná Helena* aj.) Jeho náplní práce není jen řízení orchestru, ale také tvorba dramaturgie divadla a řešení praktických problémů souvisejících např. s akustikou či kvalitním vybavením. Pravidelně také spolupracuje s přední ostravskou zpěvačkou Hanou Fialovou.

Dirigent, ale také klarinetista Marek Prášil podobně jako Jakub Žídek nespolečně pracoval jen s mnohými divadly, ale také s předními orchestry jak českými (Janáčkova filharmonie Ostrava, Filharmonie Brno), tak zahraničními (Sinfonie Orchester Biel Solothurn). V zahraničí hostoval také v divadlech např. v Mnichově či v Paříži a od roku 2011 je dirigentem NDM a současně také sbormistrem. Zde mimo muzikálových inscenací dirigoval např. *Labutí jezero* nebo *Noc v Benátkách*.

Dramaturgy muzikálu jsou Hana Nováková a Tomáš Novotný, který v souboru působí také jako herec. Pravidelně působí v divadlech Semafor, Městských divadlech pražských aj. V NDM se poprvé objevil jako Armando v muzikálu *Marguerite* (2010), avšak jeho jméno mohli diváci zaregistrovat už u inscenací *Vrátila se jednou v noci* a *Kouzelník z Lublinu* (obě uvedeny v roce 2003), na kterých hudebně spolupracoval. Také byl dvakrát nominován na Cenu Thálie (*Rebecca* a *Josef a jeho úžasný pestrobarevný plášť*). Hana Nováková se nevěnuje pouze dramaturgii, ale také překladatelství, publicistice a pedagogické činnosti (Konzervatoř Jaroslava Ježka). Její spolupráce s NDM začala překladem a dramaturgií *Thrill Me*.

²⁷ ANDMO. *Jakub Žídek*. Soubor muzikálu [online] Ostrava [cit. 2023-06-06]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/osoba/1582-zidek-jakub.html>

Přímo pro ostravské divadlo přeložila inscenaci Květiny pro paní Harrisovou od Richarda Taylora a Rachela Wagstaffa (uvedeno 2020).

Ze sólistů muzikálu bych ráda zmínila jako první dvě přední dámy souboru. Jednou z nich je Eva Zbrožková, která v NDM působí od roku 1990. Zde byla její první rolí Pepička z inscenace *Děvče z předměstí* (premiéra 30. 12. 1989). Ze současné muzikálové éry vynikla v roli Marlene Dietrich v inscenaci *Edith a Marlene* (viz dále). Z dřívějších inscenací ztvárnila např. roli Elišky v *Noci na Karlštejně* nebo Starou ve *Fantomovi Londýna*. Z novějších muzikálů výrazněji vynikla např. v *Děj se co děj* (role Ermy) nebo *Sweeney Todd* (role žebračky).

Hana Fialová by se většinou pravidelných diváků muzikálů nemusela představovat.

Tato zpěvačka ztvárnila v NDM, ve kterém působí od roku 2003, většinu hlavních rolí. Nejvýraznější z jejích rolí zůstává Edith Piaf v již zmíněné inscenaci *Edith a Marlene*. Nejen svým hlasem, ale i hereckým projevem dokázala napodobit skutečnou Edith Piaf natolik, že divák mnohdy uvažoval, zdali se nedívá a neposlouchá pravou ikonu šansonu. Zcela vyniká v inscenaci *Líp se loučí v neděli* (alternace se Soňou Jungovou), která je pro jednu herečku a NDM je uváděna v komornějším Divadle 12. V *Jesus Christ Superstar* se představila jako *Máří Magdaléna*, halvní role ji neminula ani v muzikálu *Evita* a dalších.

Mezi další dlouhodobé členy patří Jan Drahovzal a jeho žena Janka Hošťáková-Drahovzalová. Oba dva mají za sebou nejen divadelní, ale i koncertní činnost jak tuzemskou, tak i zahraniční. Společně se podíleli na inscenacích *Cikánský baron*²⁸ a *Netopýr* od Johanna Strause, dále *Čardášová princezna* Emmericha Kálmána aj. Z muzikálů bychom manželé mohli v současné době zhlédnout např. v inscenacích *Rebecca* nebo *Harpagon je lakomec?*. V této inscenaci je nepřehlédnutelný Pavel Liška jakožto sluha Harpagona. Komické ztvárnění rolí je mu přirozené, dalšími takovými byl Stařík v *Mrazíkovi* nebo Herodes v *Jesus Christ Superstar*. Umí se však přesunout do dramatických poloh jako např. v roli Lousie Leplého v *Edith a Marlene* nebo Capulet v muzikálu *Romeo a Julie, poselství lásky*. Marcela Školouta a Petera Svetlíka pojí kněžství, ne to duchovní, ale muzikálové. Oba se potkávají společně s Jiřím Suidou a Janem Drahovzalem v rolích kněží v inscenaci *Jesus Christ Superstar*. Marcel Školout se také představil jako Karel IV. V *Noci na Karlštejně*.²⁹

²⁸ Za roli získal Jan Drahovzal v roce 1988 Cenu Českého literárního fondu.

²⁹BÁR, Pavel, Marcela BEDNAŘÍKOVÁ, Patrick FRIDRICHOVSKÝ, et al. *Muzikál v Ostravě: 2010-2020: od Marguerite k paní Harrisové*. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2021. ISBN isbn978-80-88180-93-7.

Mezi mladší generaci sólistů se řadí manželé Martina a Lukáš Vlčkovi. Martina Vlčková je přední operetní/muzikálovou herečkou a působí v souboru od roku 2003, kde od té doby ztvárnila mnoho rolí. Za svou zlomovou roli považuje Fanny Briceovou ve *Funny Girl*.³⁰ Je držitelkou cen Jantar 2017 ze roli Já v inscenaci *Rebecca* a Thálie 2019 za roli Reno Sweeney v muzikálu *Děj se co děj*. Její manžel Lukáš Vlček je členem souboru od roku 2022, avšak v NDM se poprvé představil už v roce 2010 v roli Armanda v muzikálu *Marguerite*. Další výraznou rolí byl např. Ivánek z *Mrazíka*, Ježíš v *Jesus Christ Superstar*, Maxim de Winter v *Rebecce* aj. Zatím poslední hlavní rolí je Sweeney Todd ze stejnojmenného muzikálu, kde Lukáš Vlček ovládá nejen pěvecky náročnou roli, ale vykresluje temnotu a sílu postavy svými hereckými dovednostmi. Herec s výrazným hereckým pojetím rolí i hlasem je Roman Harok, který v souboru hostoval už za dob svých studií na Janáčkově konzervatoři v Ostravě. V divadle ztvárnil operetní a muzikálové role, velmi výraznou byla v muzikálu *Josef a jeho úžasný pestrobarevný plášť*, kde hrál Josefa. Z výběru jsou to dále role Parise z muzikálu *Romeo a Julie, poselství lásky*; Jack Favell z *Rebeccy* či Neznámy z *Fantoma Londýna* aj. Na inscenacích se často podílí také jako asistent režiséra.

Veronika Prášil Gidová působí v NDM od roku 2010, kdy ztvárnila roli *Marguerite*.

Od té doby nevynechala jedinou sezónu, přesto působila v Divadle Kalich nebo v Nové scéně v Bratislavě v muzikálu *Bedáři (Bídníci)*. Její první hlavní rolí v NDM byla *Nastěnka* z muzikálu *Mrazík*. V *Rebecce* ztvárňuje roli Já a vidět ji můžeme v *Kočkách*, *Sweeney Todd* a dalších. Přesto, že Patricia Janečková na jevišti NDM působí nejkratší dobu ze všech sólistů, její jméno je známé daleko za region. Má za sebou i přes svůj nízký věk bohatou koncertní činnost, mnohá ocenění a zkušenosti. Tehdejší členka operního studia se objevila na jevišti NDM už v dětství (*Kouzelná flétna, Kominiček* aj.), avšak stále angažmá jí bylo nabídnuto od sezóny 2022/2023. Jako představitelka hlavních rolí si zahrála v muzikálech *Romeo a Julie, poselství lásky, West Side Story, Květiny pro paní Harrisovou, Sweeney Todd* a *Harpagon je lakomec?*. Současně působí také v operním souboru, kde ztvárňuje roli Esmeraldy v *Prodané nevěstě*.

Dalšími rozdělení souboru je na sbor (příp. na sólisty s povinností sboru), kam patří např. Dagmar Mímová, Ilona Piskořová, Roman Žiška, Tomáš Krpec, Adam Živnůstka a další.

³⁰ UHLÁŘ, Břetislav. Martina Šnytová: Fanny Briceová je pro mě zlomová role. *Moravskoslezsky.denik.cz* [online]. 22.6.2016 [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: https://moravskoslezsky.denik.cz/kultura_region/martina-snytova-fanny-briceova-je-pro-me-zlomova-role-20160222.html

Poslední dva jmenovaní představují často titulní role. Adam Živnůstka hrál Romea či Kleanta a Tomáš Krpec se představil jako Leo Bloom v *Producentech*.

Přesto, že byli představeni všichni sólisté souboru, jeviště Divadlo Myrona často vítá hostující herce. Dlouho s NDM spolupracuje Tomáš Savka, který byl několikrát nominovaný na Cenu Thálie, kterou poprvé s inscenací představenou v NDM proměnil v roce 2014 za roli Che v muzikálu *Evita*. Mimo ostravských scén spolupracoval např. s Divadlem Hybernia (*Tři mušketýři*), s Divadlem Kalich (*Pomáda*), se scénou GoJa Music Hall (*Bídníci*) a s Divadlem J. K. Tyla v Plzni (*Josef a jeho úžasný pestrobarevný plášť*) a mnoha dalšími. Mimo muzikál se uplatnil také v činoherních rolích a v sólovém zpěvu. Michaela Horká je NDM spojena skrze svou výraznou roli paní Danversové (viz dále) z muzikálu *Rebecca* (dále *Kočky*, *Sweeney Todd* aj.). V tomto muzikálu se ve stejné roli představila a byla oceněna také Katarína Hasprová, který s Národním divadlem spolupracovala už na dříve uvedeném muzikálu *Sunset Boulevard* a na pozdějších *Kočkách*.

Klára Jelínková působí na scénách, jako jsou Divadlo na Fidlovačce, Městské divadlo Brno či Divadlo J. K. Tyla v Plzni a další. S NDM spolupracovala poprvé s rolí Monteková v *Romeo a Julie, poselství lásky*. Z výběru dalších inscenací se Klára uplatnila např. ve *West Side Story*, *Kočkách* aj. nebo v komorním muzikálu *5 let zpět*. Radek Melša je s NDM spojen už od dob uvedení *Fantoma Londýna* (2012/2013) a poprvé se v sólové roli představil v inscenaci *Sunset Boulevard*. Od té doby ztvárňuje hlavní postavy jako třeba v muzikálech, *Děj se co děj*, *Romeo a Julie, poselství lásky* aj. Mimo divadlo se Radek Melša věnuje filmové a televizní tvorbě. Juraj Čiernik není pouze muzikálová herec, v divadlech se podílí na vzniku scénáře, hudby a stále více se prosazuje jako režisér.³¹ Hostem NDM je od roku 2007 a zároveň působí např. v Divadle Kalich či v Hudebním divadle Karlín.

Vendulu Příhodovou, Petera Cmorika a Romana Tomeše pojí v NDM inscenace *Jesus Christ Superstar*, kde všichni ztvárnili hlavní role (Máří Magdaléna, Ježíš, Jidáš). Roman Tomeš současně spolupracuje také na slovenské verzi tohoto muzikálu v divadle Tower Stahe. Vendula Příhodová se objevila také v muzikálech *Josef a jeho úžasný pestrobarevný plášť* (Vypravěčka) nebo v *Pět let zpět* (Catherine Hiatt). Peter Cmorik se věnuje i sólové dráze se svou kapelou Peter Cmorik Band.

³¹ Juraj Čiernik se jako režisér v NDM podílel na inscenacích *Rebecca* *Líp se loučí* v neděli nebo *Sweeney Todd*.

3 MUZIKÁLY V OSTRAVĚ

Tato kapitola stručně mapuje nejhranější či nějakou jinou skutečností ojedinělé muzikály uvedené v Divadle Jiřího Myrona. Za ojedinělost pokládám např. přítomnost autorů, světové premiéry, ocenění či vysoký počet zhlédnutí aj. V níže přiloženém seznamu inscenací uvádím všechny inscenace a zvýrazňuji ty, které budou dále zmíněny a detailněji přiblíženy. Muzikály, které jsou nebo byly uvedeny v nově vzniklém Divadle 12, jsou zmíněny, ale nerozebírány.

Muzikály

2010/2011 – **Marguerite**; Pardon My English; **Noc na Karlštejně**

2011/2012 – Divotvorný hrnec; **Mrazík**; Sázky z lásky

2012/2013 – **Fantom Londýna**; **Josef a jeho úžasný pestrobarevný plášť**

2013/2014 – **Edith a Marlene**; **Evita**

2014/2015 – Ptákoviny podle Aristofana; Funny girl; **Sunset boulevard**

2015/2016 – **Jesus Christ Superstar**

2016/2017 – **Josef a jeho úžasný pestrobarevný plášť** (obnovená premiéra); Kiss me, Kate; **Rebecca**

2017/2018 – **Romeo a Julie**, poselství lásky

2018/2019 – **Kočky**; Děj se co děj; Thrill Me!

2019/2020 – Pět let zpět; **West side story**; Pohádka o bídném havíři

2020/2021 – Květiny pro paní Harrisovou

2021/2022 – **Harpagon je lakomec?**; Líp se loučí v neděli

2022/2023 – Producenti; Jonáš a Tingl Tangl, Sweeney Todd; O zajíčkoví Zapomníčkovi

3.1 Marguerite

Novou etapu muzikálové scény v Ostravě otevřela premiéra muzikálu Marguerite, která proběhla 2. října 2010 v Divadle Jiřího Myrona. Nutno říci, že se nejednalo pouze o českou, ale svým způsobem o světovou premiéru nové verze muzikálu. Původní inscenace měla premiéru v roce 2008 v Theatre Royal Haymarket v Londýně a druhé uvedení proběhlo v Tokiu (2009). Autory stejnojmenné knihy jsou Alain Boublil (nar. 1941), Clade Michel Schönberg (nar. 1946) a Jonathan Kent (nar. 1946). Autory původních textů a libreta jsou opět Alain Boublil, Herbert Kretzmer (1925–2020), autor hudby je Michael Legrand (1932–2019). Příprava tohoto kusu byla specifická pro osobní přítomnost autorů. Podle dostupných informací měli možnost vidět londýnskou předpremiéru inscenace Michael Prostějovský (české přebásnění) a Patrik Fridrichovský (dramaturgie). Společně s Gabrielou Petrákovou (šéfkou ostravského souboru opereta/muzikál) jako vhodný pro uvedení v Ostravě.³² Po oslovení a osobním setkáním s Alainem Boubliem,³³ se tvůrci dohodli na proměně díla, s jehož původním obsahovým výsledkem nebyl autor při londýnském uvedení spokojen. William David Brohn vytvořil novou orchestraci, Alain Boublil upravil libreto a texty a jeho manželka Marie Zamora, pro kterou byl původní muzikál napsán,³⁴ se nově podílela na scénáři společně s Gabrielou Petrákovou na režii.

Muzikál je volně inspirován románem *Dáma s kaméliemi* od Alexandra Dumase. Děj je situován do válečné Paříže v roce 1944. Příběh je o Marguerite, ženě, která se před časy pohybovala ve vyšších kruzích francouzské společnosti a nyní je milenkou německého generála Otta, který chce zničit Paříž. Marguerite nachází útěchu v mladém pianistovi Armandovi, který bojuje proti fašismu. Přichází očekávaný konec války, avšak Marguerite umírá po zásahu výstřelu.³⁵

O role v připravované inscenaci se ucházelo 150 zpěváků. Podle slov Gabriely Petrákové právě autor rozhodoval o konečném obsazení, tudíž se videa z konkurzu posílala Alainu Boublilovi.³⁶ Ten k ostravské verzi připojil další tři písně. Inscenaci hudebně nastudoval

³² SOLDANOVÁ, Silvia. *Muzikál Margueritte* [online]. Brno, 2011 [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://is.jamu.cz/th/cifbh/>. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění, Divadelní fakulta. Vedoucí práce Jiří Hájek.

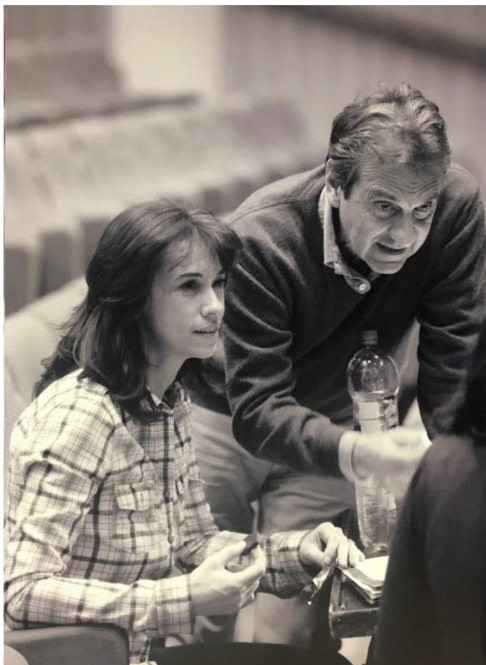
³³ Alain Boublil je textař a libretista původem z Francie, autor světoznámých muzikálů jako např. *Les Misérables* (Bídníci), *Miss Saigon*, *Abbacadabra* (dětský muzikál s použitím písní skupiny ABBA) aj. *Les Misérables*. Alain Boublil. Lesmis. Com [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: <https://www.lesmis.com/london/cast-creatives/alain-boublil>

³⁴ Autor hudby Michel Legrand byl s Marií Zamorou na turné a požádal Alaina Boublila, jestli pro Marii může napsat muzikál. Boublil se spojil s Claude-Michelem Schönbergem pro napsání scénáře. JIROUŠEK, Martin. *Světový muzikál Marguerit zazní z ostravské scény*. Dnes. 2010 str. B5. ANDMT

³⁵ Marguerite. *Guidetomusicaltheatr. com* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z: http://www.guidetomusicaltheatre.com/shows_m/marguerite.html.

³⁶ HONUS, Aleš. *Ostrava zažila konkurz na světový muzikál*. Právo. 2010. ANDMT

Jakub Židek.³⁷ V nové verzi se více rozvíjí psychologie a charakter postav. V roli Marguerite se alternovali Eva Zbrožková a Hana Fialová, která byla v užší nominaci na Cenu Thálie 2011. V roli Armanda se představili Lukáš Vlček a Tomáš Novotný. Derniéra proběhla 27. 6. 2012.

Obrázek 2: Marie Zamora a Alain Boublil v Ostravě

Obrázek 1: Roman Harok (Lucienne) a Hana Fialová (Marguerite)

3.2 Noc na Karlštejně

Jako prvním ryze českým muzikálem byla v nové éře souboru NDM uvedena inscenace *Noc na Karlštejně* skladatele Karla Svobody (1938–2007), libretisty Zdeňka Podskalského (1923–1993) a tvůrce textů písní Jiřího Štáidla (1943–1973) a Eduarda Krečmara (nar. 1942). Muzikál byl napsán na motivy divadelní hry z roku 1884 od Jaroslava Vrchlického. První filmová adaptace vznikla v roce 1965 (režie František Filip) a druhá verze – veřejnosti známější – měla premiéru jako filmový muzikál v roce 1974 (režie Zdeněk Podskalský). Mezi lety 2004–2018 byl muzikál uveden Hudebním divadlem Karlín s režisérem Petrem Novotným, který uvedl nové písně Karla Svobody. Upravenou inscenaci představilo také Východočeské divadlo Pardubice. Ostravská scéna je tedy druhou v pořadí, která původní muzikál uvedla, a to 19. května roku 2011 v Divadle Jiřího Myrona. Následovaly premiéry v Moravském divadle Olomouc (2012), v Městském divadle Brno (2014), ve Slezském divadle v Opavě (2016) aj.

³⁷*Marguerite*. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, česká premiéra 2. 10. 2010 v Divadle Jiřího Myrona. České přebásnění: Michael Prostějovský. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2010. [2010]. ANDM

NDM již v roce 1923 uvedlo stejnojmennou inscenaci, jednalo se však o činoherní hru Jaroslava Vrchlického. Ostravské muzikálové provedení režírovala šéfka souboru opereta/muzikál Gabriela Petráková, hudebně dílo nastudoval Karol Kevický – někdejší ředitel operety NDM (2009–2010). Na nastudování se podílela také šermířská a divadelní skupina DURANDAL. V hlavních rolích se představili Marcel Školout jako Karel IV., v roli Elišky se alternovaly Oľga Bezačinská, Hana Fialová a Eva Zbrožková. Bohaté dobové kostýmy navrhla Lucie Loosová. Pro scénografa Ondřeje Zichu, který je dnes podepsán pod mnoha muzikály, byla tato inscenace první spoluprací s ostravským divadlem. Po 61 reprízách proběhla derniéra v prosinci 2014.³⁸

3.3 Mrazík

Spojení vánočního času a pohádek k sobě neodmyslitelně patří. Jednu z těch nejslavnějších se rozhodl zpracováním původní hudby uvést i ostravský skladatel a klavírista Boris Urbánek (původním autorem hudby je Nikolaj Budaškin). Muzikálovému pojetí Mrazíka však předcházelo zpracování na ledě, kde se vyžívalo hudby na playback a zaměření bylo především na choreografii. V hlavních rolích Nastěnky a Ivánka účinkovali mistři světa v krasobruslení Radka Kovaříková a René Novotný. Pěvecké party nazpívali Iveta Bartošová (Nastěnka) a Karel Gott (Ivánek) a Věra Špinarová (Marfuša). Světová premiéra proběhla 16. září 1998. Po uvedení následovalo dvouroční turné, celkově představení shlédlo přes milion a půl diváků. O 13 let později 8. prosince 2011 proběhla v NDM premiéra pohádkové muzikálové verze v režii Ondřeje Davida a dramaturgii Gabriely Petrákové. Na českém scénáři se podíleli Jiří Sedláček, K. M. Walló a Hermína Motýlová. V inscenaci nechyběly ikonické prvky jako chaloupka na kuří nožce, sánky samochodky či sníh aj.

Pohádkovou scénu měl na starosti Ondřej Zich a zpracované kostýmy Veronika Babraj-Hindle, která dopracovala původní návrhy svého otce Alexandera Babraje. Ten navrhl kostýmy k verzi na ledě. Dílo nastudoval Jakub Žídek. Boris Urbánek musel hudební složku přepracovat, protože byť se mnohým může zdát práce na stejném tématu zjednodušená, tak divadlo je přeci jen živý útvar a bylo potřeba vytvořit novou instrumentaci.³⁹ K sedmi původním písním přidal dalších třináct nových. Roli Nastěnky se alternovaly Veronika Gidová a Martina Šnytová, v roli Ivánka Robert Jícha, Peter Svetlík a Lukáš Vlček.

³⁸ *Noc na Karlštejně*. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, česká premiéra 19.5. 2011 v Divadle Jiřího Myrona. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2011. [2011]. ANDMP [DJM O/M 556]

³⁹ SLADKÝ, Vítězslav. *Muzikál Mrazík zazní vůbec poprvé v kamenném divadle*. In: musical-opereta.cz. 05. 12. 2011 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.musical-opereta.cz/muzikal-mrazik-zazni-v-ostrave-vubec-poprve-v-kamennem-divadle/>

Představiteli Mrazíka byl autor scénáře Jiří Sedláček a dále Jan Drahovzal. V roli Vypravěčky se představila Veronika Forejtová.⁴⁰ Inscenaci shlédlo 25 596 diváků v 53 veřejných uvedeních. V prosinci 2014 měl muzikál premiéru také ve Slezském divadle v Opavě, kde se představila pozměněná verze muzikálu, kterou však upravil sám Boris Urbánek. Opavská verze obsahuje jiné kostýmy a scénu a také role vypravěčky je rozšířená. Přínosný byl větší orchestr a možnost využít celý operní i dětský sbor. Dílo má tedy ve výsledku čtyři jiné verze. Dvě se vystřídaly na ledě, třetí byla pro NDM a čtvrtá pro Opavu.⁴¹

Obrázek 3 Mrazík v NDM

⁴⁰ Mrazík. *Ndm.cz* [online]. [cit. 2023-06-28]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/opereta-muzikal/inscenace/320-mrazik/>

⁴¹ JIROUŠEK, Martin. *A přišel čas na Mrazíka*. 5plus2. 2015-19-12 [cit. 2023-02-25]. (ANDMT)

Obrázek 4 Kostým Mrazíka

3.4 Fantom Londýna

Jednou z velkých událostí NDM bylo uvedení světové premiéry autorského muzikálu *Fantom Londýna*, který je inspirován příběhem o sériovém vrahu Jacku Rozparovači. Premiéry proběhly ve dnech v květnu 2013, kdy uběhlo také 125 let od jedné z největších záhad kriminalistiky. Autory tohoto původního kusu v NDM jsou Radim Smetana (hudba), Lumír Olšovský (libreto a režie), Pavel Bár (libreto) a Michal Prostějovský (texty písní a supervize projektu). Muzikál nebyl úspěšný pouze v Ostravě, ale vyhrál hlavní cenu „Grand Prize“ na festivalu DIMF v Jižní Koreji⁴². Cenu za nejlepší mužský výkon v hlavní roli si vysloužil Lukáš Adam, pro kterého byla role Henryho úplně první muzikálovou rolí vůbec. Nejlepší ženský výkon ve vedlejší roli si odvezla Jana Musilová (role Matka Henryho) a opomíjenou nesmí zůstat nominace Martiny Šnytové za roli Evelyn.⁴³ Inscenace se skládá ze dvou jednání o 22 obrazech. O hudební nastudování se postaral Marek Prášil, který byl také

⁴² Deagu International Music Festival se koná od r. 2006 během června a července. Ostravský muzikálový soubor vystoupil s touto inscenací na festivalu celkem pětkrát. Festival. *Music.daegu.go.kr* [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z:

https://music.daegu.go.kr/musicenglish/index.do?menu_id=00938851&servletPath=%2Fmusicenglish Dostupné z: https://music.daegu.go.kr/musicenglish/index.do?menu_id=00938851&servletPath=%2Fmusicenglish [cit. 2023-03-25]

⁴³ BEDNAŘÍKOVÁ, Marcela. Ostravský Fantom Londýna zvítězil v Jižní Koreji. *Divadelní noviny* [online]. 2015. [cit.2023-03-08]. ISSN 1210-471X. Dostupné z: <https://www.divadelni-noviny.cz/ostravsky-fantom-opery-zvitezil-v-jizni-koreji#nahoru>.

jedním z dirigentů. Celkový počet představení dosáhl 49 uvedení (derniéra proběhla 25. 3. 2018) a návštěvnost čítá 35 538 diváků.⁴⁴

Děj se odehrává v Londýně ve čtvrti Whitechapel za viktoriánské doby Anglie na konci 19. století. Za autenticitou stojí scéna Ondřeje Zicha a návrhy kostýmů Kateřiny Bláhové (viz přílohy). Kromě výše zmíněných představitelů vynikly také role Betty v podání Hany Fialové či královna Viktorie v obsazení Jarmily Haškové/Jitky Zelenkové. V muzikálu si zahrála roli pobočnice královny také šéfka muzikálu – Gabriela Petráková.⁴⁵

Obrázek 6: *Fantom Londýna*. Scéna

Obrázek 7: Kostým Henryho

Obrázek 5: Kostým Kitty

⁴⁴BÁR, Pavel, Marcela BEDNAŘÍKOVÁ, Patrick FRIDRICHOVSKÝ, et al. *Muzikál v Ostravě: 2010-2020: od Marguerite k paní Harrisové*. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2021. ISBN isbn978-80-88180-93-7.

⁴⁵ *Fantom Londýna*. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, světová premiéra 20.3.2014 v Divadle Jiřího Myrona. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské. 2013 [2013].

3.5 Josef a jeho úžasný pestrobarevný plášť

Muzikál, který je plný barev nejen díky Josefově plášti, je druhou spoluprací mezi Andrew Lloyd Webberem a Tomem Ricem, avšak je jejich prvním uveřejněným dílem s premiérou 1. března roce 1968⁴⁶. V NDM to byla první uvedená inscenace této dvou autorů. Příběh vzniku konečné verze tohoto muzikálu je velice zdlouhavý, původně šlo o cca 15minutové školní představení. K první úpravě došlo hned záhy pro květnové provedení téhož roku ve Westminsteru. Autoři postupně přidávali písně a v roce 1972 byla uvedena 40minutová verze na Edinburském festivalu. Broadwayské uvedení v roce 1982 přineslo různé změny ať už obsahové či v obsazení – role vypravěče byla změněna na vypravěčku a chlapecký sbor nahradily postavy Josefových bratří. Znovu přepracované dílo bylo uvedeno jako muzikál superlativů v Londýně v červnu 1991 v divadle The London Palladium. Celkem bylo uvedeno 6 verzí muzikálu. Zajímavostí je označení pro Josefov plášť: „technicolor“. Takový název nesla také firma pro výrobu barevných filmů, se kterou se autoři dohodli a od té doby je v názvu za tímto slovem psán symbol pro registrační ochrannou známku „®“. Slovo „technicolor“ by mělo označovat velký úžas.⁴⁷

Děj vychází z biblického příběhu Starého zákona (1. kniha Mojžíšova kap. 37–50), kdy synové Jákoba chtějí ze zášti zabít svého nejmladšího bratra Josefa, kterému otec nechal vyrobit krásnou suknicí (muzikálový pestrobarevný plášť). Bratři Josefa nakonec nezabijí, ale prodají do otroctví a otcí sdělí, že zemřel. Josef má však štěstí a dostává se do služeb faraónova dvořana Putifara a nakonec do služeb samotného faraóna po naplnění jeho výkladů snů. Egypt v době bídy díky Josefovi nestrádá jako okolní země, ze kterých připutují Josefovi bratři, kteří prosí o jídlo. Svého bratra nepoznají a poté, co je Josef nějakou dobu zkouší, získávají bratři nejen jídlo, ale i odpuštění a Jákob se po letech setkává se všemi svými syny.

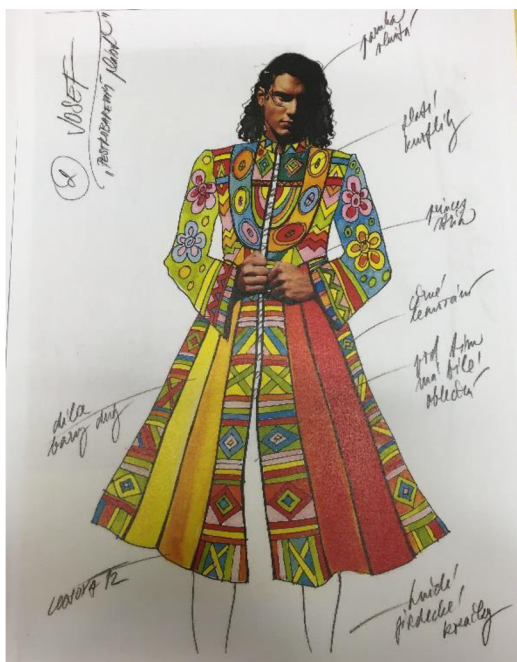
V Čechách byl titul poprvé vytvořen v roce 2004 nejdříve jako zájezdová inscenace, která měla díky ohlasu v zahraničí a s drobnými obměnami premiéru v říjnu 2006 v Brně. Zajímavostí bylo rozhodnutí o využití projekce dosud vždy živě vystupujícího sboru dětí.

V Ostravě se muzikál představil dvakrát, nejprve 4. října 2012 (do června 2015) a poté s obnovenou premiérou v září 2016. Tato inscenace využila dětský sbor z Operního studia NDM pod vedením Lenky Živočké. Nominování na Cenu Thálie 2012 byli Tomáš Novotný (za roli Josefa) a Igor Orozovič (za roli Faraona). Vypravěčku ztvárnily Oľga Bezačinská,

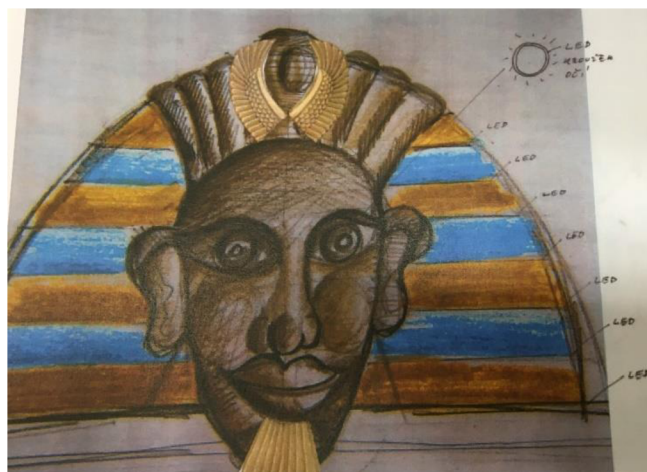
⁴⁶ První spolupráce vyústila v muzikál *The Likes Of Us*, který byl uveden až v roce 2005 na Sydmontonském festivalu v sídle A. L. Webbera.

⁴⁷ PROSTĚJOVSKÝ, Michael. *Muzikál expres: malý průvodce velkým muzikálem*. Brno: Větrné mlýny, 2008. Dokořán (Větrné mlýny). ISBN 978-80-86907-50-5.

Hana Fialová, Lenka Háčková a v obnovené premiéře ještě Vendula Příhodová. Tato energetická inscenace s prvky rokenrolu byla plná barev nejen kvůli plášti Josefa, ale díky všem kostýmům Lucie Loosové (viz přílohy) a scény Ondřeje Zicha. Nezaostává ani hudební nastudování Jakuba Žídka a choreografa Pavla Strouhala, který pracoval s velkým množstvím účinkujících – v některých scénách se na jevišti pohybovalo přes 60 účinkujících.⁴⁸

Obrázek 9 - Kostým Josefa

Obrázek 8: Dekorace

Pro muzikálový soubor zůstane vždy důležitá návštěva jednoho z autorů tohoto díla – sira Tima Rice v doprovodu Michaela Prostějovského (přebásnění díla) a Jozefa Celdera (light designera). Členové souboru se s autorem setkali po inscenaci, kde je čekala jen slova chvály: „*Ta cesta stála za to. Jsem opravdu rád, že se náš Josef líbí také vašemu publiku.*“⁴⁹ Dniéra muzikálu proběhla před Katedrálou Božského Spasitele v červnu 2019 v rámci festivalu Slezská lilie, kdy zpěváci byli doprovázeni živým orchestrem z jeviště Divadla Jiřího Myrona.

3.6 Edith a Marlene

Prozatím nejnavštěvovanějším muzikálem a nejdéle drženým v repertoáru NDM zůstává Edith a Marlene, jehož autorkou je Éva Pataki.⁵⁰ Své dílo psala ve spolupráci

⁴⁸ Ostrava uvidí nejhranější muzikál na světě. Právo. 4.10.20112. str. 11 [ANDMT]

⁴⁹ FRIDRICHOVSKÝ, Patrik. *Tim Rice – Do Ostravy letadlem, autem i vlakem*. Národní divadlo moravskoslezské. 2014. č. 18, str. 37. [ANDMT]

⁵⁰ Éva Pataki (nar. 1954 v Budapešti) vystudovala estetiku a scénografii. Působila jako novinářka, dramaturgyně pro Maďarskou státní televizi a je autorkou několika scénářů, her dramaturgických, povídek a knih. Éva Pataki. *Ndm.cz* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/osoba/4058-pataki-eva.html>

s režisérkou Mártou Mészáros⁵¹, která byla také autorkou nápadu k vytvoření inscenace. Světová premiéra proběhla 19. října 1988 v budapešťském divadle Vígszínház. Českou premiéru uvedlo Městské divadlo most v roce 1996, obnovená premiéra proběhla v Divadle pod Palmovkou v roce 1996, kde se inscenace hraje dodnes.⁵² V roce 2014 uvedlo hru v komorním obsazení také Slezské divadlo v Opavě.

Národní divadlo moravskoslezské muzikál uvádělo od roku 2013, kdy premiéra proběhla v den výročí narození Edith Piaf 19. prosince. Hlavní představitelka Hana Fialová získala za roli Edith Cenu Thálie 2014. Jako Marlene Dietrich se představila Eva Zbrožková, která je úplným protipólem Hany Fialové a nastavila ji zrcadlo. Herečka inscenaci oživovala nejen svým přednesem a elegantním vystupováním a šarmem tak vlastním právě Marlene Dietrich, ale také rozmanitými autentickými kostýmy, jejichž autorem je Tomáš Kypta. Ve zpěvu Evy Zbrožkové je často slyšet operetní nádech, což ale této inscenaci možná jen prospělo. Hudební nastudování bylo svěřeno Marku Prášilovi a režijně se podílel Janusz Klimsza⁵³, který se soustředil na psychologickou stránku a přesné vystižení postav. Ostravské divadlo sice nebylo prvním, které inscenaci uvedlo, bylo však první scénou, kde zazněly písně v originále (v němčině, angličtině a francouzštině). Zcela nová byla také hudební úprava, která byla psána přímo pro orchestr muzikálu (autorem je Vlastimil Ondruška). Dalším divadlem, ve kterém zazněly známé písně obou zpěvaček v originálních jazycích, bylo Městské divadlo Brno, zde se však byla v roce 2014 uvedla hra německých autorů Daniela Große Boymanna a Thomase Kahryho: *Vrabčák a anděl* (2013).⁵⁴ V říjnu 2015 přijela zhlédnout představení samotná autorka Éva Pataki, která měla pocit, že se vrátila do časů skutečné Edith Piaf a prohlásila, že takovou herečku, jako je Hana Fialová, v této roli ještě neviděla.⁵⁵ Šansony z ostravské inscenace byly pod vedením Marka Prášila nahrány na CD

⁵¹ Márta Mészáros (nar. 1931 v Kispestu v Maďarsku) je maďarská režisérka a dokumentaristka oceněna např. "Zlatou palmou" na filmovém festival v Cannes (film *Deník pro mé děti*) nebo "Křišťálovým glóblem" na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech (film *Nepohřbený muž*). MFF Karlovy Vary. Márta Mészáros. *Csfd.cz* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.csfd.cz/tvurce/9046-marta-meszaros/biografie/>

⁵² Edith a Marlene. *I-divadlo.cz* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/divadlo/divadlo-pod-palmovkou/edith-a-marlene>

⁵³ Janusz Klimsza (nar. 1961) je divadelní režisér původem z Polska, který v Ostravě působil jako umělecký šéf Divadla Petra Bezruče a Národního divadla moravskoslezského, nyní působí v NDM jako režisér činohry. Klimsza je aktivní ve spolupráci s rozhlasem a televizí a v neposlední řadě se věnuje literatuře a překladům. Získal mj. cenu polských kritiků a je nositelem Řádu za zásluhy o polskou kulturu. Janusz Klimsza. *Ndm.cz* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/osoba/6-klimsza-janusz.html>

⁵⁴ *Vrabčák a anděl*. *Ndb.cz* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.mdb.cz/inscenace/383-vrabcak-a-andel>

⁵⁵ ANDMO. Hana Nováková. Edith a Marlene se loučí. *Časopis Národního divadla moravskoslezského*. [online]. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 28.4.2022, č. 57, str. 39 [cit. 2023-05-03]. ISSN: 2522-705X.

s názvem: Hana-Edith a vznikla tím první profesionální nahrávka muzikálového souboru. V listopadu 2015 se k příležitosti 100. narození Edith Piaf uskutečnil recitál Hany Fialové s doprovodem Jakuba Žídka ve Studiu 1 Českého rozhlasu Ostrava⁵⁶. V roce 2021 bylo představení natočeno a následně odvysíláno na ČT Art (16. 5. 2022). Hra zobrazuje útržky ze života Edith Piaf (1915–1963) od jejího mládí a vydělávání si prostředků pomocí pravidelného zpěvu na ulicích pařížského předměstí, její vzestup a vrchol kariéry až po smrt, včetně osudových setkání. *Derniéra* úspěšné inscenace v NDM proběhla v květnu 2022 jako 120. představení.

Obrázek 10: Hana Fialová a Eva Zbrožková jako Edith Piaf a Marlene Dietrich

3.7 Evita

Rockový muzikál mapuje život Evy Perónové⁵⁷ přezdívané Evita (nar. 1919), která byla herečkou, spisovatelkou, političkou a druhou manželkou argentinského prezidenta Juana Dominga Peróna. Z chudší vrstvy se vypracovala až na vrchol, byla inspirací pro své obdivovatele a zdrojem šíření lží pro nepřátele. Zasadila se o práva žen v Argentině, vedla nadaci, která pomáhala nemajetným, a angažovala se v politice, což bylo do té doby v Argentině

⁵⁶ *Koncert ke 100. narození Edith Piaf*. In: Youtube [online]. 14. 11. 2015 [cit. 2023-05-03]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=5oF30fO5dEM&t=136s>

⁵⁷ Narozená jako Maria Eva Duarte Ibarguren ve městě Junín v provincii Buenos Aires v Argentině.

nemyslitelné⁵⁸. Poté, co podlehla rakovině, někteří navrhovali svatořečení, což nebylo schváleno. I tak zůstává Eva Perónová pro mnohé duchovním vůdcem Argentiny⁵⁹.

Nejznámější divadelní inscenací zpracovávající život Evy Perónové, je opět z dílny Tima Rice a Andrew Lloyda Webbera z roku 1976. Podobně jako u *Jesus Christ Superstar*, bylo i zde vydáno nejprve CD s písněmi kvůli strachu z neúspěchu. Muzikál měl světovou premiéru 21. 7. 1978 v divadle Prince Edward Theatre v Londýně⁶⁰. O rok později po mnoha uvedeních se inscenace dostala na Broadway. V roce 1980 získala cenu Tony a v roce 1998 cenu Grammy. Dílo bylo zpracováno ve filmové verzi (1996), kde hráli hlavní role Madonna, která získala za roli cenu Zlatý glóbus, a Antonio Banderas.⁶¹ Píseň „You Must Love Me“ získala cenu Oscars jako nejlepší původní píseň. Muzikál *Evita* byl pro autory posledním společným projektem.

Česká premiéra proběhla v Praze v Divadle Spirála (1998) s překladem Jiřího Bryana. Jeho překlad se použil pouze pro tuto inscenaci, další uvedení již přebásnil Michael Prostějovský. Dále inscenaci uvedlo Městské divadlo Brno (2009–2012), Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni (2011–2013), Divadlo Studio DVA v Praze (2015–2020) a Jihočeské divadlo České Budějovice (2019–2022).⁶²

⁵⁸ HERTL, David. *Naděje chudých i bezcitná intrikánka. Začínala legendární Evita jako prostitutka?* [online] Český rozhlas plus. Portréty. 23.7.2020 [cit. 2023-10-3]. Dostupné z: <https://plus.rozhlas.cz/nadeje-chudych-i-bezcitna-intrikanka-zacinala-legendarni-evita-jako-prostitutka-6512345>

⁵⁹ PET. *Eva Perónová bojovala za ženy i za chudé, plakal pro ni celá Argentina.* [online] ČT 24. 11. 5. 2019. [cit. 2023-10-3]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2797628-eva-peronova-bojovala-za-zeny-i-za-chude-plakala-pro-ni-cela-argentina>

⁶⁰ *Evita*. Shows. *Andrewlloydwebber.com* [online]. [cit. 2023-10-3]. Dostupné z: <https://www.andrewlloydwebber.com/shows/evita/>

⁶¹ *Evita*. Shows. *Andrewlloydwebber.com* [online]. [cit. 2023-10-3]. Dostupné z: <https://www.andrewlloydwebber.com/shows/evita/>

⁶² *Evita*. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, premiéra 20.3.2014 v Divadle Jiřího Myrona. České přebásnění: Michael Prostějovský. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské. 2014 [2014].

Evita byla v repertoáru NDM od 20. března 2014 do ledna 2018. Ačkoli se jedná o čtvrté české uvedení, Ostrava drží prvenství v uvedení nové orchestrace, která vznikla pro uvedení Evity na Broadwayi v roce 2012. Představitelé hlavních rolí byli Ricky Martin a Elena Roger, která byla podle slov A. L. Webera zatím nejideálnější představitelkou Evity. V „ostravských“ hlavních rolích se představili Radka Coufalová/Hana Fialová (María Eva Duarte de Perón) a Petr Gazdík/Robert Jícha/Tomáš Savka v roli Che. Právě Tomáš Savka, pro kterého byla role Che první v NDM, získal za svou roli Cenu Thálie 2014. Dalšími rolemi jsou manžel Evity Juan Domingo Perón (Milan Němec/Marcel Školout), bývalý partner Augustín Malagi (Roman Harok/Robert Jícha) a milenka Peróna (Veronika Gidová/Martina Šnytová). Hudební nastudování zajistil Jakub Žídek, scéna byla v rukou Ondřeje Zichy.

Obrázek 11: Evita. Návrh scény

Petr Gazdík kromě nastudování hlavní role stojí také za režii představení. Režie a scénografie usilovaly o to ukázat čistý charakter postav díky téměř neměnnému prostředí, jednoduchým projekcím. Tímto nejspíš snažili nemanipulovat názor diváků na postavu Evity⁶³. O vizuál však diváci nebyli ochuzeni, kostýmy Veroniky Babraj-Hindle, která pro inspiraci odjela do Ameriky⁶⁴, ukazovaly postupný sociální vzestup Evity. Nechyběly extravagantní klobouky, kterými byla Evita pověstná, a ušily se ikonické šaty Evity inspirované podle původních od značky Dior, které měla na oslavě svátku nezávislosti Argentiny. Při vzniku původního muzikálu A. L. Weber promítl Evitinu oblibu ke značce písní „*Rainbow Tour*“.

Obrázek 12: Kostým Evity

⁶³ DAVID, Marek. *Z historie muzikálu V*. Hudební rozhledy. 2.1.2017, str 44-45. [ANDMT]

⁶⁴ FRIDRICHOVSKÝ, Patrik. *V Ostravě se poprvé představí nejnovější broadwayská verze muzikálu*. Časopis NDM2014, č. 19, str. 20. [ANDMT]

3.8 Sunset Boulevard

Tato inscenace byla inspirována filmem režiséra Billyho Wildera z roku 1950. Nápad na film vznikl v roce 1948, kdy byl režisér pozván na večeři nedaleko Sunset Boulevard. Celý děj odkrývá velkolepý a mnohdy marnivý život v Hollywoodu, kde sláva nemusí být věčná, a představuje Normu Desmond – bývalou filmovou hvězdu, která touží opět stát před kamerami. Ve filmovém zpracování ji hrála Gloria Swansonová. Po úspěšném filmu, který je řazen k nejlepším snímkům 20. století, následovala rozhlasová adaptace *Sunset Boulevard*, kde vystoupili opět hlavní protagonisté filmu (mimo G. Swansonové také William Holden). První pokus o vytvoření muzikálu iniciovala sama Glorie Swansononová, která přizvala herce a dramatika Richarda Stapleye a skladatele Dicksona Hughse. Filmová společnost však nedala souhlas k uvedení muzikálu. V průběhu let se souhlas pokusilo získat více osobností, ale až po více než čtyřiceti letech od filmu, se ve zpracování prosadil Andrew Lloyd Webber. První verzi uvedl ve svém soukromém divadle, na druhé verzi spolupracoval s dramatikem Christopherem Hamptonem a textařem Donem Blackem a uvedena byla v červenci 1993 v Adepfi Theatre v Londýně. Na Broadwayi byla uvedna v roce 1994⁶⁵ do té doby s rekordním prodejem vstupenek (muzikál vydělal 37,5 milionů dolarů)⁶⁶. Zpět se na Broadway vrátila v roce 2017 v hlavní roli s Glenn Close, která byla „první americkou Normou Desmond“ (americká premiéra proběhla v roce 1993 v Schubert Theatre v LA)⁶⁷.

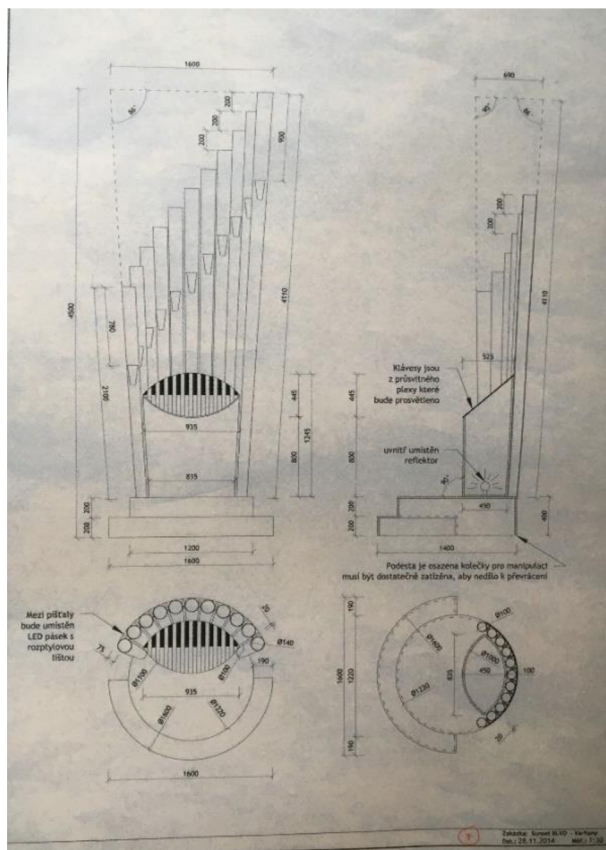
První české premiéry proběhly v Divadle Jiřího Myrona 19. února 2015 (do češtiny přebásnil Michael Prostějovský). V hlavních rolích Normy Desmond se představily Hana Fialová a Katarína Hasprová, v roli Joe Gillise Tomáš Savka a Roman Harok. Katarína Hasprová za roli dosáhla širší nominace na Cenu Thálie 2015. Dějově důležitými jsou také postavy scénaristky Betty Schaefer (Silvia Holečková/Denisa Žídková), sluhy Normy Max von Mayerling (Jiří Hájek/Miroslav Urbánek), režiséra Cecila B. Demille (Libor Olma/Marcel Školout) a Artie Green (Lukáš Adam/Radek Melša). Ani v Ostravě nechyběla velkolepost „hodná Hollywoodu“ v podobě dekorací a celkového vizuálu variabilní scény (Ondřej Zicha), kostýmů (Tomáš Kypta) a také filmových projekcí (Dalibor Černák), které byly autorské. Pro natáčení se spolupracovalo s Technickým muzeem v Kopřivnici. Dílo hudebně nastudoval

⁶⁵ PROSTĚJOVSKÝ, Michael. *Muzikál expres: malý průvodce velkým muzikálem*. Brno: Větrné mlýny, 2008. Dokořán (Větrné mlýny). ISBN 978-80-86907-50-5.

⁶⁶ *Sunset-boulevard. Shows. Andrewlloydwebber.com* [online]. [cit. 2023-03-15] Dostupné z: <https://www.andrewlloydwebber.com/shows/sunset-boulevard/>

⁶⁷ Tamtéž.

Jakub Židek a režiovala Gabriela Petráková.⁶⁸ *Derniéra* muzikálu, který podle mnohých kritiků patří k hudebně nejlepším inscenacím A. L. Webbera, proběhla v březnu 2017 po 39 uvedeních a návštěvnosti 20 138 diváků. Druhým divadlem, které *Sunset Boulevard* v České republice uvedlo, bylo v roce 2021 Divadlo Josefa Kajetána Tyla v Plzni.⁶⁹

Obrázek 13: *Sunset boulevard*. Návrh varhan

3.9 Jesus Christ Superstar

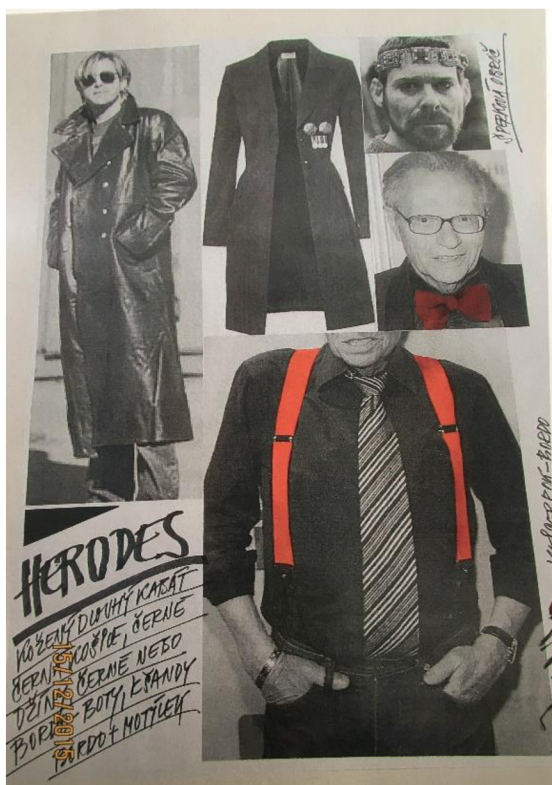
Jedno z nejslavnějších děl Andrewa Lloyda Webbera a Tima Rice je určitě *Jesus Christ Superstar*, který vznikl v roce 1969. O rok později byly písně vydány jako album z důvodů obav na názor církve. Premiéra proběhla v roce 1971 na Broadwayi. Zmíněný titul je charakteristický pro fúzi rocku a opery, mohli bychom ho tedy označit za rockovou operu, avšak zařazení tohoto díla je stále sporné⁷⁰. Česká premiéra proběhla 22. července 1994 a představení se hrálo do roku

⁶⁸ *Sunset Boulevard*. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, česká premiéra 19.2.2015 v Divadle Jiřího Myrona. České přebásnění: Michael Prostějovský. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské. 2015 [2015].

⁶⁹ SLADKÝ, Vítězslav. Velkolepý *Sunset Boulevard* přichází do Plzně. *Musical-opereta.cz*. 3.12.2021 [online]. [cit. 2023-03-15] Dostupné z: <https://www.musical-opereta.cz/velkolepy-sunset-boulevard-prichazi-do-plzne/>

⁷⁰ Spor se týká žánrového zařazení mezi rockový muzikál, rockovou operu, moderní oratorium, pašije nebo konceptuální album.

1998.⁷¹ Inscenaci dále představilo Městské divadlo Brno (2005) a divadlo Karlín (2010). Ostravě byl uveden 17. března 2016 a momentálně je stále v repertoáru NDM (k datu 13. 3. 2023). V režii ředitele divadla Jiřího Nekvasila, který chtěl, aby se dílo odehrávalo tady a dnes, dostala inscenace novou podobu a nebylo využito historických kulís⁷². Tvůrci pojali dílo moderně, kde se odráží současná doba. Součástí kostýmů Marty Roszkopfové jsou dredy Máří Magdalény (Hana Fialová/Martina Vlčková/Vendula Příhodová) a často vidíme kožené bundy, roztrhané džíny, ale i obleky a minisukně apod. Herodes je v uniformě a stráže vystupují jako těžkooděnci.

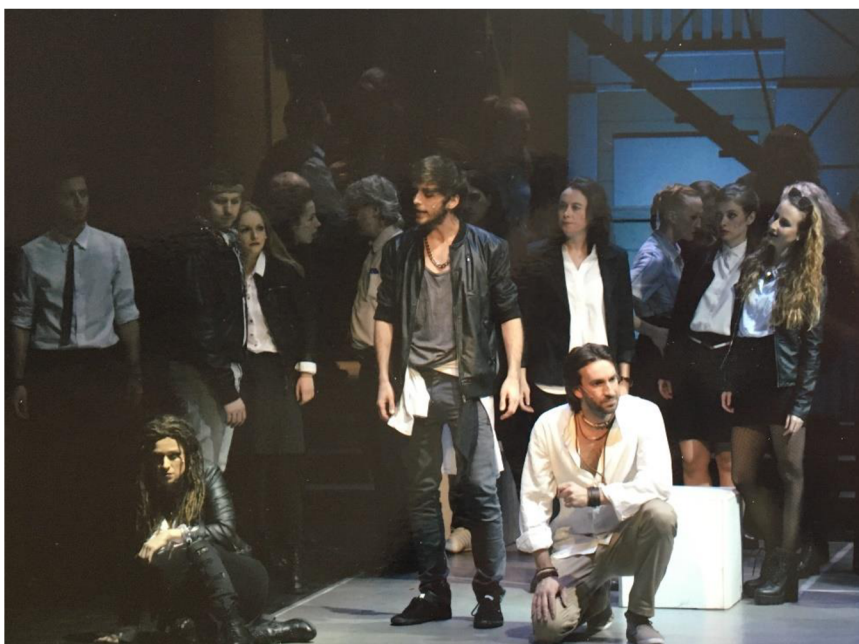
Obrázek 15: Kostým Heroda

Obrázek 14: Kostým andílka

⁷¹ V září 1997 proběhla obnovená premiéra.

⁷²BÁR, Pavel, Marcela BEDNAŘIKOVÁ, Patrick FRIDRICHOVSKÝ, et al. *Muzikál v Ostravě: 2010-2020: od Marguerite k paní Harrisové*. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2021. ISBN 978-80-88180-93-7.

Obrázek 16: Scéna z *Jesus Christ Superstar*

Do scény, kterou vytvářel David Bazika, byla vložena replika Katedrály Božského Spasitele, která ve skutečnosti stojí přímo naproti divadla. Děj tedy probíhá uvnitř i kolem katedrály. Působivá je závěrečná scéna, kdy Ježíš stoupá na kříži vzhůru. Ježíše mohli posluchači slyšet v podání Petera Cmorika nebo Lukáše Vlčka. Roman Tomeš a Vendula Příhodová byli za role Jidáše Iškariodského a Máří Magdalény nominováni na Cenu Thálie 2016. V témže roce získalo představení diváckou cenu magazínu Musical – Nejoblíbenější inscenace roku 2016⁷³. České přebásnění Michaela Prostějovského zůstalo i zde z větší části původní, i když nastalo pár změn vzhledem k režijnímu výkladu⁷⁴. Rozdílný je však obsah, kdy byly přidány písně Kaifáše a Annáše, které jsou přítomny pouze na filmovém zpracování (1973). Ohledně instrumentace byla využita úprava pro rockovou sekci a největší orchestrální i sporovou úpravu⁷⁵, jedná se o nejpočetnější možnou instrumentaci ve složení 33 hráčů. Hudbu nastudoval Jakub Židek. Na konkurz se přihlásilo celkem 120 uchazečů nejen na hlavní, ale i na menší role⁷⁶. Jen píseň *Mít rád bližního svého*, kterou zpívá Máří Magdaléna, porota slyšela dvaapadesátkrát⁷⁷. Jedinečný zážitek také přineslo vystoupení souboru na křesťanském festivalu (9. 6. 2018) a tentokrát už se pohyboval uvnitř i před skutečnou

⁷³ BEDNAŘÍKOVÁ, Marcela. *Ostravská rocková opera Jesus Christ Superstar nejoblíbenější inscenací roku!*. Časopis NDM. [ANDMT] 2014, č. 36, str. 33.

⁷⁴ BRYNDOVÁ, Anna. *Jesus Christ Superstar dobyl české město*. *Musical*. 30.3.2016 [online]. [cit. 2023-03-16]. Dostupné z: <https://www.musical.cz/recenze-reportaze/jesus-christ-superstar-muzikal-ostava-ndm-recenze/>.

⁷⁵ HONS, Aleš. *Ježíše ukřížují na parkovišti před katedrálou aneb s Jiřím Nekvasilem o události sezóny*. Ostravan. 15.2.2016. [ANDMT]

⁷⁶ Tamtéž.

⁷⁷ Z.M. *Konkurz na Ježíše*. *Moravskoslezský deník*. 23. 9. 2015, str. 1. [ANDMT]

katedrálou. V katedrále byly využity kamery a před katedrálou projektory, aby publikum mohlo sledovat dění uvnitř.

3.10 Rebecca

Tentokrát mysteriózní muzikál, který se objevuje v zařazení drama muzikálu nebo krimi muzikálu, s detektivní zápletkou Michaela Kunze (1943) a Sylvestera Levaye (1945) premiérovalo NDM 9. března 2017. Dílo je inspirováno románem *Rebecca* od Daphne du Maurier⁷⁸ z roku 1938 (v češtině známé pod názvem *Mrtvá a živá*). Světová premiéra muzikálu byla uvedena ve Vídni v Raimund Theater v roce 2006. Následně byla *Rebecca* uvedena např. ve Švýcarsku (2011) nebo také v Německu (Stuttgart 2011). V roce 1940 byl natočen film *Mrtvá a živá* (v angličtině *Rebecca*) režisérem Alfredem Hitchcockem.⁷⁹ Nová verze filmu vyšla nedávno (2020) v režii Bena Wheatleyho. České provedení je v Divadle Jiřího Myrona stále v repertoáru (k březnu 2023).

Jako v předchozích letech, Ostrava i zde drží prvenství. *Rebecca* byla v Divadle Jiřího Myrona českou premiérou muzikálu (9. března 2017). Původně německou inscenaci režírovala Gabriela Petráková a do češtiny přebásnil Michael Prostějovský. Jako překladatel je činný povětšinou v anglicky psaných textech, avšak muzikál *Rebecca* byl pro něj známý už v jeho počátcích, kdy byl přítomen na generálních zkouškách ve Vídni a v přímém kontaktu s Michaelem Kunzem, se kterým jej pojí nejen přátelství, ale i psaní textů pro Karla Gotta a překlad mnoha muzikálů A. L. Webbera. Jako tomu bylo u muzikálu *Josef* a jeho pestrobarevný

Obrázek 17 hořící sídlo Manderley

⁷⁸ Daphne du Maurier (1907-1989) byla britská spisovatelka, která vydala 15 románů, 3 divadelní hry a povídky. Albert Hitchcock zfilmoval nejen její román *Rebecca*, ale také román *Jamaica Inn* nebo povídku *The Birds*. AUGUSTYN, Adam. Daphne du Maurier. *Literature. Encyclopædia Britannica* [online]. [cit. 2023-02-17]. Dostupné z:

https://www.google.cz/search?q=encyclopedia+britannica&spell=1&sa=X&ved=2ahUKEwj4zpGTzuT_AhXyy7sIHUNaDt8QBSgAegQIDxAB&biw=1225&bih=711&dpr=1.5

⁷⁹ PROSTĚJOVSKÝ, Michael. *Muzikál expres: malý průvodce velkým muzikálem*. Brno: Větrné mlýny, 2008. Dokořán (Větrné mlýny). ISBN 978-80-86907-50-5.

plášť, i zde přijel inscenaci zhlédnout jeden z autorů, a to rovnou na premiéru. Skladatel Sylvester Levay v rozhovoru po premiéře, který vedl Patrik Fridrichovský, vyzdvihl snad všechny složky, které se na inscenaci podíleli. A byl překvapen skvělým hudebním nastudováním Marka Prášila, kterého označil za „světovou třídu“. Také ocenil kvalitou orchestru a práci zvukaře Petra Kosaře. Scéna přesně charakterizovala temné prostředí díky návrhu Ondřeje Zichy, pro kterého byl tento muzikál „srdcovou“, ale i nejsložitější inscenací kvůli rychlému střídání obrazů, což vyžaduje striktní časový harmonogram a pečlivost všech zúčastněných.⁸⁰ Atmosféru dotvářely videoprojekce Petra Hloušky. Perfektními se zdál nejen vystupující soubor také kostýmy Sylvy Zimula Hanákové nebo choreografie Ladislava Cmoreje.⁸¹

Za tuto inscenaci vyhrála Cenu Jantar 2017 Martina Vlčková (Já) a Cenu Thálie 2017 Katarína Hasprová (Paní Danversová). Mezi nominovanými na Cenu Thálie byli Michaela Horká (Paní Danversová) a Tomáš Novotný (Maxim de Winter). Přesto, že jsem viděla obě představitelky role paní Danversové, mé osobní preference jsou ve ztvárnění Michaelou Horkou. Její herecký výkon a hlasová výbava jsou v tomto poněkud hororovém příběhu určující, dokonale vystihuje tajemnou a strašidelnou atmosféru a při písni „Rebecca“ divákovi „běhá mráz po zádech“. V českém jazyce muzikál přehledně a detailně zpracovává diplomová práce Nikol Kratochvílové, která postihuje celkovou analýzu díla.⁸²

Při popisu děje by se mělo začít vysvětlením názvu. Slovo „Rebecca“ je zde použito ve dvojitým významu. Jednak je to zemřelá manželka pána sídla Maxima de Wintera, ale také je to syndrom. Rebečin syndrom vysvětlujeme jako obsedantní patologický stav, kdy jedinec žárlí na bývalého partnera svého současného partnera tak moc, že může způsobit vážné zdravotní problémy. Psychologové pojmenovali syndrom, právě podle románu Daphne du Maurier.⁸³ Maxim de Winter se na svých cestách setkává s mladou a lehce naivní ženou s názvem postavy

⁸⁰ BĀR, Pavel, Marcela BEDNAŘÍKOVÁ, Patrick FRIDRICHOVSKÝ, et al. *Muzikál v Ostravě: 2010-2020: od Marguerite k paní Harrisové*. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2021. ISBN 978-80-88180-93-7.

⁸¹ *Rozhovor Sylvester Levay po premiéře Rebeccy*. In: Youtube [online] 2017 [cit. 2023-03-17]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=A9QgHWkPy_g

⁸² KRATOCHVÍLOVÁ, MgA. Nikol. *Sylvester Levay a Michael Kunze: komplexní analýza vybraných muzikálů: Univerzita Palackého v Olomouci. Pedagogická fakulta Katedra hudební výchovy*. Olomouc, 2021. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Divadelní fakulta. Vedoucí práce doc. PaedDr. Pavel Režný, Ph.D. Dostupné z: https://theses.cz/id/hdpiv6/Sylvester_Levay_a_Michael_Kunze_-_komplexni_analyza_vybra.pdf?info

⁸³ *Rebecca*. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, premiéra 9.3.2017 v Divadle Jiřího Myrona. České přebásnění: Michael Prostějovský. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2017. [2017].

„Já“, která pracuje pro paní van Hopperovou. Ovdovělý Maxim si odveze mladou ženu na své panství Manderley a vezme si ji za manželku. Na jeho panství však zdaleka všechny nepřešel smutek po bývalé paní de Winterové – Rebecce. Ta se jako duch stále navrácí do svého panství, a hlavně do představ Maxima a narušuje vztah mezi novomanželky. Po někdejší paní domu nejvíce truchlí její oddaná služebná paní Danversová, která postavě „Já“ vůbec neulehčuje sžití se s novým prostředím. „Já“ má pocit, že žije ve stínu si začíná myslet, že nikdy nebude tak dokonalá jako bývalá žena jejího muže a stále více pochybuje nejen o jejich svazku, ale také o sobě samé. Děj je dramatický a má spád až do samého konce, kdy se „Já“ konečně začíná dozvídat okolnosti smrti bývalé manželky, odhaluje pravou tvář dalších postav a napínavé atmosféry, která z celého panství číší.

3.11 Romeo a Julie, poselství lásky

Zpracování jednoho z nejslavnějších literárních příběhů není příliš převratnou novinkou. V České republice dílo zhudebnil také Zdeněk Barták, který jej napsal pro Státní operu v Soulu a vyhrál cenu Grand Prix jako nejlepší muzikál roku 2002 asijského kontinentu.⁸⁴ Zajímavostí u ostravského provedení je podobný vývoj, jako tomu bylo u Mrazíka. Také v tomto případě byla Borisem Urbánkem (hudba) prvně napsána verze romantického muzikálu na ledě, která měla premiéru v roce 2003. Boris Urbánek byl zde zároveň zčásti režisérem a producentem. Inscenace obsahovala 20 písní, které otextoval Jaromír Nohavica a které později vyšly na samostatném CD. Poslední píseň tohoto CD tvoří druhou polovinu nového názvu pro muzikál a zároveň má funkci poučení o tom, že láska by měla být více než cokoliv jiného. Hlavní role zpívaly Lucie Bílá a Bohuš Matuš. Dále se pěvecky podíleli např. Petr Janda, Kamil Střihavka, Jiří Korn a další. Na ledě se opět představili Radka Kovaříková a René Novotný. Představení tehdy diváci shlédli nejen v Česku, ale také na Slovensku, v Německu a ve Švýcarsku (300 000 diváků).⁸⁵

V prosinci roku 2017 proběhla premiéra jevištní verze. Dílo se uvedlo v překladu od Jiřího Joska a v režii Šimona Cabana, který je také tvůrcem libreta, na kterém spolupracoval s Patrikem Fridrichovským, který je dramaturgem inscenace. Autoři hudby a textu zůstali stejní. Hudebně dílo nastudoval Jiří Židek. Podtitul muzikálu zní: „*Výpravný romantický muzikál na motivy hry Williama Shakespeara*“, což vystihuje vystavěná scéna s dobovou architekturou, s krajinou, vitrážemi apod. Dílo je hudebně polystylové, diváci mohli slyšet ragtime (*Královna Mab*), sbory (*Vivat Verona*), zhudebnění latinských textů (*Requiem, Ave Maria*) a samozřejmě očekávané naplnění romantických ideálů (duet Julie a Romea: *Lásku Ti přísahám*). Nechybí ani hudební leitmotivy postav a instrumentace je barevně bohatá. Boris Urbánek přesně reflektuje děj a charaktery, umí být toužebný, dramatický, někdy drsný, a naopak sentimentální a romanticky něžný. V hlavních rolích se jako Julie a Romeo představili Patricia Janečková/Martina Šnytová a Radek Melša/Adam Živnůstka.⁸⁶ Právě Patricia Janečková je podle slov Borise Urbánka ideální představitelkou Julie nejen svými pěveckými schopnostmi, ale také hereckým uměním a v neposlední řadě vzhledem. Obsazení Patricie Janečkové si Boris

⁸⁴ SLADKÝ. Vítězslav. Ze soulu přes Hlubokou do Prahy přicestuje muzikál Romeo a Julie. *Musical-opereta.cz* [online]. [cit. 06-05-2023]. Dostupné z: <https://www.musical-opereta.cz/ze-soulu-pres-hlubokou-prahy-pricestuje-muzikal-romeo-julie/>

⁸⁵ BĀTOR. Milan. Jsme stejně nepoučitelní jako současníci Shakespeara, říká Boris Urbánek, autor k Romeovi a Julii. *Ostravan* [online] 2017 [cit. 03-05-2023]. Dostupné z: <https://www.ostravan.cz/44472/jsme-stejne-nepoucitelni-jako-soucasnici-shakespeara-rika-boris-urbanek-autor-hudby-k-romeovi-a-julii/>

⁸⁶ *Romeo a Julie, poselství lásky*.. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, premiéra 7.12. 2017 v Divadle Jiřího Myrona. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2017. [2017]. ANDP

Urbánek doslova vynutil, její zkušenosti s muzikálem byly tehdy mizivé, a proto ji někteří tvůrci inscenace nedůvěřovali.⁸⁷ Cenu Jantar 2017 obdržel Lukáš Adam za roli Mercutia. Představení shlédlo 20 635 diváků a derniéra proběhla 7. prosince 2017.

Obrázek 18 Patricia Janečková a Adam Živnůstka v rolích Romea a Julie

3.12 Kočky

Světově známý muzikálový kus vyprávějící o životě koček od Andrewa Lloyd Webbera byl v Divadle Jiřího Myrona uveden 20. 9. 2018 v přebásnění Michaela Prostějovského. Světová premiéra proběhla v New London Theatre v roce 1981, kde se také představení hrálo 21 let, čímž se stal jedním z nejhranějších představením na West Endu a Broadway (zde se hrálo 18 let).⁸⁸ Kočky jsou prvním britským muzikálem, který byl uveden v Rusku (2005). Muzikálová inscenace vznikla na motivy básnické sbírky „Praktická kniha o šikovných kočkách“ (v originále „Old Possum’s Book of Practical Cats“) od Thomase Stearnse Eliota⁸⁹ z roku 1939. Sbírkou básní popisuje psychologii a sociální život koček. Na muzikálu se režijně podílel Trevor Nunn⁹⁰, který je také spoluautorem hitu „Memory“. Představení získalo mnoho

⁸⁷ Boris Urbánek, skladatel [ústní sdělení]. Ostrava, 12. 4. 2023.

⁸⁸ Cats. Shows. *Andrewlloydwebber.com* [online]. [cit. 06-05-2023] Dostupné z: <https://www.andrewlloydwebber.com/shows/cats/>

⁸⁹ Thomas Stearns Eliot (1888-1965) byl americko-anglický básník, dramatik, kritik, a editor. Získal Nobelovu cenu za literaturu a Řád za zásluhy. Je považován za experimentátora ve verších a stylu, který oživil angloamerickou kulturu. Z jeho děl jsou to např. The Love Song of J. Alfred Prufrock, The West Land, Four Quartets aj. HUGH. Alistair Davies. T. S. Eliot. Biography. *Encyclopedia Britannica*. [online]. [cit. 06-05-2023] Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/T-S-Eliot/Later-poetry-and-plays>

⁹⁰ Trevor Nunn (nar. 1940) je anglický divadelní režisér známý pro své inovace v Shakespearových hrách. Stal se historicky nejmladším uměleckým ředitelem Královské shakespearovské společnosti (v roce 1968) a později

ocenění jako např. Grammy či Tony aj. V roce 1998 vyšlo DVD s původními představiteli hl. rolí (např. Elaine Paige). Nové filmové provedení muzikálu představil v roce 2019 režisér Tom Hooper. Zatímco první film je v podstatě zdokumentováním inscenace uvedené na jevišti divadla, nová podoba nešetří vizuálními efekty, kdy se živí herci proměňují na animované postavy. I přes dostupnost moderních technologií se v prvním vydání objevily digitální chyby. Toto zpracování u kritiků propadla, dobré hodnocení získaly (po opravě) propracované vizuální efekty.

Celý děj spěje po představení koček k očekávanému kočičímu bálu, na kterém Starobyl Vznešený (Juraj Čiernik/Jan Drahovzal) odhalí tu kočku, která bude mít možnost žít nový život. Na scéně se objevuje Grizabella (Hana Fialová/Katarína Hasprová), kočka, která je všemi odmítána pro svůj nepříliš půvabný vzhled a stáří. Náhle je Starobyl z bálu unesen McDlouhým drápem (Petr Nebřenský/Pavel Staněk), kterého zachrání kouzelník Abraka-máryfuk (Michal Bublík/Michal Klepetek/Giacomo Quatraccioni). Dříve, než se Starobyl vysloví, Grizabella vypráví svůj příběh, který probudí v ostatních kočkách soucit, a zjistí, že ji neprávem odsoudili. Za podpory ostatních koček dává Starobyl možnost Grizabelle žít nový život.

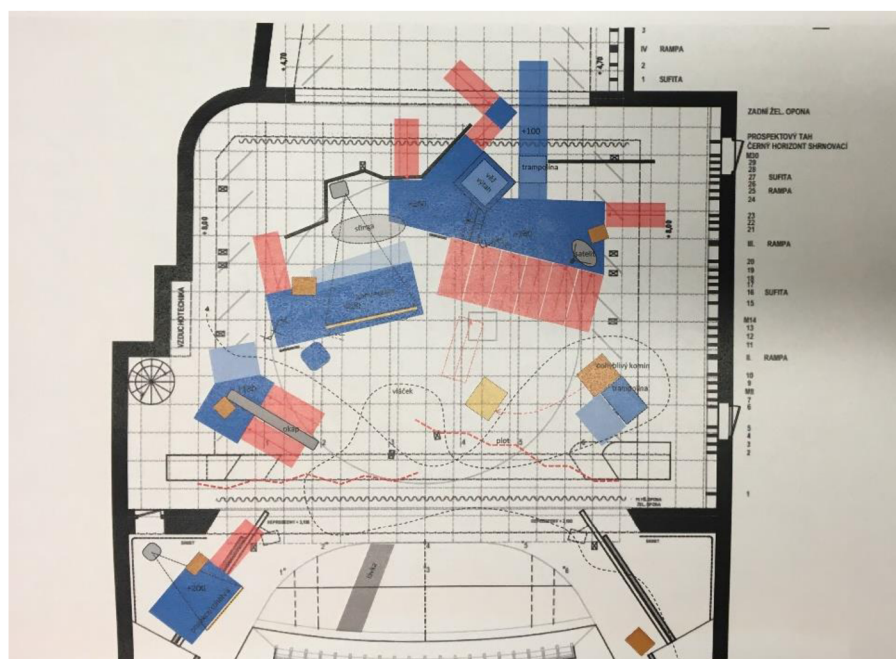
Česká premiéra proběhla 5. listopadu 2004 v hudebním divadle Rock Opera v Praze (dříve Divadlo Milénium) v režii Juraje Deáka. Autor českého libreta je Michael Prostějovský. O téměř 10 let později muzikál představilo také Městské divadlo Brno (2013) a Divadlo J. K. Tyla v Plzni (2014) Ostravská scéna je tedy čtvrtým divadlem, které inscenaci nastudovalo a premiérovalo 20. září 2018. Cenu Jantar 2019 obdrželi Kateřina Marie Fialová (Demetra a Dželína) a Ján Slezák (Rozumbrad a Rambajz-tágo). V nominaci na stejnou cenu byli také Romana Dang Van (Ting-tangl), Miroslav Urbánek (Múz) a Juraj Čiernik (Starobyl Vznešený).

Obrázek 19 - Návrh scény Davida Baziky (1)

také v Královském národním divadle v Londýně (v roce 1997). Z dalších muzikálů realizovat Les Misérables, Sunset Boulevard aj. COLE. Rachel. Trevor Nunn. Biography. Encyclopedia Britannica. [online]. [cit. 06-05-2023] Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Trevor-Nunn>.

V režii Gabriely Petrákové a díky scénografii Davida Baziky, byly Kočky náznaky přeneseny do ostravských ulic. Projekce a dekorace vizualizují věž ostravské Nové radnice a okolí.⁹¹

Obrázek 20 Návrh scény Davida Baziky (2)

Inscenace je prováděna na vysoké úrovni díky pečlivého hudebního nastudování Marka Prášila a choreografie pod vedením Pavla Strouhala (spolupráce Dominiky Červinkové a Jany Tomsové) a pohybovou spoluprací Pavla Staňka. Herci se „proměňují na kočky“ nejen skrze propracované kostýmy Ludmily Várossové (viz přílohy), ale také díky stylizaci ladných a protáhlých pohybů, práci např. s prsty na ruce, které krčí v náznaku kočičích tlapek. Příznačný je také kontakt s divákem, kdy kočky vyběhají z různých míst i přes uličky podél sedadel. Jedna z nich (Tingl-Tangl) krade na představení kabelku náhodné divačky. Nad orchestřištěm je postavená rampa, kde se kočky naklánějí nad orchestrem a komunikují též s dirigentem.

3.13 West Side Story

West Side Story je muzikál inspirovaný příběhem lásky Williama Shakespeara – Romeo a Julie. Zhudebněn byl v roce 1957 Leonardem Bernsteinem (1918-1990), Arthurem Laurentsem (1917-2011), Stephenem Sondheimem (1930–2021) a Jeromem Robbinsenem

⁹¹ *Kočky*. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, premiéra 20. 9. 2018 v Divadle Jiřího Myrona. České přebásnění: Michael Prostějovský. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2018. [2018]. ANDP

(1918–1998). Světová premiéra proběhla v září 1957 ve Winter Garden Theatre na Broadwayi v New Yorku, předtím ještě v srpnu ve Washington D.C. V roce 1961 vznikla první filmová verze, která získala 10 Oscarů, druhá byla natočena v roce 2021.⁹² Česká verze byla uvedena ve Státním divadle v Brně (dnes Národní divadlo v Brně) v roce 1970, avšak z politických důvodů byla značně cenzurována. V roce 1989 proběhlo další uvedení v Městském divadle Brno, dále několikrát v Hudebním divadle Karlín (1970, 1993, 2007), v Severočeském divadle opery a baletu Ústí nad Labem (2007) a v Divadle J. K. Tyla v Plzni (2017). 6. 2. 2020 muzikál premiérovalo Divadlo Jiřího Myrona v Ostravě v režii Jiřího Nekvasila.

Všem známý příběh o lásce je přesunutý do čtvrti West Side v New Yorku, kde spolu soupeří dva gangy „Žraloci“ (Portorikánci) a „Tryskáči“. V jeden večer na taneční zábavě se setkají Tony (člen Tryskáčů) a Maria (sestra vůdce žraloků), kteří se do sebe zamilují. Nesnášenlivost obou gangů eskaluje v domluvený souboj, kde vůdce „Žraloků“ Bernard zabije Tonyho kamaráda Riffa a Tony v rozezlení zabije Bernarda, přestože původně přišel na žádost Marie uklidnit oba gangy. Maria a Tony chtějí utéct, ale dříve, než se jim to podaří, Chino (muž, který se ucházel o Marii) Tonyho zastřelí. Členové gangu zvedají Tonyho tělo a odnášejí pryč, zatímco se Maria vyznává ze své lásky a smutku.

Ostravské uvedení díla bylo poznamenáno celosvětovou pandemií, která uzavřela divadla zhruba za měsíc od premiéry. Návrat a opětovné nastudování jistě nebylo lehké, avšak zpracování této inscenace se stále těší zájmu veřejnosti a zůstává v repertoáru DJM. Choreografie různorodých tanečních pohybů od Lucie Holánkové doprovází orchestr s hudebním nastudováním Jiřího Žídka, který nechává zřetelně vyniknout komplikovaným rytmem, dává prostor vyniknout jednotlivým nástrojům a citlivě reaguje na děj na jevišti. Děj plynule přechází z jedné scény do druhé, stejně tak hudba, která pracuje jak s latinsko-americkými rytmy, tak s náznaky opery (např. Duet Anity a Marie).

Obrázek 21: WSS Návrh kostýmů (1)

⁹² About. Westsidestory.com [online]. [cit. 2023-05-20]. Dostupné z: <https://www.westsidestory.com/synopsis>

Obrázek 22 Kostým WSS

3.14 Další muzikály

Novinkami pro sezónu 2022/2023 zůstávají větší tituly: *Producenti* a *Sweeney Todd: Ďábelský lazebník z Fleet Street*. Jedná se o dvě naprosto odlišné inscenaci, které však naplňují hlediště Divadla Jiřího Myrona a slibují úspěch u diváků. Muzikál *Producenti*, který byl premiérován v roce 2001 v New Yorku a byl napsán podle stejnojmenného filmu autory Melem Brooksem a Thomasem Meehanem, získal celkem 12 cen Tony v různých kategoriích (z celkových 14 možných cen). Tato kontroverzní satira a politicky nekorektní inscenace ukazuje Broadway a muzikálové zákulisí v nepříliš dobrém světle. Tím si získává označení „backstage muzikál“, které využívají divadelní zákulisí pro tvorbu obsahu.⁹³ V České republice byl muzikál premiérován v roce 2008 v Hudebním divadle Karlín. Dalšími divadly, které titul uvedly, byly Divadlo J. K. Tyla v Plzni (2014) a Divadlo Jiřího Myrona v Ostravě (premiéra 27. 10. 2022) v režii Gabriely Petrákové. Muzikál *Producenti* získal v červnu 2023 třetí místo ve čtenářském hlasování v anketě magazínu Musical-opereta za rok 2022.⁹⁴

⁹³ PROSTĚJOVSKÝ, Michal. *Muzikál expres*. 1. vydání. Ostrava: Větrné mlýny, 2008. ISSN 978-8-86907-49-9.

⁹⁴ Aktuality. *Ndm.cz* [online]. [cit. 2023-05-30]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/opereta-muzikal/clanek/5025-muzikal-producenti-se-stal-vitezem-ankety-magazinu-musical-opereta-za-rok-2022.html>

Sweeney Todd: Ďábelský lazebník z Fleet Street je muzikálem z roku 1979 od autorů Stephena Sondheim a Hugh Wheeler, který vychází z anglického románu na pokračování z roku 1846. Jedná se o muzikálový thriller, který pracuje s prvky černého humoru a byl také zfilmován Timem Burtonem (v hlavních rolích Johnny Depp a Helena Bonham Carter).⁹⁵ V Česku byl muzikál uveden poprvé v Divadle J. K. Tyla v Plzni v roce 2018 (režie Lumír Olšovský) a v Ostravě proběhla premiéra 2. února 2023 v režii Juraje Čiernika. Přesto, že šlo o druhé české uvedení muzikálu, drží Ostrava prvenství představení inscenace na velké scéně.⁹⁶ V další sezóně 2023/2024 by se měly v Divadle Jiřího Myrona představit inscenace *Oliver* a *Chicago*.

⁹⁵ Tamtéž.

⁹⁶ V Plzni se muzikál uvedl na malé scéně (Malá scéna Divadla J. K. Tyla v Plzni). Sweeney Todd. *Djkt.eu* [online]. [cit. 2023-05-29]. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/repertoar/sweeney-todd-2018>.

4 HARPAGON JE LAKOMEC?

4.1 Profily autorů

4.1.1 Boris Urbánek (1961) – hudba

Pro známého ostravského jazzmana, který studoval hru na klavír na Janáčkově konzervatoři v Ostravě, byla jedním z prvních projektů Jazzová laboratoř (amatérský soubor), na kterou později navázal vznik skupiny TUTU⁹⁷ (např. CD *Mr. Jazzman, Sundance*), která je dodnes s občasnými přestávkami aktivní. V 80. letech byl také členem Blues bandu Luboše Andršta a Petera Lipy, se kterým spolupracoval také v duu. Dodnes fungujícím uskupením je také Boris Band Combination, která je tvořena ostravskými hudebníky a se kterou uvádí povětšinou autorské skladby. Jako pianista, skladatel a aranžér spolupracoval s Jazzovým orchestrem Rozhlasu v Ostravě a později se stal také kapelníkem Ostravského rozhlasového orchestru (2008).

Jeho autorské podílení se na muzikálech NDM nebyli první zkušeností s divadelním žánrem, už v roce 1990 napsal hudbu k muzikálu *Cvokstory* pro Divadlo Petra Bezruče nebo hudbu k divadelní hře *Oidipus král* pro Divadlo bratří Mrštíků Brno. Od roku 1992 pedagogicky působí na Letní jazzové dílně Karla Velebného a vyučuje jazzové piano a improvizaci. V roce 1993 vlastní producentskou značku *Paradise Music*, se kterou se věnoval také hudební produkci reklam. Stejný název nese jeho pozdější vydavatelství založené v roce 2012⁹⁸. Složil znělky hokejovým týmům (např. HC Vítkovice) a řídil hudební design společností, jako jsou např. Rádio Orion v Ostravě, Český rozhlas Olomouc aj. Mezi osobnosti, se kterými spolupracoval, se řadí např. Emil Viklický, se kterým vydal album „*UV Drive*“, dále Karel Gott, Richard Müller, Věra Špinarová, Vojtěch Dyk, Tonya Graves aj. Také byl součástí doprovodné skupiny Marie Rottrové Flamingo.

V roce 2006 vznikl festival Jazz Open Ostrava, za kterým stojí jako producent, dramaturg a organizátor právě Boris Urbánek. S různými uskupeními se zúčastnil několika jazzových festivalů ať už v Německu, Francii nebo v New Yorku a Mexiku. Nevyhýbá se ani umělému zvuku, v roce 2010 byla provedena jeho skladba pro smyčcový kvartet a komorní orchestr *Ad laudem advocatorum* Heroldovým kvartetem a Talichovým komorním orchestrem.

⁹⁷ Skupina TUTU vznikla v roce 1987 a pracuje s fusion music. Byla ovlivněna tvorbou Milese Davise, podle jehož alba je odvozen název skupiny a s nímž se členové v roce 1988 setkali na jazz festivalu v Pori. Miles Davis jim název skupiny schválil a „požehnal“. Mezi jejich alba se řadí např. *Mr. Jazzman, Sundance* aj. Životopis. *Borisurbanek.com* [online]. [cit. 2023-06-07]. Dostupné z: <https://www.borisurbanek.com/>.

⁹⁸ V roce 2012 vydává CD saxofonisty Michala Žáčka s názvem „*Beautiful Day*“, na kterém se mj. podílí bubeník Dave Weckl. *Beautiful Day. Michalzacek.cz* [online]. [cit. 2023-06-07]. Dostupné z: <https://www.michalzacek.cz/produkt/michal-zacek-beautiful-day/>.

Od roku 2017 je členem B-Side Bandu, podílel se např. na desce *Deset let Beat ve Swingu*, na kterém spolupracovala také Janáčkova filharmonie Ostrava.

4.1.2 Jiří Krhut (1975) – texty písní

Pro autora textů písní k muzikálu byla spolupráce s NDM první toho druhu, přestože má za sebou bohatou minulost jak autorských počínů, tak spoluprací. Už během studií byl součástí různých kapel (např. The pych, Kuličky štěstí), skládal hudbu a texty. V roce 2012 jej přizvala skupina *Neřež*, kde Jiří působil jako sideman. Skupina doprovázela mj. Marii Rottrovou, se kterou Jiří spolupracoval 7 let. V roce 2015 se potkal s Jaromírem Nohavicou, který mu nabídl tvořit zábavnou složku *Kabaretu BO!* Díky této spolupráci se Jiří rozhodl ukončit své devatenáctileté pedagogické působení a začal se naplno věnovat umělecké tvorbě. V roce 2016 spoluzaložil (s Vojtěchem Šňupárkem a Svátou Tulejem) kapelu *Nedivoč*.⁹⁹

Po rozpuštění kabaretu Jaromírem Nohavicou v roce 2018 si Jiří vytvořil vlastní recitál s názvem „*Jen tak*“, se kterým vystupoval v Heligonce a další rok vznikla jeho vlastní show *Varieté Krhut*, se kterou i v současnosti vystupuje po celé republice (také např. v Semaforu). V roce 2019 vydal také svou sólovou desku *Čapkárna*.¹⁰⁰ Současně spolupracuje také s hercem Štěpánem Kozubem a společně vystupují v show/multižánrovém stand upu, který nabízí jak hudební, tak komickou složku. Se Štěpánem vydali album *Prásknu bičem* (2020). Mimo NDM spolupracoval Jiří také s Divadlem na Vinohradech, kde psal hudbu a texty ke čtrnácti písním k inscenaci *Provoz o jednom konci* (premiéra 2022).¹⁰¹ Během své kariéry spolupracoval s výraznými umělci jako je např. Vojtěch Dyk (text k písni *Suddenly*), Ewa Farna (text k písni *Víno je grunt*) a podílel se na různých projektech (např. *Celé Česko čte dětem*).

4.1.3 Vojtěch Štěpánek (1984) – režie, libreto

Vojtěcha Štěpánka mohli diváci vidět na obrazovkách už od dětství. Ve 12 letech hrál v televizním koprodukčním seriálu *Bubu a Filip* (role Bubu/Albert). O dva roky později (1998) se objevil v několika epizodách seriálu *Tři králové* a poté v *Ordinaci v růžové zahradě* (2006). Už při studiích na Státní konzervatoři v Praze se režijně podílel na vzniku různých inscenací. Jako pro herce byl jeho prvním filmem italský koprodukční snímek *Vzkříšení* (2001) a později např. *Cesta byla suchá, místy mokrá*, který režíroval Karel Kachyňa (2003). Jméno Vojtěcha Štěpánka je spojováno se Strašnickým divadlem, kde se podílel na jeho vzniku a působil zde

⁹⁹ Jiří Krhut, skladatel [ústní sdělení]. Ostrava, 16. 3. 2023.

¹⁰⁰ Tvorba. *Krhut.cz* [online]. [cit. 2023-06-08] Dostupné z: <https://krhut.cz/>.

¹⁰¹ ČEPEK, Vladimír. *Tři otázky*. *Divadlonavinohradech.com* [online]. [cit. 2023-06-08]. Dostupné z: <http://bulletiny.divadlonavinohradech.com/m2022-02/tri-otazky.html>

také jako herec a režisér od roku 2005-2011 (hry *Julius Caesar*, *Škola pro ženy* aj.).¹⁰² Následně se přesunul do Divadla Komedie jako režisér (např. *Testosteron*), herec a později i ředitel. Za jeho působení se divadlo orientovalo na ne tak známé autory východní Evropy.¹⁰³ Mimo Divadlo Komedie také spolupracoval s Divadlem F. X. Šaldy Liberec, s Divadlem Pod Palmovkou aj. Uplatnil se také jako autor hudby např. v inscenaci *Vinnetou* (Strašnické divadlo, 2009).

S Ostravou ho poprvé pracovní spojení spojila spolupráce s Komorní scénou Aréna (*Budovatelé říše*, 2017) a následně se stal v roce 20118 uměleckým šéfem NDM, kde se od té doby podílel na mnoha inscenacích ať už jako režisér nebo dramaturg (*Král umírá*, *Rok na vsi*, *Odcházení*, *Testosteron*, *Revizor*, *Višňový sad*, *Marie Antoinetta* aj.).

4.2 O vzniku inscenace

Muzikál vznikl jako dárek k životnímu jubileu Libora Olmy, dlouholetého člena souboru opereta/muzikál, který se v NDM poprvé objevil v sezóně 1981/1982 (inscenace *Čas tvého života* a *Hrabě Monte Christo*)¹⁰⁴ a který neměl zatím příležitost v obsazení do velkých rolí. Vzhledem k tomu, že původní hra *Lakomec* od Molièra není zcela komediální hrou a adaptace byly vždy činoherní, nastal nelehký úkol najít vhodné autory k muzikálovému zpracování. Původní nápad podal Vojtěch Štěpánek – libretista a režisér inscenace, který celého *Lakomce* přestavěl k obrazu svému. O tvůrci hudby se příliš přemýšlet nemuselo, Boris Urbánek má dlouholeté hudební zkušenosti a nejednalo se v jeho případě o první muzikál. Obtížnější bylo nalézt textaře písní, první poptávka přišla za Jaromírem Nohavicou a také Jiřím Suchým, kteří však nabídku nepřijali. Jaromír Nohavica následně doporučil Jiřího Krhuta.

Vojtěch Štěpánek předal Jiřímu část scénáře, nastínil kostru celého muzikálu a sám svou vizi přirovnal k *Monty Python's Flying Circus*.¹⁰⁵ Boris Urbánek začal psát hudbu v roce 2019. Písňe vznikaly postupně, vždy však byla první hudba, nepsal se první text písní.

¹⁰² Tvůrce. Vojtěch Štěpánek. Csfid.cz [online]. [cit. 2023-06-08] Dostupné z: <https://www.csfid.cz/tvurce/27071-vojtech-stepanek/prehled/>

¹⁰³ Vojtěch Štěpánek. Osoba. *Ndm.cz* [online] [cit. 2023-06-07]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/osoba/6637-stepanek-vojtech.html>

¹⁰⁴ Libor Olma. Osoba. *Ndm.cz* [online] [cit. 2023-06-07]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/osoba/118-olma-libor.html>

¹⁰⁵ Monty Python's Flying Circus je britský televizní seriál (vysílání na BBC mezi lety 1969-1974), který předváděl surrealistické, komické, volné sketche, které neměly pevnou kostru, jak tomu býválo v té době zvykem. Za seriálem plným gagů, absurdity a často příběhů bez pointy stojí Terry Gilliam, Michael Palin, Terry Jones, John Cleese, Graham Chapman a Eric Idle. AUGUSTYN. Adam. Monty Python's Flying Circus. *Britannica.com* [online] [cit. 2023-06-08]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Monty-Pythons-Flying-Circus>

Spolu konzultovali obsah písní a s Borisem Urbánkem frázování a úpravy melodií. Postup byl následující: Boris Urbánek nazpíval své melodie na neurčitá slova, které poslal Krhutovi. Ten melodie doplnil svými texty, vše nahrál a poslal zpět. Skladatel následně vše znovu pře zpíval melodie s novými texty a vše se poslalo Markovi Prášilovi, který muzikál hudebně nastudoval. Složitě bylo vtěsnat česká slova do melodií, které by bylo mnohem lehčí doplnit anglickým textem. Vzhledem k tomu, že pro psanou hudbu bylo příznačné časté synkopování a tím, že v češtině se klade důraz na první slabiku a v angličtině na druhou, musel Jiří Krhut texty často upravovat. Zároveň jediný text, který Jiří Krhut nepsal, je píseň „*Co já všechno sezdám*“, kterou zpívá Frosina. U této písně požadoval Vojtěch Štěpánek vykreslení charakteru Frosiny a vystižení celkové atmosféry ve smyslu *team building*, *soft skills* a *manager*. To vše bylo Jiřímu Krhutovi vzdálené (podle jeho vlastních slov), tudíž text této písně napsal sám Vojtěch Štěpánek.¹⁰⁶ První vzniklá píseň, která je zároveň první písní muzikálu, byla „*Výpočty*“ a poslední dokončenou píseň byla titulní „*Co je víc?*“. Existují dvě verze tohoto muzikálu. První z nich je o dost delší a má délku 3, 5 hodiny. Druhá verze je zkrácená a celé představení tak působí ještě více odlehčeně a svižněji.

Inscenace měla premiéru 30. ledna 2021, avšak toto provedení se uskutečnilo bez diváků kvůli celosvětové pandemii Covid-19. Sami autoři považují tyto okolnosti za škodlivé pro tvorbu díla z hlediska zdlouhavého zkoušení (s přerušováním kvůli zmíněné pandemii) bez jasného vrcholu v podobě premiéry. Na druhou stranu a podle slov Vojtěcha Štěpánka, byl tento čas navíc prospěšný k promyšlení určitých úprav, které se nemusely provádět narychlo před veřejným uvedením.

4.3 Postavy

Harpagon – postarší lakomý muž, který, jak se až do poslední chvíle zdá, nemá opravdovou lásku k ničemu jinému než k penězům. Podezřívá svého sluhu z krádeží a chce zničit život svých dětí domluvenými sňatky. Obsazení: Libor Olma.

Eliška – dcera Harpagona je vykreslena jako velmi naivní stvoření s dětskou duší. Svou dětinskost dává najevo i svou chůzí a neustálým poskakováním. Obsazení: Andrea Gabrišová/ Markéta Schimmerová Procházková/Martina Vlčková. Podle Borise Urbánka má velkou zásluhu na postavení naivního a dětského charakteru role zásluhu právě Martina Vlčková.

¹⁰⁶ Jiří Krhut, textař [ústní sdělení]. Ostrava, 16.3.2023

Kleant – syn Harpagona působí jako rozporuplná osobnost plná hlubokých, ale často až patetických a přecitlivělých projevů. Působí podobně infantilně jako jeho sestra. Obsazení: Radek Melša/Adam Živnůstka

Mariana – mladá křehká dívka ze sirotčince, jejíž role je psána v operním stylu. Zajímavostí, kterou by málokdo nejspíš postřehl, je ta, že pro part Mariany (a orchestr) existují dvě partitury. Pokud určitou reprízu zpívá Patrícia Janečková, pro kterou Boris Urbánek psal originální part, všechny skladby jsou posazeny výše z důvodu jejího možného rozsahu a technickým dovednostem. Přestože Molière v knize uvádí, že se Mariana stará o svou nemocnou matku, zde je popsána jako sirotek. Obsazení: Patrícia Janečková/Michaela Danielová.

Valér – účetní Harpagona, kterému podlézá, aby mohl být v blízkosti Elišky, kterou miluje. Oproti např. Kleanta působí mnohem starším a rozumnějším dojmem. Na druhou stranu mnohdy působí nemorálním dojmem. Obsazení: Tomáš Novotný/Tomáš Savka

Skrček – komická postava, která je v roli šaška krále. Je sluhou Harpagona, avšak nebojí se ho často svým ostrovtipem uzemnit. V inscenaci nedostává prostor ke zpěvu jako ostatní postavy. Obsazení: Pavel Liška

Frozina – dohazovačka, která by pro peníze byla schopná domluvit sňatek dvou stromů a která nejprve napomáhá Harpagonovi, ale později se obrací proti němu. V tomto inscenačním pojetí působí jako sofistikovaná manažerka. Celkově by se její vzhled a vystupování dal popsat označením femme fatale. Obsazení: Dasha/Michaela Horká. Obsazení Michaely Horké bylo od počátků jasné, avšak pro divadlo jsou většinou potřebné alterace. Nabídka role zpěvačky Dashi byla nápadem dirigenta Marka Prášila.

Gerda – starší bohatá vdova po německém důstojníkovi, která touží po mužské náruči a nabízí celou svou vdovskou rentu jako věno. Obsazení: Eva Zbrožková

Anselm – téměř stoletý nemohoucí vdovec, který je ochotný vzít si Elišku bez věna. K dotvoření charakteru přispívá chodítka a uvěřitelně zahané problémy s pamětí i sluchem. Obsazení: Petr Miller

Molières – autoři přinášejí postavy z jiných dramát Molièra a prezentují je jako rodinu Harpagona. Metaforicky bychom mohli přítomnost postav chápat jako Molièrův výčet zhýralostí. Vystupují Pán z Prasečkova (Václav Morys/Jan Vlas), Tartuffe (Marcel Školout), Arnulf (Peter Svetlík), Don Juan (Roman Harok/Tadeáš Hoza) a Zdravá a Nemocná (Janka a Jan Drahovzalovi).

4.4 Instrumentace

Složení orchestru odpovídá standartnímu využití nástrojů při muzikálových produkcích.

Obsazení orchestru:

Dechové nástroje: 2 flétny (vč. pikoly), 2 klarinety (vč. basklarinetu), fagot, 2 lesní rohy, 3 trumpety, 2 trombony (vč. basový trombon)

Strunné nástroje: elektrická kytara, basová kytara

Smyčcové nástroje: housle I, housle II, violy, violoncella, kontrabas

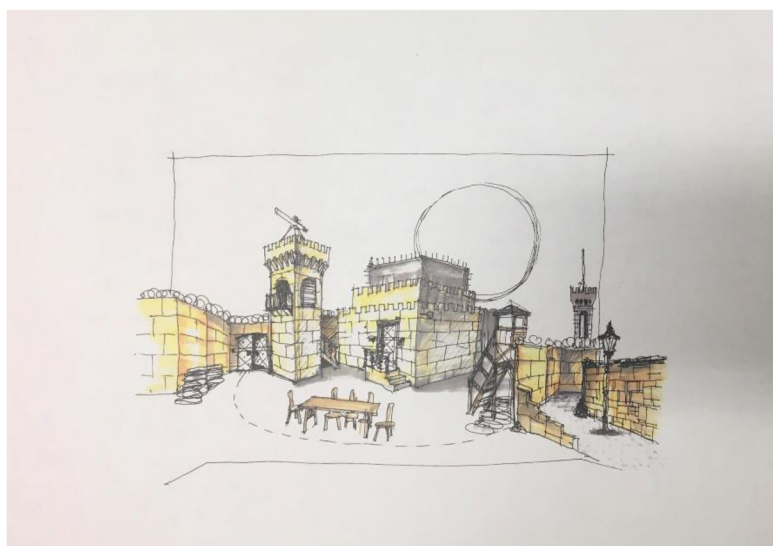
Klávesové nástroje: klavír, elektrický klavír

Bicí nástroje: bicí souprava, tympány, woodblock, xylofon, shaker

Elektronické: syntezátor

4.5 Scéna

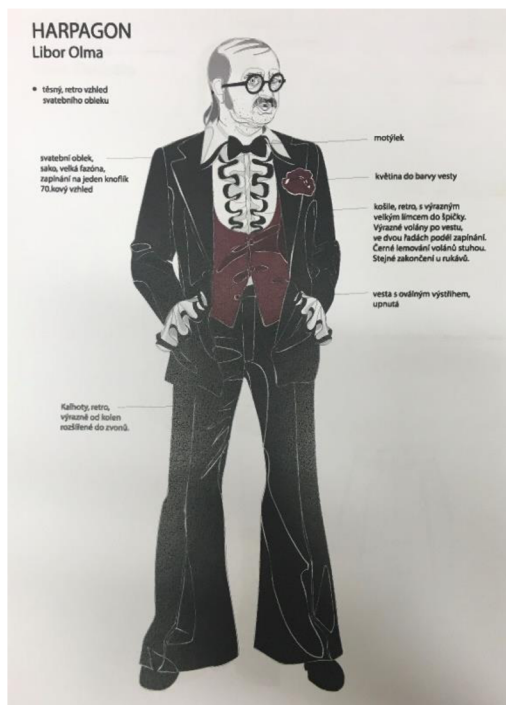
David Bazika je spjat s NDM od roku 2010, kdy přijal pracovní nabídku na pozici kmenového scénografa a šéfa výpravy. Zobrazená scéna se v průběhu inscenace téměř nemění, postavy se pohybují uvnitř Harpagonova sídla, kdy jsou do oblouku postaveny hradby a nechybí ani malý padací most. Hojně je využíváno nasvícení pro zdůraznění určitých scén či postav. Např. při árii Mariany hradby sídla nemizí i přes využití točny, avšak protože jsou nasvíceny pouze schody, na kterých se Mariana pohybuje, diváka ostatní kulisy neruší. Díky projekce může divák např. vidět i za dveře, hradby apod.

Obrázek 23 Sídlo Harpagona

4.6 Kostýmy

Kostýmní složka je zde pestrá, využity jsou jak dobové kostýmy, tak moderní kusy. Harpagon tráví většinu času v dlouhém šedivém nezajímavém hábitu a až na závěr inscenace (Svatba) vymění svůj všední až ošuntělý vzhled za oblek s vestičkou a volánkovou náprsenkou. Ozvláštňením jsou zvonové kalhoty a boty na podpatku, které připomínají vzhledovou identitu skupiny ABBA. Prvního výrazného prvku si na Elišce divák všimne obrovské afro paruky s velkou mašlí. Celková stylizace Elišky připomíná panenku, růžové baby-doll šaty, polobotky a každá punčocha jiná jen podtrhují infantilnost. Mariana je oblečena do růžových rozevlátých šatů s jemně rozšířenými volánkovými rukávy, které podtrhují její jemnost a nevinnost a absence bot poukazuje na její chudobu. Valér je oblečen jako úředník, nechybí brýle, nagelované vlasy a kravata. Kleant působí jako malý kluk s kšiltovkou, kraťasy s podkolenkami a pletenou vestičkou přes níž má kšandy, které nesou motiv malých medvídků. Nejvýraznějším kostýmem je nejspíš Frozinino oblečení, pro které je typická zářivá červená, ať už má kalhoty, sukni či šaty. Na hlavě má herečka blond paruku tak vysoko vyčesanou, že se musí občas sklánět, když prochází dveřmi. Obvod účesu obepíná krempa klobouku. Brýle s plnými bílými obroučkami podtrhují záměr vyobrazit ji jako manažerku. Z příbuzných je nejzajímavější převlek Zdravá a Nemocný, kteří jsou spojeni jedním kusem oblečení (spodní díl). U všech příbuzných je propojení s historií v napodobení dobového oblečení včetně paruk.

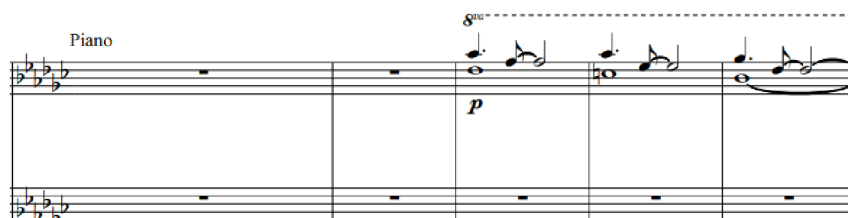

Obrázek 24 Svatební kostým Harpagona

4.7 Autorské pojetí muzikálu

Muzikálový děj se od původní prózy liší několika prvky. Vztahový základ je zachován, Eliška miluje Valéra a Kleant Mariannu. Jejich lásku a vlastní rozhodnutí však nepodporuje Eliščin a Kleantův otec Harpagon, který je posedlý bohatstvím a plánuje pro své děti jiný život. Už přesné znění názvu muzikálu *Harpagon je lakomec?* může vyvolávat otázku, zdali nové zpracování skončí jako původní drama a to tak, že Harpagon zůstává sám jen se svými penězi.

Samotnou scénu uvádí napínavá předehra, která začíná úderem wood blocku a trylky smyčců. Následují na sebe navazující nástroje hrající trioly a přecházejí z Es dur do A dur, Ges dur a c moll. Počáteční hudba by se dala přirovnat k písni „*The Pink Panther Theme*“ od Henryho Manciniho. Právě reminiscence původních děl jsou součástí celého muzikálu. Mnoho z nich vzniklo náhodou a (nejen) autorům přišlo jejich zařazení vtipným prvkem. Příběh začíná scénou, kdy Harpagon leží v posteli a nad ním se vznáší bankovka, kterou nakonec polapí (scéna 1 – *Sen*). Díky projekci divák detailně vidí, že na bankovce je vyobrazena dívka, která je velmi podobná Marianně, jak později Harpagon zjistí. V pozadí stále zní orchestr, který začíná motivem, který bychom mohli označit jako leitmotiv Harpagona. Je tvořen sestupnou m. 3, č. 4 a další č. 4 nad prodlevami (obr. 25) a poprvé zaznívá v klavíru. Dalším motivem je rytmická část, která je také hlavní myšlenkou písně „*Okrademe tátu*“ ve scéně 13 (obr. 26)

Obrázek 25 Motiv Harpagona

Obrázek 26 rytmický motiv

Ve scéně 2 (*Rodinné počty*) se objeví Valér a řeší s Harpagonem rodinný rozpočet. Valér tomto případě slouží u Harpagona jako jeho účetní a trpí pánovo přehnané šetření kvůli lásce k Elišce. Zde zazní první píseň *Výpočty*, ve které Harpagon polemizuje nad tím, kde všude může ušetřit a Valér mu podává výčet, za co by bylo dobré utrácet. V textu („... *chtěla výlet do Turecka*“) a v melodii (frygické sekundy, chromatické vedení basu, melismata) slyšíme orientální motivy a náznaky tanga či kankánu. Také poprvé slyšíme známý motiv, a to v podobě Beethovenovy „Osudové“ symfonie c moll v klarinetech, lesním rohu, tympánu a smyčcích (obr. 26). Po písni se Valér se téměř prořekne, že chová city k Elišce. Poté následuje píseň „*Já*“, kde Harpagon opěvuje lásku k sobě samému. Opět jsou použity tercie a kvarty, které byly v úvodním motivu. Zde se poprvé přidává sbor, v jehož zpěvu můžeme slyšet náznaky gospelu (verš „*sláva, aleluja, aleluja!*“). Zároveň se na jevišti objevuje asi dalších 20 klonů Harpagona s jeho vlastní podobiznou na obličejí.

Obrázek 27 Motiv 5. symfonie c moll "Osudové"

Ve třetí scéně (*Valér a Eliška*) přichází Eliška a dotazuje se Valéra, zdali se vyslovil z lásky k ní před jejím otcem. Valér však nenašel odvalu. Chování Valéra zde působí trochu nestydatě („*Nechci ruku, chci tě celou*“, „*Krček, ouška, sedinku, dud...*“). V jejich duetu je opět náznak tango hudby (obr. 28). Některé z posluchačů by možná napadla souvislost s tancem tango jako souvislost s úryvkem textu písně:

Valér: „Alespoň na krajíček, dej to pryč.“

Eliška: „Dej to pryč! Mám tanga!“

Valér: „Ty máš tanga?“¹⁰⁷

Celá píseň působí, jako kdyby Valér požadoval po Elišce nemravné chování a ona se bránila a požadovala nejdříve jeho vysvětlení celé situace Harpagonovi. Ke konci scény zaslechnou Kleanta a protože Valér nemá čas utéci, schová se pod stůl.

¹⁰⁷ *Harpagon je lakomec?*. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, světová premiéra 16.12.2021 v Divadle Jiřího Myrona. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské. 2021 [2021].

Obrázek 28 Tango styl

Větší polovina čtvrté scény (*Eliška a Kleant*) je o rozpravě mezi Eliškou a Kleantem, který ze začátku mluví ve verších a působí rozervaně. Vysvětluje Elišce svou nešťastnou lásku k Marianě a ona přiznává lásku k Valérovi. Společně zpívají píseň „*Má dáti dal*“, kde se vyznávají ze svých bolestí a vzpomínají na své dětství, které bylo již od počátku poznamenané Harpagonovou lakotou. Píseň je napsána jako otázka a odpověď, oba dva zpěváci se doplňují.

Kleant: „Pamatuješ na ten jeden pár malých bot?“

Eliška: „Táta věřil, že nám vydrží na důchod.“

Kleant: „Aby boty šetřil, tak nás nosil na zádech.“

Eliška: „Na narozky dal mi cvaklou jízdenku mhd.“¹⁰⁸

Jiří Krhut však nedělí mezi sourozence pouze věty, ale také jednotlivá slova, což pro něj byl (podle jeho vlastních slov) jeden z nejobtížnějších úkolů. V závěru můžeme slyšet reminiscenci písně *Bohemian Rhapsody* od skupiny *Queen*, kdy Valér zazpívá poslední verš originální písně: „*Any way the wind blows...*“. V závěru scény se objevuje Mariana, poté co ji Kleant popisuje Elišce a Valérovi, a zpívá píseň „*Slavík vesele zpívá*“. Vzhledem i zpěvem

¹⁰⁸ *Harpagon je lakomec?*. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, světová premiéra 16. 12. 2021 v Divadle Jiřího Myrona. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské. 2021 [2021].

může divákovi připomínat scénu, kdy si Sněhurka (od Walta Disneyho z roku 1937) zpívá zvířátkům v lese.¹⁰⁹

Po písni otevírá Mariana pátou scénu (*Frozina potkává Marianu*) společně s Klenatem, kteří se jen na okamžik setkávají, než je přeruší přicházející Frozina a Kleant a Eliška utíkají pryč. Při útěku nasedá Kleant na imaginární moped a zazní další náznak písně skupiny Queen, tentokrát je to „*Bicycle Race*“, kdy si Kleant při odjezdu prozpěvuje: „*I want to ride my bicycle...*“. Frozina vidí Marianu a okamžitě vidí podobnost s vyobrazenou dívkou na bankovce. Dále vyzvídá od Mariany osobní informace a děj se plynule přesouvá do scény 6.

V této scéně *Pětikorunka* vystoupí poprvé komická postava Skrček, který je však oproti předlohy sluhou Harpagona, a ne výhradně Kleanta. Zdá se, že je kombinací původních dvou rolí sluhů Čipery a Jakuba (kočí a kuchař). Společně s Harpagonem vedou delší dialog, kdy si z něj Skrček utahuje. Harpagon Skrčka nutí obrátit kapsy, aby se ujistil, že ho neokrádá, když najednou něco cinkne o zem.

Poté, co Harpagon předstírá, že nic neslyšel, Skrček odchází a zazní píseň „*Pětikorunka*“, kterou zpívá Harpagon a sbor. Podání této písně se proměňuje v napodobení broadwayské show a k Franku Sinatrovi, k čemuž odkazuje také text písně. V jednom verši zazní: „...*my way Broadway...*“ a v posledním: „... *New York, New York, New York!*“.¹¹⁰ Tato píseň patří mezi nejoblíbenější ať už Jiřího Krhuta nebo Borise Urbánka.

V sedmé scéně (*Frozina*) přichází Frozina prozradit Harpagonovi své plány, které ji však nechce pán domu proplatit. Když mu ale Frozina ukazuje Marianu, je nadšený a hodlá se oženit. Frozina zpívá jednu z nejvýraznějších písní muzikálu: „*Co já všechno sezdám*“, která byla vždy přijata s nadšením v interpretacích obou zpěvaček.

¹⁰⁹ Pro srovnání přikládám odkaz za uváděnou scénu: *Snow White Sings With Animals in the Forest – Disney Princess* <https://www.youtube.com/watch?v=khmrr7-W6BA&t=72s>

¹¹⁰ Doslovná citace melodie i textu byla převzata z písně „*New York*“ od Franca Sinatry. Jistou podobnost bychom našli také v písni „*Nothing But The Best*“.

Obrázek 29: *Frozina: Michaela Horká*

Už při dialogu zaznívá podobný rytmický motiv, jaký známe z Růžového pantera (obr. 30) Dále by diváci mohli hledat stylovou podobnost hudby i projevu Froziny s písní „*All That Jazz*“ z muzikálu *Chicago*. Píseň je ve formě aba. Ve scéně ještě jednou opakuje a následně zazní pár veršů na stejnou zkrácenou melodii.

Obrázek 30: *Motiv z Růžového pantera*

Harpagon následně vysvětluje své záměry dětem (Scéna 8 *Tři svatby za cenu jedné*), kteří zprvu jeho sdělení nechápou a snaží se otci svěřit svou lásku ke svým milým. Harpagon je však nenechá domluvit a přikazuje Kleantovi svatbu s Gerdou a Elišce svatbu s Anselmem a sám oznamuje sňatek s Marianou. Harpagon začíná zpívat píseň „*Tři svatby za cenu jedné*“ (f moll), ve které se rodina hádá, ale vítězí Harpagon. Píseň je charakteristická ostrými triolami a připomíná pochod. Napětí charakterizují chromatické postupy a sekundové souzvuky.

Pro někoho, kdo zná originální literární předlohu, je pokračování děje překvapením, protože v deváté scéně (*Telegram*) se objevují postavy z dřívějších Molièrových dramát. Ze začátku scény vede Harpagon dialog se Skrčkem, který má poslat velmi zkrácený telegram (kvůli ceně) příbuzným. Ti jeho krátké sdělení nepochopí a myslí si, že Harpagon zemřel a oni budou dědit jmění. Celá „*The Molières family*“ se divákům poprvé vyjeví v podobě projekce. Představení jsou Don Juan, Tartuffe, Zdravý a Nemocná, Arnulf a Pán z Prasečkova.

Přestože Frosina pokládá svůj plán za geniální, děti z něj nadšené nejsou, jak se ukazuje ve scéně 10 (*Frozina a děti*). Po jejich vyznání lásky ke svým milovaným Frozina mění rozhodnutí, které bere jako výzvu a začne podporovat pravou lásku. Její záměr je však také pomsta Harpagonovi, který ji za její služby nezaplatil. Ve scéně 11 (*Pitralon*) se domlouvá s Harpagonem na seznámení se s Marianou a poradí mu, aby pro tuto chvíli schválně působil postarší a ošklivější, protože Mariana má slabost pro starší muže, kteří o sebe příliš nepečují. V této scéně zazní píseň „*Pitralon*“, která je jednou z dalších výrazných písní, a po skončení představení si ji zpívá ne jeden divák. V této písni se přidává celý sbor a vystupuje také rapper, který recituje v angličtině a kterému předchází část ve stylu hip hopu. Diváci mohou slyšet opět reminiscenci tentokrát na skupinu The Beatles, když sbor společně s Frozinou a Harpagonem zazpívají poslední verš balady *Hey Jude*: „*Na na na ná... Hey Jude...*“ (obr. 31). Odkaz na skupinu Queen je hudebně zpracován také v posledním verši a kopíruje díky projekce také scénu z videoklipu skladby „*Bohemian Rhapsody*“. Scéna je plná reflektorů, projekce pomáhá navodit pocit velké show. Součástí je pěvecká, a především taneční company, která je svým vzhledem odpovídá moderní době (teplákové soupravy, kšiltovky, tenisky apod.). Velmi věrnou podobou se může zdát finální sborová scéna z kultovní filmového muzikálu *Sestra v akci 2* s písní „*Joyful, Joyful*“.¹¹¹ Po provedení písně následuje přestávka.

Obrázek 31: Reminiscence The Beatles

¹¹¹ Odkaz na příslušnou scénu: *Sister Act 2 (Finale) Lauryn Hill - Joyful Joyful With Lyrics (Ft. Whoopi Goldberg)* https://www.youtube.com/watch?v=OaEH1e_DLm0

Po pauze otevírají scénu 12 (*Mariana*) Mariana a Kleant, který ji sděluje nešťastnou zprávu o rozhodnutí jeho otce. Do dialogu vstupuje Frozina, která vyhání Kleanta a snaží se Marianě promlouvat do duše a přesvědčit ji, aby si Harpagona nebrala za manžela. Mariana připomíná Frozině, proč ji doporučovala sňatek s Harpagonem, který v tu chvíli vchází na scénu a Mariana se ho zalekne. Chlubí se Marianě svou novou kyčlí, chlopni apod a celkově se prezentuje jako sešlý stařec.

Obrázek 32: *Harpagon a Mariana: Libor Olma a Patricia Janečková (ANDMF)*

Následně Marianu žádá o ruku a ta k údivu všech přítomných souhlasí. Několikrát za sebou se opakuje otázka: „Cože“, „Co se děje?“ a odpověď: „Řekla ano!“. Vtipným momentem je vyvýšení dirigenta na viditelnou úroveň diváka, který se ptá stejně jako ostatní. Celá scéna graduje i díky podbarvení orchestru a přichází zamilovaný duet Mariany a Kleanta „*Tajemství*“, ve kterém se mu nešťastná dívka snaží vysvětlit své rozhodnutí a slibuje mu věčnou lásku. Ve scéně 13 (*Poslední šance*) následuje krátký dialog, kdy Valér a Eliška uvažují o existenci pokladu a kdy přichází Frozina a oznamuje, že Harpagon má ve svém domě trezor, a všichni se jej od té chvíle snaží najít a Harpagona okrást. Píseň „*Okrademe tátu*“ je složena z rytmického motivu v úvodní předehře. Slabiky jsou výrazně akcentovány, skladba nápadně připomíná píseň „*Billy Jean*“ od Michaela Jacksona. Herci také ve své taneční choreografii napodobují jeho charakteristický taneční prvek – pohyb pánví. Jediný, kdo Harpagona brání a nechce jeho poklad, je sluha Skrček. Při této písni vystupuje také taneční company.

Poté, co se všichni vydávají hledat poklad, přichází na scénu 14 (*Gerda, Anselm a hledání pokladu*) Anselm a Gerda. Jako první vystupuje Gerda, která ze začátku konverzuje

pouze v němčině, avšak s přízvukem následně mluví, ale hlavně rozumí velice dobře česky, což Harpagona nenapadne, když o ní mluví jako o „*starý bábě*“. Její vstup doprovází orchestr, hudba připomíná počátek z „*Tance rytířů*“ z baletu *Romeo a Julie* od Sergeje Prokofjeva. Gerda se pohybuje jako důstojná baronka, svými robustními, ale elegantními pohyby působí jako majestát. V nastudování této role Evou Zbrožkovou se jistě může vyzdvihnout také jazyková stránka, kdy herečka lpí na pregnantní německé výslovnosti s přízvukem na vhodné slabiky. V Programu inscenace je její příchod označen jako: „*Vchází Gerda, obstarožní dáma pluje prostorem jako galeona*“. Poté přijde Kleant, kterému se Gerda ani trochu nelíbí. Ta je z něj však nadšená a těší se na společné chvíle s ním. Na scénu přichází také Anselm, který se s chodítkem těžce dostává doprostřed jeviště a při konverzaci vypovídá jeho zdravotní stav nejen o fyzických, ale i psychických nedostacích (ztráta paměti apod.) Také Eliška je seznámena se svým budoucím ženichem a reaguje na něj podobně jako Kleant na Gerdu. Frozina to vše vidí, lituje a opovrhuje svými činy v baladické teskné písni „*A dost*“.

Zcela jiný náboj přináší scéna 15 (*Sláva umřel nám*), která začíná ve stylu balkánské dechovky s písní „*Sláva umřel nám*“. V této skladbě se promítá několik fragmentů jiných skladeb. Od skladby „*Asfalt Tango*“ od skupiny Fanfare Ciocărlia (balkánské dechovky),¹¹² přes jedno z nejznámějších paso doble España Cañí od Pascuala Marquina Narra, a nebo české dechovky.

The image shows a musical score for a Paso doble. It includes staves for Glock, Syn. Str., Accord., A. Git., Dr., E. Bass, and Voice 1+2. The score is in 2/4 time and features a mix of instruments and vocals. A red box highlights a section of the score, likely the 'Asfalt Tango' fragment mentioned in the text. The lyrics are in Czech and German: 'a už fi se... že jáždě-dim zu fiel pe ni-se... Das ist nicht schlecht... Gun-ze ka - punt! Er ist ka'.

Obrázek 33 Paso doble

Píseň zpívají všichni z „Molières family“ a dochází zde k mísení jazyků jako je španělština, němčina a čeština. Scénu doplňují tanečnice v oděvu typickém pro flamenco. Nechybí odkaz

¹¹² Fanfare Ciocărlia je romská skupina o 12 členech ze severu Rumunska. Jejich hudba je charakteristická velice rychlými tempy, komplikovanými rytmy. Fanfare Ciocărlia. Rachot.cz. [online]. [2023-06-05]. Dostupné z: <https://rachot.cz/fanfare-ciocarlia-2022/>

na jednu z dalších hudebních osobností, v tomto případě na Bedřicha Smetanu. Zpěváci citují melodii a jeden verš z Prodané nevěsty. Zbytek verše je upraven:

„Proč bychom se netěšili,

když natáhl bačkory, bačkory.

Proč bychom se netěšili.

*Hey, bačkory!*¹¹³

K překvapení všech se Harpagon objeví živý a zdravý, z čehož všichni návštěvníci zesmutní, protože byli přesvědčení, že jedou na Harpagonův pohřeb, ze kterého budou mít prospěch.

V další scéně (*Poprava na zkoušku*) spolu promlouvají příbuzní. Pán z Prasečkova se má k odchodu, ale Tartuffe ho přesvědčuje k setrvání, protože stále čeká stejně jako ostatní na nějaký zvrat, který jim finančně napomůže. Kontroverzně může působit situace, kdy Arnulf drží Anežku zamčenou v kleci. Z jejich konverzace a z neustálého vykřikování diagnóz od Nemocné, je vyruší Harpagon, který vyžaduje zkoušku na svatební obřad. Pokus o nácvik doprovází orchestr smuteční až pohřební hudbou. Nikdo nikam nespěchá, snoubenci neví, co mají dělat a především Mariana, Eliška a Kleant se tváří velice nešťastně. Harpagon je z toho veškerého zmatku vyčerpaný, udělá se mu mdlo a na chvíli ztratí vědomí. Krátce předtím však promluví o starostech se třemi dětmi, které měl celý život na krku. Valérovi dochází, co tím myslel, nalézá v jeho šatech klíč a zpívá píseň „*Už tě držím za kule*“, která je složená ze stejných melodických i rytmických prvků jako orchestrální předehra nebo píseň „*Okrademe tátu*“. Také zde slyšíme od Valéra odkaz na Queen v citaci melodie i verše z písně „*The Show Must Go On*“.

Při obřadu ve scéně 17 (*Trojí Svatba*), se chystá Tartuffe oddat snoubence, když v tom Valér vznese námitku, přiznává se ke své lásce k Elišce a snaží se Harpagona vydírat nalezeným klíčem od domnělého pokladu. Výjev ústí do další scény 18 (*Okradli mě! Zabili mě!*), kterou otevírá Harpagon s písní „*Okradli mě! Zabili mě!*“ a osočuje v ní Valéra z krádeže a hledá svůj poklad. V průběhu interpretace se se Harpagon jeví stále více úzkostný, bojí se všech osob kolem něj, až nakonec upadne k zemi.

¹¹³ *Harpagon je lakomec?*. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, světová premiéra 16. 12. 2021 v Divadle Jiřího Myrona. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské. 2021 [2021].

Eliška, Kleant, Skrček i Valér vstupují do scény 19 (*Velké finále*) se strachem o Harpagona. Ten se ze svého zhroucení probouzí a najednou všechny vidí jiným pohledem než kdy dříve a začne si uvědomovat, že byl celou dobu zaslepený. Během instrumentální přede hry k finále inscenace Valér vrátí Harpagonovi klíč, následně zazní již známý motiv Harpagona, a ten jej vsune do zdobené skříňky. Na jevišti se objeví obrovský trezor, ve kterém je snad vše možné i nemožné, ale peníze ne.

Harpagon ukrývá vzpomínky na minulost v podobě starých bot Kleanta, Eliščinu panenku z dětství, staré kazety, desky a také obraz matky jeho dětí. Molières family se v písni domáhá peněz, a tak Harpagon odsune stůl, pod kterým je jeho tajná skrýš a vytáhne pytel peněz, avšak hodlá je ponechat jako satisfakci svým dětem, kterým naplánoval ku svému prospěchu. Ti však po penězích netouží a chtějí jen svou lásku. V tom se ozývá Frozina a svatebčany prohodí, Marianu přivede ke Kleantovi a Elišku k Valérovi. Všichni zpívají píseň „*Finale*“, ve které zaznívají ústřední melodie všech písni muzikálu. Dalším, i když nečekaným spojením se zdá Gerda a Anselm, kteří společně „vrkají“ ve krátkém úryvku „*Kuku rukukú, paloma*“, který melodií i textem odpovídá písni „*Cucurrucucu paloma*“ od Josého Pedra Infante Cruz. Před příchodem všech postav zazní zpěv 5PAK¹¹⁴ a jejich poslední melodická vzpomínka na poslední verš „*Bohemian Rhapsody*“ od skupiny Queen v českém znění: „*Štěstí leží tak blízko*“.¹¹⁵

V závěrečné scéně vykrystalizují všechny ostatní vztahy. Harpagon očividně shledává Skrčka dobrým sluhou, stojí s ním v objetí. Frozina se sblíží s Don Juanem, Zdravý a Nemocná se oddělili a objímají se a Anežka utekla Arnulfovi hned poté, co ji propustil z klece. Všichni na závěr zazpívají píseň „*Co je víc*“, která je ústředním hitem muzikálu.¹¹⁶ Boris Urbánek se na této písni podílel nejen hudebně, ale také textem. Skladba je v klasické formě ab s refrémem a je složena prakticky ze čtyř akordů (T, S, D, VI.). Odkazuje na to, že někdy jsou zdánlivě malé věci ty největší a že hmotné záležitosti nejsou tak důležité.

¹¹⁴ 5PAK se prezentuje jako vokální a capella kvintet, který vznikl v roce 2015. Členy jsou: Tomáš Krpec, Adam Živonůstka, Radek Melša, Juraj Čiernik a Jaroslav Rusnák. O nás. *5pak.webnode.cz* [online]. [2023-06-20]. Dostupné z: <https://5pak.webnode.cz/paka/>

¹¹⁵ *Harpagon je lakomec?*. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, světová premiéra 16. 12. 2021 v Divadle Jiřího Myrona. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské. 2021 [2021].

¹¹⁶ *HARPAGON JE LAKOMEC? – videoklip písně Co je víc? – Národní divadlo moravskoslezské* Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=TfUbyKWTu8>

Musical score for 'Co je víc?' (1). The score includes parts for Syn. Str., E. Piano, E. Gtr., E. Bass, Dr., and FROSINA. The FROSINA part contains the lyrics: Co je víc než o-by-čej-né vě-ci Něk-dy ty ma-lé jsou ty nej-vět-ší Tak-o - vy tře-ba hor-ký chle-ba v pe-ci Ú - směv co po-té-ší Kdo

Obrázek 34 Závěrečná píseň: Co je víc? (1)

Musical score for 'Co je víc?' (2). The score includes parts for Glock., Syn. Str., E. Piano, E. Gtr., E. Bass, Dr., and FROSINA. The FROSINA part contains the lyrics: má srdce na tom pra-vém místě Dá vat se neo-bo-ji Už ví že ty nej krás-něj - ší vě-ci pře-ce vů-bec nic nes - to - jí

Obrázek 35 Závěrečná píseň: Co je víc? (2)

4.8 Shrnutí

Během svého zaměření na uvedení ostravských muzikálů jsem zaznamenala velké množství reakcí a konkrétně na inscenaci *Harpagon je lakomec?* jsem vyslechla velmi protichůdné názory. Zdá se, že se posluchači dělí na dva odlišné tábory. První z nich jsou posluchači, kterým dílo přijde vynikající a splňující jejich očekávání. Druhý tábor (z větší části hudebníci) k inscenaci zcela nepřilnuli. Často jsem slýchávala věty typu: „*Celé je to vykrádačka*“. Podstatným pro pochopení záměru a také celého představení, pro mne bylo vysvětlení samotných autorů. Pokud posluchač neočekává klasické zpracování díla a neupíná se na jakoukoliv předešlou verzi a přijímá dílo s otevřenou myslí, může být nakonec obohacen. Divák, který odmítá jiné než tradiční zpracování děl, bude možná šokován, avšak vzhledem k zasazení hry do muzikálového žánru, nemůže být úplně překvapen. Autoři ukazují, že i jedno z nejklassičtějších děl se dá brát s nadsázkou a tvůrčí proces může být postaven na myšlence absurdity. Touto myšlenkou se žádný z autorů netají, naopak poukazují na nadsázku a humor, se kterými může být spojeno i toto velmi známé literární dílo. V adaptacích různých klasických děl nemusí vždy docházet k přesnému kopírování děje, což toto pojetí dost jasně dokazuje. Přítomnost postav z jiných Molièrových her se zdá být překvapivou, ale obohacující. Posluchač, který by neměl původní předlohu v povědomí, by si nevykládal tuto změnu za zvláštní či vybočující, veškerý děj na sebe navazuje a dává smysl. S osočováním z vykrádání melodií by se měl brát zřetel právě na úmysl autorů.

Hudebně Boris Urbánek zachytil fúzi různých stylů, což byl záměr. V jedné části libreta (scéna 19) sám Harpagon v souvislosti se svým pokladem říká: „Mám tam všechno. Od Bacha po Vlacha...“.¹¹⁷ Těmito větami by se dala charakterizovat celá hudební složka. A díky této skutečnosti možná přichází již zmíněné rozdělení posluchačů. Nelze však říci, že by byla inscenace postavena pouze na koláži již známých děl, Boris Urbánek je zkušený skladatel, který umí napsat originální hit a zároveň pobavit posluchače či klást nároky v podobě vybavování si známých melodií.

Podle skladatele většina reminiscencí vznikala náhodou také herci si přidávaly své repliky a odlehčovaly tím klasické téma. Na své si nepřijdou ti, kteří nemají rádi jazz, swing a podobné novodobější styly. Avšak s přihlédnutím na fakt, že hudbu skládal právě ostravský jazzman, nelze s jiným pojetím moc počítat. Potěšením pro vyznavače klasické hudby mohou být reminiscence na Ludwiga van Beethovena nebo Antonína Dvořáka apod.

¹¹⁷ *Harpagon je lakomec?*. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, světová premiéra 16. 12. 2021 v Divadle Jiřího Myrona. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské. 2021 [2021].

Silnou stránkou muzikálu je také textová stránka. Texty Jiřího Krhuta jsou propracované, důmyslně pracuje s českým jazykem. Častým problémem textařů je využívání anglických akcentů v českých slovech (přízvuky na slabiky). Tady se tak neděje, jeho texty jsou slovem bohaté, zároveň srozumitelné a každá píseň posouvá děj dopředu.

Inscenace se už od dob zkoušení potýkala s nepříjemnostmi v podobě světové pandemie, která byla pro vznik inscenací obtížná. Reakce diváků je v tomto směru velmi důležitým poznatkem, proto uzavřená premiéra není ideální především pro umělce, protože se ztrácí interakce a také motivace, která souvisí s příliš dlouhým zkoušením. Podle slov autorů právě díky tomu muzikál hodně trpěl. Další problematikou byla propagační oblast, která podle autorů nebyla dostatečná¹¹⁸ a počáteční délka inscenace, která byla rozvleklá a neměla takovou dynamiku a spád jako zkrácená verze.

Přesto, že byl muzikál napsán na počest Libora Olmy, on sám je v mnoha scénách zastíněn a nevyniká tak, jak bychom možná od hlavní postavy čekali. I když herec v podstatě neopustí jeviště, interpretace jeho role je náročná, dále je zahrnut množstvím textu a choreografií, tak ve srovnání např. s Frozinou, se jeho dominance poněkud ztrácí.

V nastudování postav mohli diváci zaznamenat různorodé obsazení. Právě kvalita ztvárnění role Froziny v alternaci Dashi a Michaely Horké, by se dala považovat za vyrovnanou. Obě herečky byly přesvědčivé a obě dvě disponují zajímavou barvou hlasů. Jejich vyjadřování má spád a jistá dávka sexappealu dodává ztvárnění dynamiku. Role Mariany je psána v operním/operetním duchu, tudíž by se dala očekávat nejen vysoká pěvecká úroveň, ale taky jistá elegance a jemnost. To vše splňují obě představitelky role (Patricia Janečková/Michaela Danielová). Při zhlédnutí obou obsazení však Patricie působí poněkud sebejistěji a vzhledem k rozličnosti zpěvních partů, ukazuje ovládnutí pěvecké techniky na vysoké úrovni. Role Kleanta (resp. jeho vyjadřování) často může působit až přehnaně teatrální. Při jeho pohybech a stylu vyjadřování diváka mohou napadat otázky o jeho sexuální identitě. Role Elišky se může zdát primitivní, avšak herečka ukazuje dvě polohy. V mluvených dialozích působí dojmem naivní malé holky, která nemá stání, a naopak zpívané části ji ukazují v kontrastním světle jako mladou, ale vypočítavou slečnu, která si pouze předstírá hloupou, ale ve skutečnosti ví, co chce. Za jeden z největších benefitů považuji dosazení dalších postav z jiných dramát autora původní předlohy. Tato změna dodala inscenaci větší rozměr a příjemné osvěžení, díky kterému měl závěr příběhu mnohem větší gradaci než v originále.

¹¹⁸ Boris Urbánek, skladatel [ústní sdělení]. Ostrava, 12. 4. 2023.

Muzikál došel až do svého konce uvádění v NDM, kdy 25. června 2023 proběhla derniéra. Vzhledem k brzkému ukončení neměla inscenace prostor pro zdokonalování se, což by možná vedlo k ještě kladnějšímu přijetí. Důvody, kvůli kterým k tomu došlo, jsou zatím nedefinovatelné, osobně znám názor pouze jedné strany (autorské). Po určité době bych se pokusila konfrontovat také druhou stranu, aby závěry byly spravedlivé. Pro autory je to však zklamáním a toto rozhodnutí ze strany vedení divadla, nepovažují za správné a pochopitelné i přes kritické myšlení nad vlastní tvorbou.¹¹⁹ Pro diváky může být informace o derniéře překvapivá, během mých návštěv tohoto představení bylo hlediště zaplněno, nepředpokládám tedy finanční ztráty. Složení obecnstva při reprízách zahrnovalo různé věkové kategorie, a i např. díky dřívějšímu času nedělních inscenací (obvykle v 16:00) mohli muzikál zhlédnout mladší děti, kteří by možná povědomí o této klasické hře (vzhledem k moderní online době) nezískali.

¹¹⁹ Boris Urbánek, skladatel [ústní sdělení]. Ostrava, 12. 4. 2023.

ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo zmapování současné muzikálové scény v Divadle Jiřího Myrona se zaměřením na prozatím poslední autorský muzikál. První část práce pojednává stručně o historii divadla a současně poskytuje informace o členech souboru, kteří stejně jako inscenační tým nesou zásluhy na úspěšnosti projektů, které na nich stojí, jako je to např. s muzikálem *Edith a Marlene*. Díky dramaturgii a celkově všem složkám divadla se Ostrava stává středem zájmu nejen v rámci regionu a prohlubuje kulturní turismus. V neposlední řadě poskytuje příležitosti mladým umělcům a tvůrcům, kteří s divadlem většinou spolupracují dlouhodobě.

Historie Národního divadla moravskoslezského je v oblasti operetní i muzikálové velmi bohatá. Samotná opereta má v Ostravě dlouhou tradici a mnoho herců, kteří jsou stále součástí souboru, s klasickými operetami začínalo svou divadelní činnost. Přestože kulturní program celého Národního divadla moravskoslezského je k divákovi štedrý, občasné uvedení operety by soubor jistě nepoškodilo. Přesto, že trend muzikálů neustále narůstá, opereta by naopak připomněla dřívější éru a význačné skladatele těchto žánrů. To je však otázkou vize divadla a jeho vedení. Marketingové strategie a PR institucí někdy nutí uvádět komerčnější díla. Na druhou stranu patří Národní divadlo moravskoslezské mezi jednu z mála institucí, která si může dovolit představit autorský muzikál, a ještě s regionálním kontextem. Právě této problematice bych se chtěla v budoucnu věnovat a více prohloubit praktickou stránku. Postižení ekonomického, marketingového, ale i technického provozu a zmapování celého vývoje, by bylo přínosné a poukázalo na ostravskou scénu ještě z jiného úhlu pohledu.

Vyčlenění a následné zkoumání inscenace „*Harpagon je lakomec?*“ poněkud změnilo můj počáteční názor na muzikál. Ukázalo se, že důležitou roli hraje povědomí o záměru autorů a otevřenost vůči novému přístupu. Zajímavé by bylo budoucí porovnání s dalšími scénami v České republice a zmapování autorských muzikálů a jejich odkazu. Uvádění muzikálu „*Harpagon je lakomec?*“ v Divadle Jiřího Myrona bylo ukončeno už po dvou sezónách, avšak cesty mnoha inscenací jsou nevyzpytatelné a pokud by přišla vhodná nabídka, mohl by muzikál vycestovat za hranice regionu či dokonce republiky jako zástupce autorských muzikálů, jako tomu bylo např. u inscenace *Fantom Londýna* a jeho úspěchu v Koreji. To vše je ale otázkou budoucnosti inscenace.

RESUMÉ

Bakalářská práce zpracovává téma současné muzikálové scény v Divadle Jiřího Myrona v Ostravě. První kapitoly přináší stručný vhled do historie divadla a operetního ansámblu po současnost. Oddíl zaměřený na osobnosti pojednává o aktuálním složení souboru.

Třetí kapitola uvádí podrobnější informace z výběru jednotlivých muzikálů uvedené v Divadle Jiřího Myrona od roku 2010. Výběr je zaměřen na charakteristiku a místní interpretaci muzikálů a odhaluje jejich unikátnost s ohledem na koncepci, ocenění či návštěvnost.

Z jednotlivých inscenací je obsáhleji zpracován současný autorský muzikál *Harpagon je lakomec?*, který přináší nový rozměr klasického díla. Rozbor se zabývá moderní koncepcí díla a její charakteristikou, rozličností od předlohy, hudební stránkou a přináší závěrečnou kritiku a zamyšlení se nad úmyslem a dopadem díla.

SUMMARY

The bachelor thesis deals with the contemporary musical scene in the Jiří Myron Theatre in Ostrava. The first chapters provide a brief insight into the history of the theatre and the operetta ensemble up to the present day. A section focusing on personalities discusses the current composition of the ensemble.

The third chapter provides more detailed information from a selection of individual musicals presented at the Jiri Myron Theatre since 2010. The selection focuses on the characteristics and local interpretation of the musicals and reveals their uniqueness with regard to unique conception, appreciation or attendance.

Of the individual productions, the most comprehensive treatment is given to the contemporary original musical *Harpagon is a Miser?*, which brings a new dimension on the classic work. The analysis deals with the modern conception of the work and its characteristics, its divergence from the subject and the musical aspect, and provides a final critique and reflection on the intention and impact of the work.

ZUSAMMENFASSUNG

Bachelorarbeit widmet sich der gegenwärtigen Musikszene im Jiří-Myron-Theater. Die ersten beiden Kapitel vermitteln Einblicke in die Geschichte des Theaters und des Operettenensembles bis zur Gegenwart. Dabei befasst sich der Abschnitt über die Persönlichkeiten mit der aktuellen Zusammensetzung des Ensembles.

Das dritte Kapitel beinhaltet ausführliche Informationen zu einer Auswahl einzelner Musicals, die seit dem Jahr 2010 aufgeführt wurden. Die Auswahl konzentriert sich auf die Besonderheiten und die lokale Interpretation der Musicals und zeigt ihre Einzigartigkeit im Hinblick auf die einzigartige Konzeption, Wertschätzung oder den Besuch.

Davon wird die Inszenierung des Musical *Harpagon je lakomec?* ausführlich behandelt, was schließlich eine neue Sichtweise auf das klassische Werk ermöglicht. Analysiert wird daher die moderne Konzeption des Werks sowie seine Merkmale, seine Abweichungen vom eigentlichen Stoff unter Einbeziehung der musikalischen Aspekte, woraus sich schließlich interessante Einblicke und Rückkopplungen zur Absicht des Autors und zur Wirkung seines Werks ergeben.

ANOTACE

Příjmení a jméno autora: Tereza Zbořilová, DiS.

Název katedry a fakulty: Katedra Muzikologie, Filozofická fakulta Univerzity Palackého v Olomouci

Název diplomové práce: Současná muzikálová scéna v Divadle Jiřího Myrona v Ostravě

Jméno vedoucího diplomové práce: doc. PhDr. Jiří Kopecký, Ph.D.

Počet znaků: 136 855

Počet titulů použité literatury: 9

Klíčová slova: Boris Urbánek, Divadlo Jiřího Myrona, Harpagon, muzikál, Ostrava

Keywords: Boris Urbánek, Jiří Myron Theatre, Harpagon, musical, Ostrava

Anotace bakalářské práce: Bakalářská práce se zabývá současnou muzikálovou scénou v Divadle Jiřího Myrona v Ostravě. Úvodní část stručně seznamuje s historií divadla a souboru opereta/muzikál a dospívá k současnému stavu. Cílem práce je zmapování nedávné historie uváděných muzikálu v Divadle Jiřího Myrona se zaměřením na prozatím poslední autorský muzikál *Harpagon je lakomec?*, který přináší nové pojetí klasického díla.

Annotation: The bachelor thesis deals with the contemporary musical scene at the Jiří Myron Theatre in Ostrava. The introductory part briefly introduces the history of the theatre and the operetta/musical ensemble and concludes with the current situation. The aim of the thesis is to map the recent history of musicals performed at the Jiří Myron Theatre, focusing on the most recent original musical so far, *Harpagon je Lakomec?*, which brings a new take on the classic work.

POUŽITÉ ZDROJE

Literatura

Archiv města Ostravy. *Ostrava : Příspěvky k dějinám a současnosti Ostravy a Ostravska / Vyd. Archiv města Ostravy, Statutární město Ostrava*. Šenov u Ostravy: Tilia, 1999. ISBN 0232-0967

BÁR, Pavel, Marcela BEDNAŘÍKOVÁ, Patrick FRIDRICHOVSKÝ, et al. *Muzikál v Ostravě: 2010-2020: od Marguerite k paní Harrisové*. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2021. ISBN 978-80-88180-93-7.

BIRGUS V. et. al.: *Almanach Národního divadla moravskoslezského 1919-2009*. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské 2009.

GOLAT, Luděk; ŠTEFANIDES, Jiří; HOLEŇOVÁ, Jana; STEINMETZ, Karel; MALURA, Miroslav a další. *Almanach Národního divadla moravskoslezského: 1919-1999*. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 1999. 80-238-5261-2

KOLÁŘ, Viktor; KRASL, František; PEKÁREK, Jaromír; ČTVRTNÍČEK, Miloslav; FOJTÍKOVÁ, Jana. *Divadlo Jiřího Myrona Ostrava: 1986*. Opava: Okresní stavební podnik Opava, 1986.

JANOTA, Dalibor. *Opereta v Ostravě*. In: JANOTA, Dalibor. *Česká a světová opereta: Průvodce operní tvorbou*. Praha: 2020, str. 821. ISBN 978-80-205-0641-2

VÁCLAVÍK, Lumír. *Historie Thálie v moravskoslezské Ostravě*. [Havířov?]: Vlastní vydání, 2007. ISBN 978-80-254-0560-4.

PROSTĚJOVSKÝ, Michael. *Muzikál expres: malý průvodce velkým muzikálem*. Brno: Větrné mlýny, 2008. Dokořán (Větrné mlýny). ISBN 978-80-86907-50-5.

SÝKOROVÁ-ČÁPOVÁ, Eva a Mojmír WEIMANN. *60 let Státního divadla v Ostravě*. Ostrava: Státní divadlo v Ostravě, 1979. ISBN 278-131-77.

Divadelní programy

Evita. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, premiéra 20.3.2014 v Divadle Jiřího Myrona. České přebásnění: Michael Prostějovský. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské. 2014 [2014].

Fantom Londýna. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, světová premiéra 20.3.2014 v Divadle Jiřího Myrona. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské. 2013 [2013].

Harpagon je lakomec?. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, světová premiéra 16.12.2021 v Divadle Jiřího Myrona. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské. 2021 [2021].

Kočky. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, premiéra 20.9.2018 v Divadle Jiřího Myrona. České přebásnění: Michael Prostějovský. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2018. [2018].

Marguerite. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, česká premiéra 2.10.2010 v Divadle Jiřího Myrona. České přebásnění: Michael Prostějovský. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2010. [2010]. ANDMP [DJM O/M 554]

Noc na Karlštejně. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, česká premiéra 19.5. 2011 v Divadle Jiřího Myrona. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2011. [2011]. ANDMP [DJM O/M 556]

Rebecca. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, premiéra 9.3.2017 v Divadle Jiřího Myrona. České přebásnění: Michael Prostějovský. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2017. [2017].

Romeo a Julie, poselství lásky.. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, premiéra 7.12. 2017 v Divadle Jiřího Myrona. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 2017. [2017]. ANDP [DJM O/M 577]

Sunset Boulevard. Divadelní program. Národní divadlo moravskoslezské – opereta/muzikál, česká premiéra 19.2.2015 v Divadle Jiřího Myrona. České přebásnění: Michael Prostějovský. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské. 2015 [2015].

Diplomové práce

HALATA, Zdeňek. *Soubor operety Národního divadla moravskoslezského – od operety k muzikálu*. Ostrava, 2020. Bakalářská práce. Ostravská univerzita. Fakulta umění. Oddělení dechových nástrojů. Vedoucí práce MgA. Ján Garláthy. Dostupné z: file:///C:/Users/Student1/AppData/Local/Temp/MicrosoftEdgeDownloads/7be66f16-a999-4a75-933a-f339fc986002/bc_konec.pdf.

KOMENDOVÁ, Petra. *Fenomén současné české muzikálové konjunktury*. Olomouc, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta. Vedoucí práce prof. PhDr. Ivan Poledňák, DrSc. Dostupné z: <https://www.citacepro.com/dokument/k1TqgXQPmhKb5oWF?kontrola=1>

KRÍŽOVÁ, Barbora. *Od Národního domu k Divadlu Jiřího Myrona v Ostravě (1894-1986)*. Olomouc, 2013. Bakalářská diplomová práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Filozofická fakulta. Vedoucí práce doc. PhDr. Jiří Štefanides. Dostupné z: <https://theses.cz/id/jfgxmg/00178052-115338688.pdf>.

KRATOCHVÍLOVÁ, MgA. Nikol. *Sylvester Levay a Michael Kunze: komplexní analýza vybraných muzikálů: Univerzita Palackého v Olomouci. Pedagogická fakulta Katedra hudební výchovy*. Olomouc, 2021. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Divadelní fakulta. Vedoucí práce Doc. PaedDr. Pavel Režný, Ph.D. Dostupné z: https://theses.cz/id/hdpiv6/Sylvester_Levay_a_Michael_Kunze_-_komplexni_analyza_vybra.pdf?info

PRÁŠIL, MgA. Marek. *Příprava a realizace muzikálového projektu z pohledu dirigenta*. Brno, 2015. Bakalářská práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Vedoucí práce prof. Mgr. Jan Zbavitel. Dostupné také z: <https://is.jamu.cz/th/gubzm/>.

SOLDANOVÁ, Silvie. *Reflexia zmien hereckých úloh v závislosti na autorských zásahoh do textu*. Brno, 2011. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Divadelní fakulta. Vedoucí práce MgA. Jiří Hájek. Dostupné z: <https://is.jamu.cz/th/cifbh/?fakulta=5453>

SVOBODOVÁ, Adéla. *Antické drama ve zpracování RockOpery Praha*. 2014. Diplomová práce. Masarykova univerzita. Filozofická fakulta. Vedoucí práce Mgr. Šárka Havlíčková Kysová, Ph.D. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/pq3et/>

ŠIMÁKOVÁ, Jana. *Vývoj muzikálové produkce mezi lety 1945-1989*. Olomouc, 2019. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Pedagogická fakulta. Vedoucí práce Vedoucí: Mgr. Gabriela Všetická, Ph.D. Dostupné z: https://theses.cz/id/bwr4tj/imkov_Jana_Bakalsk_prce.pdf

TICHÁNKOVÁ, Natálie. *Operetní/muzikálový soubor Národního divadla moravskoslezského v letech 2010-2013*. Brno, 2014. Diplomová práce. Janáčkova akademie múzických umění v Brně. Vedoucí práce Doc. MgA. Jan Šotkovský, Ph.D. Dostupné z: <https://is.jamu.cz/th/lmuw2/>.

VÁGNEROVÁ, Tereza Aster. *Muzikál jako marketingový produkt*. Praha, 2014. Bakalářská práce. Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra marketingové komunikace a public relations. Vedoucí práce Dolanský, Pavel. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/70925>

Elektronické zdroje

About. *Westsidestory.com* [online]. [cit. 2023-05-20]. Dostupné z: <https://www.westsidestory.com/synopsis>

Aktuality. *Ndm.cz* [online]. [cit. 2023-05-30]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/opereta-muzikal/clanek/5025-muzikal-producenti-se-stal-vitezem-ankety-magazinu-musical-opereta-za-rok-2022.html>

AUGUSTYN, Adam. Daphne du Maurier. Literature. *Encyclopedia Britannica* [online]. [cit. 2023-02-17]. Dostupné z: https://www.google.cz/search?q=encyclopedia+britannica&spell=1&sa=X&ved=2ahUKEwj4zpGTzuT_AhXyy7sIHUNaDt8QBSgAegQIDxAB&biw=1225&bih=711&dpr=1.5

AUGUSTYN, Adam. Monty Python's Flying Circus. *Britannica.com* [online] [cit. 2023-06-08]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Monty-Pythons-Flying-Circus>

BÁTOR, Milan. Jsme stejně nepoučitelni jako současníci Shakespeara, říká Boris Urbánek, autor k Romeovi a Julii. *Ostravan* [online] 2017 [cit. 03-05-2023]. Dostupné z: <https://www.ostravan.cz/44472/jsme-stejne-nepoucitelni-jako-soucasnici-shakespeara-rika-boris-urbanek-autor-hudby-k-romeovi-a-julii/>

BÁTOR, Milan. Jsme stejně nepoučitelni jako současníci Shakespeara, říká Boris Urbánek, autor k Romeovi a Julii. *Ostravan* [online] 2017 [cit. 03-05-2023]. Dostupné z: <https://www.ostravan.cz/44472/jsme-stejne-nepoucitelni-jako-soucasnici-shakespeara-rika-boris-urbanek-autor-hudby-k-romeovi-a-julii/>

BEDNAŘÍKOVÁ, Marcela. Ostravský Fantom Londýna zvítězil v Jižní Koreji. *Divadelní noviny* [online]. 2015. [cit.2023-03-08]. ISSN 1210-471X. Dostupné z: <https://www.divadelni-noviny.cz/ostravsky-fantom-opery-zvitezil-v-jizni-koreji#nahoru>.

Beutiful Day. Michalzacek.cz [online]. [cit. 2023-06-28]. Dostupné z: <https://www.michalzacek.cz/produkt/michal-zacek-beautiful-day/>

BRYNDOVÁ, Anna. Jesus Christ Superstar dobyl české město. *Musical*. 30.3.2016 [online]. [cit. 2023-16-03]. Dostupné z: <https://www.musical.cz/recenze-reportaze/jesus-christ-superstar-muzikal-ostrava-ndm-recenze/>.

Cats. Shows. *Andrewlloydwebber.com* [online]. [cit. 06-05-2023] Dostupné z: <https://www.andrewlloydwebber.com/shows/cats/>

COLE. Rachel. Trevor Nunn. Biography. Encyclopedia Britannica. [online]. [cit. 06-05-2023] Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/Trevor-Nunn>.

ČEPEK, Vladimír. Tři otázky. *Divadlonavinohradech.com* [online]. [cit. 2023-06-08] Dostupné z: <http://bulletiny.divadlonavinohradech.com/m2022-02/tri-otazky.html>

Edith a Marlene. I-divadlo.cz [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.i-divadlo.cz/divadlo/divadlo-pod-palmovkou/edith-a-marlene>

Éva Pataki. *Ndm.cz* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/osoba/4058-pataki-eva.html>

Evita. Shows. *Andrewlloydwebber* [online]. [cit. 2023-10-3]. Dostupné z: <https://www.andrewlloydwebber.com/shows/evita/>

Fanfare Ciocărlia. Rachot.cz. [online]. [2023-06-05]. Dostupné z: <https://rachot.cz/fanfare-ciocarlia-2022/>

Festival. *Music.daegu.go.kr* [online]. [cit. 2023-03-25]. Dostupné z: https://music.daegu.go.kr/musicenglish/index.do?menu_id=00938851&servletPath=%2Fmusicenglish

HARPAGON JE LAKOMEČ? – videoklip písně Co je víc? – Národní divadlo moravskoslezské Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=TfUbyKWTu8>

HERTL, David. *Naděje chudých i bezcitná intrikánka. Začínala legendární Evita jako prostitutka?* [online] Český rozhlas plus. Portréty. 23.7.2020 [cit. 2023-10-3]. Dostupné z:

<https://plus.rozhlas.cz/nadeje-chudych-i-bezcitna-intrikanka-zacinala-legendarni-evita-jako-prostitutka-6512345>

HISTORIE NÁRODNÍHO DIVADLA MORAVSKOSLEZSKÉHO V

DATECH. *Ndm.cz* [online]. [cit. 2023-05-26]. Dostupné z:

<https://www.ndm.cz/cz/stranka/161-historie-narodniho-divadla-moravskoslezskeho-v-datech.html>

HUGH. Alistair Davies. T. S. Eliot. Literature. *Eyclopedia Britannicca*. [online]. [cit. 06-05-2023] Dostupné z: <https://www.britannica.com/biography/T-S-Eliot/Later-poetry-and-plays>

Jakub Židek. Soubor muzikálu [online] Ostrava [cit. 2023-06-06]. Dostupné z:

<https://www.ndm.cz/cz/osoba/1582-zidek-jakub.html>

Janusz Klimsza. *Ndm.cz* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z:

<https://www.ndm.cz/cz/osoba/6-klimsza-janusz.html>

Koncert ke 100. narození Edith Piaf. In: Youtube [online]. 14. 11. 2015 [cit. 2023-05-03].

Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=5oF30fO5dEM&t=136s>

Les Misérables. Alain Boublil. *Lesmis.com* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z:

<https://www.lesmis.com/london/cast-creatives/alain-boublil>

Libor Olma. Osoba. *Ndm.cz* [online] [cit. 2023-06-07]. Dostupné z:

<https://www.ndm.cz/cz/osoba/118-olma-libor.html>

Marguerite. *Guidetomusicaltheatr.com* [online]. [cit. 2023-03-22]. Dostupné z:

http://www.guidetomusicaltheatre.com/shows_m/marguerite.html

MFF Karlovy Vary. Márta Mészáros. *Csfd.cz* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z:

<https://www.csfd.cz/tvurce/9046-marta-meszaros/biografie/>

Mrazík. *Ndm.cz* [online]. [cit. 2023-06-28]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/opereta-muzikal/inscenace/320-mrazik/>

NOVÁKOVÁ, Hana. Edith a Marlene se loučí. *Časopis Národního divadla*

moravskoslezského. [online]. Ostrava: Národní divadlo moravskoslezské, 28.4.2022, č. 57, str. 39 [cit. 2023-05-03]. ISSN: 2522-705X.

O nás. *5pak.webnode.cz* [online]. [2023-06-20]. Dostupné z: <https://5pak.webnode.cz/paka/PET>. *Eva Perónová bojovala za ženy i za chudé, plakal pro ni celá Argentina*. [online] ČT 24. 11. 5. 2019. [cit. 2023-10-3]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/2797628-eva-peronova-bojovala-za-zeny-i-za-chude-plakala-pro-ni-cela-argentina>

Rozhovor Sylvester Levay po premiéře Rebeccy. In: Youtube [online] 2017 [cit. 2023-03-17]. Dostupné z: https://www.youtube.com/watch?v=A9QgHWkPy_g

SLADKÝ, Vítězslav. *Muzikál Mrazík zazní vůbec poprvé v kamenném divadle*. In: *musical-opereta.cz*. 05.12.2011 [cit. 2023-05-25]. Dostupné z: <https://www.musical-opereta.cz/muzikal-mrazik-zazni-v-ostrave-vubec-poprve-v-kamennem-divadle/>

SLADKÝ, Vítězslav. *Velkolepý Sunset Boulevard přichází do Plzně*. *Musical-opereta.cz*. 3.12.2021 [online]. [cit. 2023-03-15] Dostupné z: <https://www.musical-opereta.cz/velkolepy-sunset-boulevard-prichazi-do-plzne/>

SLADKÝ, Vítězslav. *Ze soulu přes Hlubokou do Prahy přicestuje muzikál Romeo a Julie*. *Musical-opereta.cz* [online]. [cit. 06-05-2023]. Dostupné z: <https://www.musical-opereta.cz/ze-soulu-pres-hlubokou-prahy-pricestuje-muzikal-romeo-julie/>

Sweeney Todd. *Djkt.eu* [online]. [cit. 2023-05-29]. Dostupné z: <https://www.djkt.eu/repertoar/sweeney-todd-2018>

Tvůrce. Vojtěch Štěpánek. *Csfd.cz* [online]. [cit. 2023-06-08] Dostupné z: <https://www.csfd.cz/tvurce/27071-vojtech-stepanek/prehled/>

UHLÁŘ, Břetislav. *Martina Šnytová: Fanny Briceová je pro mě zlomová role*. *Moravskoslezsky.denik.cz* [online]. 22.6.2016 [cit. 2023-04-15]. Dostupné z: https://moravskoslezsky.denik.cz/kultura_region/martina-snytova-fanny-briceova-je-pro-me-zlomova-role-20160222.html

Vojtěch Štěpánek. *Osoba*. *Ndm.cz* [online] [cit. 2023-06-07]. Dostupné z: <https://www.ndm.cz/cz/osoba/6637-stepanek-vojtech.html>

Vrabčák a anděl. *Ndb.cz* [online]. [cit. 2023-03-09]. Dostupné z: <https://www.mdb.cz/inscenace/383-vrabcak-a-andel>

Životopis. Borisurbanek.com [online]. [cit. 2023-06-28]. Dostupné z:
<https://www.borisurbanek.com/>

Archiv Národního divadla moravskoslezského

BEDNAŘÍKOVÁ, Marcela. *Ostravská rocková opera Jesus Christ Superstar nejoblíbenější inscenací roku!*. Časopis NDM. 2014, č. 36, str. 33. ANDMT [DJM O/M 566]

DAVID, Marek. *Z historie muzikálu V*. Hudební rozhledy. 2.1.2017, str 44-45. ANDMT

FRIDRICHOVSKÝ, Patrik. *Tim Rice – Do Ostravy letadlem, autem i vlakem*. Národní divadlo moravskoslezské. 2014. č. 18, str. 37. ANDMT [DJM O/M 561]

FRIDRICHOVSKÝ, Patrik. *V Ostravě se poprvé představí nejnovější broadwayská verze muzikálu*. Časopis NDM. 2014, č. 19, str. 20. ANDMT [DJM O/M 566]

HONS, Aleš. *Ježíše ukřižují na parkovišti před katedrálou aneb s Jiřím Nekvasilem o události sezóny*. Ostravan. 15.2.2016. [ANDMT] [DJM O/M 573]

HONUS, Aleš. *Ostrava zažila konkurz na světový muzikál*. Právo. 2010. [ANDMT] [DJM O/M 554]

JIROUŠEK, Martin. *A přišel čas na Mrazíka*. 5plus2. 2015-19-12. [ANDMT] [DJM O/M 558]

Ostrava uvidí nejhranější muzikál na světě. Právo. 4.10.2012. str. 11. [ANDMT] [DJM O/M 561]

Světový muzikál Marguerit zazní z ostravské scény. Dnes. 2010 str. B5. [ANDMT] [DJM O/M 554]

Z.M. *Konkurz na Ježíše*. *Moravskoslezský deník*. 23. 9. 2015, str. 1. [ANDMT] [DJM O/M 573]

Rozhovor

Boris Urbánek, skladatel [ústní sdělení]. Ostrava, 12.4.2023.

Jiří Krhut, skladatel [ústní sdělení]. Ostrava, 16.3.2023.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Roman Harok (Lucienne) a Hana Fialová (Marguerite)	25
Obrázek 2: Marie Zamora a Alain Boublil v Ostravě	25
Obrázek 3 Mrazík v NDM.....	27
Obrázek 4 Kostým Mrazíka	28
Obrázek 5: Kostým Kitty	29
Obrázek 6: Fantom Londýna. Scéna	29
Obrázek 7: Kostým Henryho	29
Obrázek 8: Dekorace.....	31
Obrázek 9 - Kostým Josefa	31
Obrázek 10: Hana Fialová a Eva Zbrožková jako Edith Piaf a Marlene Dietrich.....	33
Obrázek 11: Evita. Návrh scény	35
Obrázek 12: Kostým Evity	36
Obrázek 13: Sunset boulevard. Návrh varhan	38
Obrázek 14: Kostým andílka	39
Obrázek 15: Kostým Heroda	39
Obrázek 16: Scéna z Jesus Christ Superstar.....	40
Obrázek 17 hořící sídlo Manderley	41
Obrázek 18 Patricia Janečková a Adam Živnůstka v rolích Romea a Julie	45
Obrázek 19 - Návrh scény Davida Baziky (1).....	46
Obrázek 20 Návrh scény Davida Baziky (2).....	47
Obrázek 21: WSS Návrh kostýmů (1)	48
Obrázek 22 Kostým WSS	49
Obrázek 23 Sídlo Harpagona.....	56
Obrázek 24 Svatební kostým Harpagona	57
Obrázek 25 Motiv Harpagona	58
Obrázek 26 rytmický motiv	59
Obrázek 27 Motiv 5. symfonie c moll "Osudové"	60
Obrázek 28 Tango styl	61
Obrázek 29: Frozina: Michaela Horká.....	63
Obrázek 30: Motiv z Růžového pantera.....	63
Obrázek 31: Reminiscence The Beatles.....	64
Obrázek 32: Harpagon a Mariana: Libor Olma a Patricia Janečková (ANDMF)	65
Obrázek 33 Paso doble	66

Obrázek 34 Závěrečná píseň: Co je víc? (1)	69
Obrázek 35 Závěrečná píseň: Co je víc? (2)	69

SEZNAM ZKRATEK

ANDMF – Archiv Národního divadla moravskoslezského – fotky

ANDMO – Archiv Národního divadla moravskoslezského – online

ANDMP – Archiv Národního moravskoslezského – program

ANDMT – Archiv Národního divadla moravskoslezského – tisk

DAD – Divadlo Antonína Dvořáka

DJM – Divadlo Jiřího Myrona

NDM – Národní divadlo moravskoslezské

SDO – Státní divadlo v Ostravě

ZD-MO – Zemské divadlo v Moravské Ostravě